דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

היום ב"דבר":
• האמריקאים לומדים את המלחמה / נחום ברנע
• קיסינג'ר מפייס את אירופה / ג'וזף קראפט
• אלכימיה ערבית יהודית / מיכאל אסף
• 14 העקרונות / מרדכי בנטוב
• היחסים לא נותקו / חיים ליפשיץ
• הניצוץ שהצית / שמשון עופר
• משק וכספים / עמ' 9
• מדריך לבידור. ביקורת ספר וקולנוע / עמ' 11

מזג האוויר

מעונן לפרקים בלווים רוחות חזקות וטפטופי-גשמים.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 5—11, תל-אביב 11—16, חיפה 13—18, עפולה 7—16, נצרת 8—13, טבריה 10—17, לוד 8—17, באר-שבע 8—17, אילת 11—23, כפר סילבה 13—23, רפידים 10—17, עזה 4—8, יריחו 10—19.

האריה שבחבורה
פיג'ו
איכות · בטיחות
שרות
PEUGEOT

יום ב' כ"ב בכסלו תשל"ד, 17 בדצמבר 1973 • גליון 14860 • השנה הארבעים ותשע
היום 12 עמודים • המחיר 65 אגורות

הממשלה בישיבת לילה למתן תשובה לקיסינג'ר

שה"ח האמריקאי מפעיל מאמצי שיכנוע להניע את ישראל ללכת לג'נווה; הופתע מעוצמת ההתנגדות הישראלית להחלטת מועה"ב

מאת דניאל בלוך, סופר "דבר"

ארצות הברית הפעילה אתמול את כל יכולת השכנוע והשכנוע שלה, כדי שישראל תשתתף בוועידת ג'נווה, למרות החסות הפורמלית של האו"ם. נראה, כי האמריקאים הופתעו מעוצמת ההתנגדות הישראלית להחלטת מועצת הבטחון. וד"ר קיסינג'ר עמל בשיחותיו אתמול לשכנע את בני שיחו הישראלים כי חסות האו"ם היא פורמלית, ונטולת משמעות מדינית רצינית. ואילו החסות המעשית תהיה אמריקאית-סובייטית, כפי שהובטח לישראל. בעת קבלת ההחלטה על הפסקת-האש.

נראה, כי האמריקאים הבעימו שהחלטת מועצת הבטחון נוסחה בבהירה כדי [illegible] קשיים לפני פתיחת ועידת ג'נווה. [illegible] האמריקאי קיים אמש [illegible]

מאוד, חסות כאור ויצליות. וכי היא "אופטימי".

אמש, בשעה 1 בלילה, התכנסה הממשלה לישיבה מיוחדת, כדי לשמוע דיווח על הבהרותיו של שר החוץ האמריקאי וכדי להכריע סופית בעמדת ישראל לגבי ההשתתפות בוועידת השלום בג'נווה.

קיסינג'ר הוסיף, כי המקור ב[illegible] שעה 9 יקיים פגישה נוספת עם ראש הממשלה גולדה מאיר, לסיכום השיחות.

אתמול היה יום אינטנסיבי של דיונים, התייעצויות ופגישות [illegible]

כשעתיים. יצאו כרבית הנוכחים לסעודת עבודה בביתו של שר החוץ אבא אבן, שם הצטרפו לפגישה [illegible] פקידים בכירים במשרד החוץ. בסעודה בהשתתפות ראש הממשלה גולדה מאיר. ואל השרים הצטרף גם שר האוצר פנחס ספיר.

על פי הרכב המשתתפים בשיחה נראה כי שני הנושאים המרכזיים בשיחה היו שאלת חסות האו"ם ובעיית הפרדת הכוחות. נראה, כי ההפרדה תהיה הנושא הראשון לדיונים המעשיים בג'נווה, מיד לאחר פתיחתה.

עם זאת, נוכח הדחיה במועד הפתיחה, וקירבת פגרת חג המולד וראש השנה האזרחית, נראה כי הדיונים המעשיים בנושא זה יתחילו רק בראשית ינואר. הרמטכ"ל רב-אלוף דוד אלעזר השתתף בחלק מהשיחות עם ד"ר קיסינג'ר, שבה נידון נושא הפרדת הכוחות.

ישיבת הממשלה

בישיבתה השבועית של הממשלה שהתקיימה אתמול בבוקר, הוקדש רק חלק מן הזמן לדיון מדיני, ורק במשך שעה נמשך הדיון בנושאי ועידת ג'נווה. [illegible]

קיסינג'ר נועד עם ראש הממשלה בלשכתה, מיד לאחר הגיעו לירושלים

[illegible]

שיחה ראשונה — בארבע עינים עם ראש הממשלה

[illegible]

ולדהיים דחה בואו לג'נווה; ממתין להחלטת ישראל

מקורות בשוויץ: דחיית הפתיחה או חסות שווייצית

מאת חגי אשד ודן כהן, שליחי "דבר" לג'נווה

מזכיר או"ם ד"ר קורט ואלדהיים, שעמד להגיע היום לג'נווה, דחה את מועד בואו לתאריך שלא נקבע [illegible]

סופר "דבר" בארה"ב נחום ברנע מוסר:

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — "ד"ר הנרי קיסינג'ר מוכן להלחיץ על ישראל לחזור לגבולות 4 ביוני ובשיחות פרטיות הוא מגלה הסבר מה נוכרת עם הערבים ומתרץ להגן על הישראלים" — כך כותב אתמול בעל הטור ג'ק אנדרסון ב"ואשינגטון פוסט". [illegible]

מתוכנן שבאדאת ופייסל כנים

[illegible]

3 חיילים נפצעו בגזרה הסורית — אחד במצרים

מאת סופרו הצבאי של "דבר"

שלושה חיילי צה"ל נפצעו אתמול לפנות ערב באש הסורים, חייל צה"ל נפצע בחזית המצרית. [illegible]

אולי מוטב לפתוח בראשית השנה החדשה

מאת דן פתיר, שליח "דבר" בג'נבה

[illegible]

127 שבויים בידי הסורים

קיסינג'ר לא קיבל הרשימה

מאת סופר "דבר" לענייני ערביים

רדיו ביירות הודיע אתמול, כי הסורים הכינו רשימה של 127 שבויים ישראליים הנמצאים בידיהם. אולם עדיין לא ברור האם הועברה רשימה זו לידי ד"ר קיסינג'ר.

דמשק, (א.ס.ו.) — הנשיא אסד דחה את כל פניותיו של ד"ר הנרי קיסינג'ר להסכים למסור את רשימת השבויים הישראלים המוחזקים בסוריה — אמרו אמש מקורות יודעי דבר בדמשק.

להערכתם, נכשל קיסינג'ר בנסיונותיו להשיג מאסד ויתורים גם בתחומים אחרים, וכלל לא ברור אם הוסכם על חידוש יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות, כפי שסברו תחילה.

[illegible]

לשכת ראש הממשלה לא נשב עם הסורים בג'נווה בהיעדר הרשימות

[illegible]

קיסינג'ר הקיפה הנשיא אך לא נענה

[illegible]

הזדמנות מיוחדת לקבל
מענק חינם גם בשנת 1974
בתכנית
מטמון 4000+
של
בנק הפועלים

כל חוסך שיפקיד בתכנית
מטמון 4000+ סכומים
עד ל- 6,000 ל"י בשנת 1973,
יוכל להכפיל את סכום ההפקדה
גם לאחר סגירת התכנית
שנקבעה ליום 31.3.74

10 מסכום ההפקדה
מענק חינם

הקרן והמענק נושאים
ריבית וצמודים למדד

בנק הפועלים

ג'קסון יציע לסנט להגדיל המענק ל־1.5 מיליארד דולר

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — סנאטור הנרי ג'קסון ינסה להביא היום להחלטה של מליאת הסנאט אשר תגדיל את המענק, המהווה חלק מן ההקצבה של 2.2 מיליארד דולר לחימוש ישראל, עד לסכום של 1.5 מיליארד דולר.

בית הנבחרים האמריקאי אישר בשבוע שעבר מענק של מיליארד דולר והסנאט ידון היום בשאלת ההקצבה, אף כי ועדת החוץ שלו טרם סיימה את דיוניה בנושא זה.

[illegible]

מעתה: נמל התעופה בן־גוריון

מאת סופר "דבר"

נמל התעופה לוד יקרא נמל התעופה בן-גוריון. הודעה על כך מסר לממשלה שר התחבורה שמעון פרס. על פי החוק מוסמך השר לקבוע זאת על דעתו. אך הוא הביא ענין זה לידיעת הממשלה. והממשלה רשמה לפניה את הודעת שר התחבורה.

ההצעה המקורית, לקרוא את שם בן-גוריון על נמל התעופה הלאומי, הועלתה לפני כשבוע ימים, במאמר מערכת של "דבר".

גם קריית הממשלה

במעמד אחר, בישיבה תאחד רואה של מועצת עיריית ירושלים, לפני הבחירות, הודיע ראש העירייה טדי קולק, כי קריית-הממשלה תיקרא גם היא על-שם דוד בן-גוריון.

מפגינים נגד קיסינג'ר התנגשו עם המשטרה בלוד

17 נעצרו ביניהם הרב כהנא

[illegible]

"התרגילים" שעקף את המפגינים

[illegible]

אחרי מינכן – פראג; אחרי ג'נווה – ירושלים

[illegible]

(המשך בעמוד 2, טור 2)

[illegible]ני "מטרות צ'מברליין" בנמל התעופה לוד עם בואו של קיסינג'ר

מרכז העבודה יאשר ביום ה' מצע המערך

לפרק המדיני־בטחוני הוכנסה פיסקה השוללת מדיניות "אף שעל"

מאת חיים ליפשיץ, סופר "דבר"

מרכז מפלגת העבודה עומד להתכנס ביום ה' השבוע לאשר את מצע המערך לבחירות לכנסת השמינית. המצע יהיה מורכב משלושה חלקים עיקריים, שניים מהם יושלמו עוד היום: הפרק המדיני-בטחוני, הפרק הכלכלי-חברתי ופרק בנושא זכויות האזרח, תחוקה, חינוך, מדע וכו'.

בטיוטת הפרק המדיני-בטחוני (המבוססת על מסמך 14 הנקודות) הוכנסה לראשונה פיסקה האומרת: "המערך שולל את מדיניות "אף שעל" של הליכוד [illegible]

[illegible]

קיצוב גאז צפוי בצרפת

פאריס, (רויטר). — ייתכן, כי ממשלת צרפת תיאלץ להנהיג קיצוב של גאז לצרכנים, בעקבות בעיות הספקה שנתעוררו בנפט [illegible] באלג'יריה.

[illegible]

هكذا من الأصل

יומן ג'נווה

המזמין — אלמוני

מאת חגי אשד, שליח „דבר" בג'נווה

כרטיס העתונאי שקיבלתי אתמול ב„ארמון האומות" בג'נווה שבו אמורה להתכנס אחת הוועידות המהותיות ביותר שידע ארגון האו"ם בעשרות שנות קיומו — אינו נושא עליו שום סימן היכר של הארגון שמכין את הכנס.

לפי שעה, 250 הכתבים הזרים שהקדימו ובאו לג'נווה הם עדיין אורחיו של מזמין שהוא בגדר „אלמוני". קצין העתונות הקונסולארי אמר לי בחיוך מבוכה: „עד לרגע זה לא יהיה לנו איזה תפקיד של או"ם בוועידה זאת".

ולאמיתו של דבר, עשרות העתונאים ומקורות הידיעות שלהם — כבר הופעלו כאן משרדי ההסברה של המשלחות השונות — אינם מבינים מדוע הוכנס או"ם לתמונה בשלב כה מוקדם, כלומר לא השאיר ה„מתווך" ד"ר הנרי קיסינג'ר את הכנת ההבשלה בידיו בלבד, תוך השארת האופציה של צירוף או"ם לשלב מאוחר יותר. בקיצור — יותר כדי כבר היה בחשיבה: קדירה ריקה אחת. עד שבעתונים כאן הופיעה ידיעה כי ממשלת שוויץ בכוונה לארח בעצמה את הוועידה ולהעביר אותה לידיים אחרות לאחר שתסתמן התקדמות בדיונים.

אילו נערך כאן אתמול משאל בין העתונאים הזרים מכל העבר — להוציא אולי את הערבים והסובייטים — היתה מתקבלת בלי ספק תוצאה ברורה: תמיכה גמורה לגבי עמדת השיתוף המהותי של אבן העיקרי קיסינג'ר ולגבי הכוונות המהותיות של ישראל על ידי או"ם ועל ידי מרוב העיון האוהד לישראל בארגון זה.

המשלחות השונות מתחילות להתארגן, והמצרים מספרים לעתונאים, שנשיא סאדאת בעצם רצה להכיר בישראל והתפקידו אבל קשה לו לעשות זאת וקשה לו בכלל לבוא לג'נווה והישראלים צריכים להבין את קשייו. ואילו עתונאים אמריקאים, גרמנים והולנדים שואלים זה את זה ואותנו — מה קרה לישראל? מדוע איבדה בבת אחת את בטחונה העצמי? מדוע היא נבהלת בקלות רבה כל־כך מאותו קיסינג'ר?

היציאה מירושלים לג'נווה דומה מבחינה זו ליציאה מירושלים ל„אפריקה". אותו ניגוד עצום בין הרגשת ההווה הנרגשת (?) ...

בלמתוקים להיות בין־לאומי (?)

לפי שעה נמצאות ההכנות בג'נווה בהליך נמוך, כאשר אף אחד מהנציגים המדיניים של המשלחות להשתתף בוועידה לא נמצא כאן. אך בינתיים מתקבצים צוותים טכניים של חלק מהמשלחות.

המשלחת המצרית תפסה את הקומה ה־14 במלון המפואר „אינטרקונטיננטל" הנמצא בשכנות למרכז או"ם. אולם הנציגים המצריים טרם הגיעו. חולה מי שאמור להיות מספר שלוש במשלחת המצרית — ויר מצרים באו"ם עד לפני זמן קצר, עבדאללה אל־עריאן. הוא מומחה לחוק בין־לאומי, ועמו עוזרים גם הם.

מקורות המקורבים למשלחת המצרית מסבירים עובדה זו כאומרת כי לפי גירסת מצרים זוהי ועידת או"ם ולכן יש להתבסס בה על המשפט הבין־לאומי ועל מסמכים רשמיים, החל מהחלטת החלוקה של האו"ם מ־1947 ועד להסכם האש שנחתם בקילומטר ה־101.

המשלחת הסודית למרכז האירופי של האו"ם נעלמת לפי שעה מקיומה של הוועידה, ואנשיה סבורים, שאינם יודעים עליה דבר. היו גם כאלה שנראו כאן. המשלחת האמריקאית מתבססת לפי שעה בבתים טכניים ומינהליים הכוללים יחד כ־120 איש, והיא התמקמה, בין במקרה ובין שלא במקרה, בקומה שמעל המשלחת המצרית במלון „אינטרקונטיננטל".

גם הסובייטים עדיין לא הגיעו לכאן. ואילו כתב סוכנות הידיעות „נובוסטי" מוצג בפני שואליו, כי עדיין אינו יודע דבר. אבל כבר ידוע כי המשלחת הסובייטית מתבססת בבית שקורין כאן „הקרמלין הקטן", בית מפואר וגדול במרכז השייך לסובייטים והנמצא מול הכניסה הראשית למרכז או"ם. בבנין זה שוכנו פעם שר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו בביקוריו כאן וגם חרושצ'וב ובולגנין כאשר השתתפו בוועידת הפיסגה ביוני 1955.

בנין שלם לישראלים

גם צוותי המשלחת הישראלית החלו להתרכז כאן בימים האחרונים, ולרשותם הועמד בית דירות שלם בטבור העיר, עם שירותים משלו.

שוויץ, אשר באופן בלתי רשמי נתנה להבין כי היתה מעוניינת בבחינת החסות לוועידה זו, רואה עצמה, לפחות בשלב זה, כמחוייבת להגיש את כל השירותים הדרושים לעריכתה של הוועידה מחוץ לבנין „ארמון האומות" ... של האומות המאוחדות. לפיכך נוקטת שוויץ אמצעי בטחון בכל רחבי העיר, החל משדה התעופה עבור במסכי המשלחות, וכלה בכבישים ובכניסות המובילים אל מקום הוועידה. לצורך זה יופעלו השוטרים גם יחידות צבא. אתמול, למשל, ניסינו לבקר באולם הוועידה, הנמצא בבנין הראשי של מרכז או"ם האירופי, אולם האולם נעול ומוגן היטב על ידי כוחות בטחון מיוחדים של או"ם.

יותר מ־200 עתונאים ושדרים כבר נרשמו לסקר את הוועידה, אולם עד כה הגיעו לכאן רק 500.

הפגנת 10,000 פלשתינאים הקבילה פני קיסינג'ר בבירות

ביירות (עי"ר, יופ"ע, עי"ן). — על רקע הפגנות אנטי־אמריקאיות סוערות מצד מחנות שמאלניים פרו־פלשתינאיים, קיים אתמול ד"ר הנרי קיסינג'ר, שיחה בת ארבע שעות עם מנהיגי לבנון, לפני הגיעו לישראל.

קיסינג'ר הגיע בדרך האויר מרבת־עמון; אולם בגלל ההפגנות ברחובות ביירות, הוחלט ברגע האחרון להפנות את מטוסו לבסיס האויר רייאק, השוכן בקירבת הגבול הסורי. ברייאק, קיים קיסינג'ר את שיחותיו עם נשיא לבנון, סוליימאן פרנג'יה, ועם שאר המנהיגים הלבנוניים. כתוצאה משינוי נתיב טיסתו של המטוס לא הגיע קיסינג'ר כלל לביירות והמשיך מרייאק ישר ללוד.

בו בזמן שד"ר קיסינג'ר קיים את שיחותיו עם המנהיגים הלבנוניים צעדו ברחובות ביירות 10,000 מפגינים, אשר נשאו בובה תלויה על גרדום בדמותו של שר־החוץ האמריקאי. כמו כן הניפו כרזות שונות, כגון „אימפריאליזם", „לא, לשליח האימפריאליזם" ו„השלום של קיסינג'ר הוא כניעה ערבית".

ירי באויר

במהלך ההפגנות היה מקרה אחד, שפלשתינאים מזויינים פתחו באש וירו באויר, אולם איש לא נפגע. מחבלים פלשתינאים שהיו מופקדים על שמירת הסדר, עצרו את אחד היורים.

לאחר שמטוסו של קיסינג'ר נחת ברייאק, הוצבו כוחות צבא בהיכון מלא על כל מבואותיו ומוצאותיו של השדה. ארבעה הליקופטרים ריחפו ממעל ושמרו על סביבת השדה בעת הביקור כולו.

בלבנון נקטו אמצעי בטחון מיוחדים בעת ביקורו של קיסינג'ר, נוכח העובדה שבמדינה זו נמצאים 200,000 פליטים פלשתינאים וכן מחבלים רבים. משום כך נחשבה לבנון כאחת מנקודות הסכנה החמורות ביותר בכל מהלך סיורו של קיסינג'ר.

המפגינים בביירות התפזרו בשקט לאחר כשעתיים, משנשמעה השמועה כי המכונית האמריקאית נחתה במקום אחר בלבנון ולא תגיע כלל לביירות.

„הסכמה מלאה"

קיסינג'ר הגיע ללבנון מרבת־עמה. שם נועד לשיחות עם המלך חוסיין ועם ... הנגי ירדן. בתום השיחות אמרו קיסינג'ר וראש ממשלת ירדן זייד א־ריפאעי, כי בשיחותיהם הגיעו לכלל „הסכמה מלאה". לפני הגיעו ללבנון אמר קיסינג'ר לכתבים, כי הוא והמלך חוסיין ... על הנהלים, הנוגעים לוועידת השלום ומהות התוכניות וכן על הקשרים ההדדיים בין שתי המדינות. „היתה זהות השקפות מלאה בכל הנושאים", אמר קיסינג'ר.

הנשיא אסד בפגישתו בדמשק עם ד"ר הנרי קיסינג'ר. בתום הפגישה מסרו פקידים אמריקאים כי השיחה היתה „צוננת".
צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

קיסינג'ר ויועציו מופתעים מן החשדנות הישראלית

מאת יהושע תדמור, שליח „העתונות הישראלית"

קיסינג'ר ויועציו מופתעים מן החשדנות הישראלית המלווה את שיחותיהם בבירות ערב.

שליח העתונות שטס במסוק עם פמליית שר־החוץ האמריקאי מנמל־התעופה לוד לירושלים, אמר להם כי הרושם בישראל הוא, כי הם מכרו את האינטרסים של ישראל מהר ובזול בכל ביקור שלהם בבירות ערב. התגובה — הפתעה.

יועציו של קיסינג'ר השיבו, כי הם מופתעים, שאחרי שנים של שיתוף־פעולה ואמון הדדי בין ישראל לארה"ב חושבים כך עליהם.

כשהזכיר להם יהושע תדמור, כי הוסכם בין ישראל וארה"ב ששיחות ברמה תתנהלנה בחסות שתי המעצמות והנה, לפתע, מוצאת ישראל את עצמה כאילו אנוסה ללכת לשיחות תחת חסות מועצת הבטחון של או"ם; כשהוסכם בשלב זה אין מעלים את נושא ייצוג הפלשתינאים והנה התברר שהוסכם בין קיסינג'ר לסאדאת שהנושא יעלה — ובשלב מוקדם למדי — אז כה הפלא שקיימת חשדנות? האורחים האמריקאים ניסו להקטין את הופעת הדברים. קודם־כל — אמרו — אין החלטת מועצת־הבטחון הופכת את הוועידה לוועידה בחסות מועצת־הבטחון. מה גם שארה"ב נמנעה מהצבעה וכן עשו ברה"מ, בריטניה וצרפת. ויש משמעות שונה לוועידה מעין זו שעה שהחלטה הבת קבלה במועצת־הבטחון איננה זוכה בתמיכת המעצמות הגדולות. תכונתה של הוועידה ומהותה והדרך בה תתנהל — הדגישו היועצים האמריקאים — תיקבע בסופו־של־דבר בג'נווה.

אשר לנושא הפלשתינאי, הודו, אך העניין הועלה בדיונים, אך לא נעשה נסיון של ממש ללחוץ להעלאת הנושא כבר בתחילת הדיונים. גם לא היתה נכונות אמריקאית לכך — הדברים יתבררו רק בשלבים מאוחרים יותר.

מפ"ם אישרה הפרק המדיני — בטחוני במצע המערך

שומרת לעצמה זכות להסתייג מהסעיפים על ההתנחלויות והפלשתינאים

מאת סופר „דבר"

מרכז מפ"ם התכנס אתמול לדיון בטיוטת הפרק המדיני־בטחוני שבמצע המערך, והחליט לסמוך את ידיו על מצע זה, אשר מושתת על מיסמך 14 הנקודות. עם זאת, קובעת ההחלטה, כי מפ"ם שומרת לעצמה את הזכות להסתייג מן הסעיפים המדברים על ההתנחלויות, על ההגדרה העצמית של הפלשתינאים ועל עניני תחיקה וחופש הדת.

בהחלטה שניה נאמר, שמפ"ם תתבע שינויים פרסונליים בממשלה החדשה שתקום אחר הבחירות, שיתנו ביטוי נאמן לתכליות המדינית והחברתית החדשה של הבגרה. ההחלטות אלה יישלחו למרכז מפלגת העבודה במכתב.

בדברי המשתתפים בדיון הועלה הצורך להתלכד מול סכנת הימין ולמען שמירת ההגמוניה הפועלית. הדוברים חייבו עשיית מאמצים רציניים בוועידת ז'נווה לקראת הסדר שלום. כן צויין לחיוב מיסמך 14 הנקודות. אשר ל„מיסמך גלילי", נשמעה הדעה, כי הואיל והוא לא הובא בשעתו לדיון במפ"ם — אין צורך להתייחס אליו עתה, ואף על פי כן תקפו אחדים מהמשתתפים את המיסמך.

מאיר יערי ציין כי אחרי הבחירות יהיה על מפ"ם לקיים בירור נוקב עם מפלגת העבודה. י. חזן אמר כי המצע הנוכחי טוב מן המצע הקודם. כן הושמעו בדיון דברי ביקורת על שר הבטחון מ. דיין, אם כי המרכז לא נכנס לדיון פרסונלי.

בראשית הישיבה אמר מ. יערי דברים לזכרו של דוד בן־גוריון.

קהיר מרוצה

קהיר, (יופ"ע וע"ר). — מצרים מרוצה מהחלטת מועצת הבטחון המעמידה את ועידת השלום בג'נווה תחת חסות או"ם — אמרו אמש פקידים מצריים.

אולם הם הוסיפו, כי קהיר משוכנעת, שארה"ב וברה"מ, ולא מזכיר או"ם קורט ולדהיים, הן שימלאו את תפקיד המפתח בוועידה.

הפקידים אמרו, כי התקווה בקהיר היא שולדהיים יישב ראש בפתיחה הטקסית של הוועידה, אך בשלביה המאוחרים יותר היא תנוהל במשותף על ידי ארה"ב וברה"מ.

„אל־אהראם" הסביר אתמול, כי רצונה של מצרים בוועידה בחסות או"ם אינו ענין של דקדוקי נוהל, כי אם שאלה עקרונית, שמטרתה למנוע התחמקות ישראלית מביצוע החלטות מועצת הבטחון.

בינתיים, אמר הרמטכ"ל המצרי החדש גנרל מוחמד גמסי, כי הוא צופה קרבות נוספים עם ישראל. בטקס סיום קורס קציני מילואים אמר גמסי, כי מלחמת אוקטובר היתה „רק אחד השלבים של הסכסוך הצבאי עם ישראל, שלבים אחרים עומדים לפנינו, ועלינו להתכונן לקראתם באותה ההחלטה הנחושה, עד אשר יוגשמו מטרותינו הסופיות".

תומכי פומפידו מבקשים להדיח את רה"מ מסמר

מאת ז'אק מ. ריב, סופר „דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). — בצרפת מתפתח מסע למען הדחתו של ראש הממשלה פייר מסמר בנימוק שאין הוא מצליח לפקח ביעילות על המנגנון הממשלתי.

יוזמת הפתיחה נזרקה בשבועון הצרפתי „לה פואן" אשר תמך בזמנו בנשיא פומפידו כנגד השמאל. משקיפים רואים בהתקפה זו נסיון של תומכי פומפידו להיפטר ממסמר ולהעמיד במקומו בראש הממשלה אדם מקובל ... (?)

מת הרב הראשי של רמלה

רבה הראשי של רמלה, הרב אברהם אבו־חצירא, מת אמש בביתו לאחר מחלה. בן 59 היה במותו.

המנוח היה בנו של הרב יצחק אבוחצירא ז"ל, שכיהן לפנים כרב ראשי של רמלה, ואחיו של ראש העיר הנוכחי, אהרן אבוחצירא. עלה לארץ ממרוקו, עם הקמת המדינה. ב־1970 נתמנה כרב ראשי ... בעיר במקום אביו, שניספה בתאונת דרכים. הניח אשה, 3 בנים ו־3 בנות.

הלווייתו תצא היום בשעה 12 בצהרים מרחבת העיריה ברמלה.

מפגינים התנגשו

(המשך מעמוד 1)

ד"ר קיסינג'ר ועל אנשי פמלייתו. ולאחר־מכן יצא ד"ר קיסינג'ר מן המכונית כשהוא מחייך והחל לרדת במדרגות.

על השטיח האדום נעצר ולחץ את ידי מקבלי פניו הישראלים. מצוייד ... ביוסף סיסקו, ... האחרים וכן ... של עתונאים.

לאחר שבירך את מקבלי פניו, ... הישראלים מסביב למטוס שהביאו לארץ, מדגם „בואינג 707", לעבר שני מסוקים של חיל־האויר מדגם „סיקורסקי".

המפגינים שניצבו במגרש החניה הסמוך לבית־הנתיבות ... אוכזבו כאשר הבחינו ב„תרגיל" ... של קיסינג'ר ... מבלי שיצטרך לחלוף במכונית על פני המפגינים. כאשר הבחינו המפגינים, שאחדים מהם ... בשני המסוקים — התפזרו בשקט.

13 עצורים — בתוכם הרב כהנא

שעה אחת לפני בואו של קיסינג'ר, הפריץ הרב מאיר כהנא דרך גדרות הברזל ... באמצעות רמקול: „כדי ... באות שאנו עושים משהו, צריך לחצות את הכביש". הוא החל מתקדם מעבר למחסום ומספר אנשים הלכו בעקבותיו. אך כאשר הגיעו אל הכביש הסמוך לבית־הנתיבות, יצאה נגדם קבוצת אנשי משטרה והתפתחה התגוששות קלה, ולבסוף עצרה המשטרה את הרב כהנא ועוד 16 צעירים. מאוחר יותר נעצר ... שצעק „עם ישראל חי" ופרץ לעבר בית הנתיבות.

בהודעה לדובר המטה הארצי של המשטרה נאמר, כי אירעו בנמל התעופה לוד שתי הפגנות ..., האחת של הליגה להגנה יהודית והשניה של הקבוצה נגד ... מדינית. בשלב מסויים, בשעה 3 אחה"צ, קרא הרב כהנא ברמקול לאנשיו והסית אותם לפרוץ את מחסומי המשטרה ולעכב על הכביש, ואמנם כך עשו. הם גם ניסו להדוף ולפרוץ לטרמינל תוך התפרעות. קצין המשטרה ביקש אותם בקול להתפזר, ולאחר שסירבו — פיזרה אותם המשטרה ... בפעולה זו נעצרו 17 איש, ובתוכם הרב כהנא.

בתגובה על מעצרו של הרב מאיר כהנא בלוד, מסר דובר הליגה, כי המזכירות הארצית של הליגה שמעה ללא הפתעה על מעצרו, ואין צעד זה אלא שלב נוסף בנסיון „ממשלת המערך" למנוע את בחירתו לכנסת השמינית. על אף מעצרו, תקיים הליגה את אסיפות הבחירות שעמד להיערך בהשתתפותו.

בינתיים נכנסו ד"ר קיסינג'ר ובני פמלייתו וכן מלוויו הישראלים למסוק, שהמריא מיד ... ויצא בטיסה לירושלים. במסוק השני יצאו אנשי צוותו של ד"ר קיסינג'ר וקבוצת עתונאים. גם מסוק זה המריא לירושלים.

נמסר, כי משמרות חזקים של אנשי־בטחון, משטרה ומשמר־הגבול הקיפו משעות אחרי הצהריים את רחבת החניה שבמבואו לבית הנתיבות בלוד, כדי לאבטח את בואו של ד"ר קיסינג'ר. המשטרה הציבה גדרות ברזל וגדרה את כל השטח, כך שגם העתונאים והצלמים הרבים לא יוכלו להתקרב אל האורח. בשעה 4.15 אחה"צ הגיע לנמל־התעופה לקבל את פני המדינאי האמריקאי שר־החוץ אבא אבן, שגריר ארה"ב בישראל קנת קיטינג, שגריר ישראל בארה"ב שמחה דיניץ, מנהל מחלקת אמריקה במשרד החוץ אפרים עברון, ראש הטקס אביגדור שהם ופקידים אחרים של משרד החוץ.

הפגנה ליד שגרירות ארה"ב

קבוצות „אזרחים נגד כניעה", שהפגינו ... ליד ... בואו של קיסינג'ר, ערכו ביום א' אחה"צ הפגנה ליד שגרירות ארה"ב בתל־אביב, ומסרו עצומה לנציג השגריר. בעצומה הם ... ההתנגדות עזה לקיסינג'ר ומציינים, כי יש גבול לאפשרות הלחץ על ישראל, לא רק בגלל סיבות היסטוריות, אלא גם ...

3 מבין המפגינים, שמנו כ־50 איש נפגשו עם נציג השגריר. ההפגנה נסתיימה בשירת „התקווה".

הקבה"מ קורא לשילוב הישובים בהגנה המרחבית

המרכז יתכנס אחרי הבחירות לדיון בשינויים בהרכב הממשלה

מאת חיים ליפשיץ, סופר „דבר"

בשורת ההחלטות שהתקבלו פה אחד, סיים מרכז הקיבוץ המאוחד במוצא"ש בקיבוץ גבת את הדיון שהחל בו בשבוע שעבר על לקחי מלחמת יום הכיפורים.

ההחלטות פותחות בהתייחדות עם זכרם של הנופלים במלחמה; בתביעה לשחרר שבויינו בסוריה; בברכת החלמה לפצועים וברכה לחיילי צה"ל.

בהחלטות מרכז הקיבוץ המאוחד בנושאי ההתיישבות, נאמר: המרכז מגלה דעתו, כי יש לחזק ישובים ומרחבים ריקים ואזורים רגישים לאורך גבולות הארץ. המרכז מטיל על המזכירות לבצע תכנית להחזק ישובים בגולן, בבקעה ובערבה, וקורא לתנועות ההתיישבות לפעול לפיתוח ישובים וחיזוקם, לקיום השלמת ישובים ולהתיישבות חדשה בספר — כמתבקש מצרכי הבטחון והמאבק המדיני על גבולות בני הגנה. כל אלה מחייבים את חיזוקו של הנח"ל, נאמר בהחלטה.

הקיבוץ קורא לצה"ל ולממשלה להבטיח את קיומו של הנח"ל והגרעינים המפרחים במסגרתו, באשר הם עתודה ההתיישבותית והחלוצית המבצעת משימות התיישבותיות. הקיבוץ קורא למוסדות המיישבים ולממשלה להקים ... היאחזויות נח"ל, כמתחייב מצרכי בטחונה של ישראל.

בהחלטה אחרת נאמר:

המרכז עומד על עקרון של הגנה מרחבית פעילה, אשר לפיה ישולבו כל הישובים במערכת ההגנה בכל אזורי הארץ לשם הגנה עצמית, המשולבת עם הגנת הארץ כולה, בגבולות ובעורף כאחד.

בנושא אחר קורא המרכז להנהגת משטר חירום חברתי וכלכלי לשם הבטחת הנשיאה בעול המלחמה והחלוקה הצודקת של העול. מוטל על המזכירות להכין תוכנית כלכלית חברתית לשעת חירום, שתובא לדיון במרכז הקיבוץ.

בהחלטה אחרת קורא מרכז הקיבוץ המאוחד לעליה בגולה ולכינוסה של ועידת חירום יהודית בין־לאומית, אשר תגבש תוכנית אופרטיבית להגברת העליה בשיעורים ניכרים.

בהחלטות הפוליטיות של המרכז, נאמר:

חברי הקיבוץ נקראים להתגייס למערכת הבחירות במלוא כחם ולהצביע בעד המערך כדי להבטיח את ההנהגה הפועלית, למען מדיניות חברתית חלוצית וחתירה לשלום תוך שמירה על צרכי הבטחון של ישראל.

המרכז מציין את הביטויים הביקורתיים החריפים שנשמעו בשתי ישיבותיו בקשר להתרחשויות שאירעו ערב מלחמת יום הכיפורים, ומחליט לכנס את מרכז הקיבוץ לאחר הבחירות, לדיון בהרכב הממשלה והשינויים המתחייבים לחול בו.

מרכז הקיבוץ מגלה דעתו, שבממשלה שתקום לאחר הבחירות יובטח הרכב הנדרש להגשמת דרכה המדינית של תנועת העבודה, וליישם את הלקחים המתחייבים ממלחמת הכיפורים. כן ידון המרכז בשילוב הקיבוץ בממשלה, בהנהגות ובמועצה.

אף שהוחלט לא לקבל החלטה פרסונלית, נשמעה בדיון ביקורת על שר־הבטחון מ. דיין, על כך שלא הוסקו מסקנות מהטעויות שהתבקשו כתוצאה מאירועי מלחמת יום־הכיפורים.

ליויטש חושש לחיי בנו שגוייס בכוח לצבא הסובייטי

מוסקוה, (י. פ.). — המדען היהודי בנימין לוויטש אמר כי הוא חושש שהשלטונות ביוזמים „תאונה" לבנו בן ה־25, שגויס בכוח לצבא האדום לפני חדשים.

לוויטש כתב במכתב גלוי שנשלח לכתבים מערביים, כי השלטונות הסובייטיים מנסים לחסל את בנו, אסטרו־פיסיקאי במקצועו. הבן ... באזור מרוחק ... ידי בלשים בבגדים אזרחיים לשרת במחנה צבאי ליד הארקטי. לוויטש כותב, כי מסכנים המאשרים שבנו גוע.

קולק: ירושלים המאוחדת תישאר בירת ישראל

„אין לאף אחד צל של ספק, שירושלים תישאר מאוחדת והמשיך להיות בירת ישראל; במסגרת זו, נבנה לספק את רצונותיהם של אלפים הגרים כאן מאות בשנים" — אמר אתמול ראש העיריה ט. קולק, בישיבה האחרונה של מועצת עיריית ירושלים.

קולק סקר את פעולות העיריה וקרא להמשך המאמץ לצמצום הפערים החברתיים. קיום הקואליציה מקיר אל קיר מנע ויכוחים — אמר ט. קולק והוסיף, כי ישאף להמשך אותה הקואליציה. שיתוף הדתיים בקואליציה מנע ויכוחים בין הדתיים לחילוניים, אמר „גם בעתיד עלינו לעבוד כדי ליצור האווירה של סובלנות".

סיאול מקווה שקשריה עם ישראל לא ייפגעו

סיאול, (צ"ק). — חוגים רשמיים בסיאול הביעו אמש את תקוותם, כי המדיניות הפרו־ערבית החדשה של דרום־קוריאה עליה נמסר שלשום, לא תפגע בקשרים הטובים בין דרום־קוריאה לבין ישראל.

חוגים אלה הדגישו, כי ההודעה על המדיניות הדרום־קוריאנית כללה גם הדגשת של עקרון הריבונות הלאומית, הזכות לקיום והזכות לחיות בשלום.

שגרירות ישראל בסיאול הצהירה כי השינוי שחל במדיניות ממשלת דרום־קוריאה לטובת ארצות ערב, לא יסייע במאומה למאמצים לכונן הסדר שלום.

שגריר ישראל אמנון בן־יוחנן, הכריז כי קריאת דרום־קוריאה לנסיגת ישראל מכל השטחים הכבושים מרחיקה לכת מעבר להחלטות מועצת הבטחון.

על רגל אחת

יש מפלגות שכל ה"תורה" שלהן כולה היא תורה על רגל אחת.

גח"ל עומדת על ה"בטחון" - בלי סיכוי לשלום.

מר"י ו"מוקד" ודומיהן עומדות על ה"שלום" - בלי סיכוי לגבולות בני הגנה.

המערך מתייצב על שתי הרגליים:
המערך חותר להשיג —
שלום בגבולות בטוחים
ביטחון בגבולות של שלום.

תן כח לשלום ולביטחון

הצבע מערך

אמת — המערך

ביגון שרוי באבל כבד
יקירנו
יצחק קינן (קונסינו) איצקו
איננו
הלויה תתקיים, מחר, יום שלישי, 18.12.73, כ"ג כסלו תשל"ד, בשעה 13.30 בניר־יצחק.
התבורה תצא ב־10.45 מרחוב הרצל 16, גבעת־שמואל.
המשפחה
וקיבוץ ניר יצחק

תן מנדט לשלום, תן כוח לביטחון

אמת — הצבע המערך — מפלגת העבודה הישראלית - מפ"ם

דבר — DAVAR — דבר

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרסט
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

מול לאזרחים אשר נאלצו לשנות מסלול חייהם הרגיל ולשרת במילואים

הממשלה אישרה זכויות החיילים במילואים ובשירות חובה

ועד: מחר — הדיון בכנסת

מאת דניאל בלוך
סופר „דבר"

הממשלה אישרה אתמול את הוק בדבר זכויות החיילים המשוחררים, והחו ביקש מאת יו"ר הכנסת שם את הכנסת לדיון בהצעת חוק זה. כינוס מיוחד של הכנסת ייערך מחר (יום ג') כיוון לפגרה. הממשלה תבקש קיומת דיון עקרוני בהצעה גם לפני שלושה שבועות, על פי יוזמת שר האוצר פנחס ספיר, ואתמול הבא לאישור הנוסח המודע של הצעת החוק, שאושר ללא התנגדות. במהלך הדיון על הצעת החוק, הועלו על ידי שרים אחדים הצעות שונות הקשורות למשרתים במילואים, ומוכם בקשות אלו יובאו לטיפול הגורמים המוסמכים.

נודע כי שר העבודה יוסף אלמוגי הציע במהלך הדיון כי ההסתדרות תיזום ותעודד הקמת קרנות מיוחדות בכל מפעל וענף כדי להוסיף עזרה כלכלית למגויסים, נוסף לתשלומים מקרן ההשוואה. לדעת השר, יבטא הדבר ערבות הדדית בין המגויסים לבין העורף.

החוק המוצע על זכויות החיילים המשוחררים יחול על חיילי מילואים ששירתו או ישרתו לפחות 90 יום במצטבר מיום הכיפורים תשל"ד ועד יום הכיפורים תשל"ה. כן יחול החוק על חיילים בשירות חובה, ששירותם הוארך ב־90 יום לפחות. חיילים שנפגעו במערכה ישוחררו מסיבה זו לפני מלאות 90 יום, יהנו אף הם מהטבות החוק.

בהביאו את הצעת החוק, הדגיש שר האוצר פ. ספיר, כי אין יצוי בכספי על מילוי חובה לאומית. הקרבה ולחזוקה במסירות־נפש — לכן אין החוק בא כתגמול על שירות. כוונתנו לגמול בעיקר לאזרחי המדינה אשר עקב המלחמה סטו ממסלול חייהם הרגיל ונאלצו לשרת בשירות מילואים ממושך — עקב כך לא זו בלבד שהתרחקו ממשפחתם לתקופה של מספר חודשים אלא אף הפסידו לעיתים הזדמנויות כלכליות ונגרמו להם גם נזקים כספיים.

הסדרי התשלום

לפי ההסדרים שנקבעו, מקבלת משפחת המגויס את שכרו לפי הממוצע של שלושת החודשים האחרונים לפני גיוסו, עד לתקרה של 1,500 ל"י לחודש. החל ב־1 בינואר 1974 תוגדל התקרה עד ל־1,800 ל"י לחודש. מתוך זה שילם צה"ל יקירות למשפחה ע"ק על סך 500 ל"י לרווק ונשוי, 570 ל"י לנשוי + ילד, ו־675 ל"י לנשוי + שני ילדים — וזאת על מנת להבטיח מינימום למקרה של תקלה בסידורים של קרן ההשוואה. סכומים אלה יעלו ל־600 ל"י עד 800 ל"י לחודש החל מתשלום הקרוב. תשלומים אלה מקרן ההשוואה וצה"ל המבטיחים את הכנסר משפחת המגויסים, מסתכמים ב־230 מיליון ל"י לחודש.

שר האוצר הוסיף כי הזכויות וההטבות המוצעות במסגרת חוק החייל המשוחרר, באות, כמובן, מעבר לתשלומים המשתלמים לחיילי המילואים, והן שולבו במידת האפשר בתכניות הסוציאליות של המדינה מבלי לפגוע בעקרונותיהן.

ואלה רשימת הזכויות:

א. לחיילים המשוחררים הזכאים לפי החוק, תינתן עדיפות בתור בלשכת עבודה, בדומה לחיילים המשתחררים משירות סדיר.

ב. במקום עבודה בו נהוג לקבל עובדים על פי מכרז — אפשר קבלתו של חייל משוחרר מבלי לעמוד בתנאים אלה, שהוא ממלא אחר דרישות המשרה.

ג. אוצר המדינה יממן לימודי חייל משוחרר לקבלת תעודת בגרות.

ד. חייל משוחרר הלומד במוסד להשכלה גבוהה או ליסודים על־תיכוניים (סביבתי, בכללות יכר), יהיה פטור משכר לימוד במשך שנה אחת, בתשל"ד או תשל"ה, לפי בחירתו. חייל משוחרר המפסיק לימודיו בחוץ־לארץ יהיה זכאי למענק בשיעור דומה לשכר לימוד שנתי במוסד להשכלה גבוהה בארץ.

ה. במקצועות שלגביהם מוגבל מספר התלמידים המתקבלים במוסד להשכלה גבוהה (בעיקר בתי ספר לרפואה) תהיה עדיפות לחיילים משוחררים על פני מועמדים אחרים.

ו. זכות עדיפות בקבלה ללימודים במערכת ההכשרה המקצועית של המדינה (לימודי יום וערב המאורגנים על ידי משרד העבודה). כמו כן יהיו החיילים המשוחררים פטורים משכר לימוד למשך שנה אחת בלימודי־יום, או שנתיים בלימודי ערב.

ז. אלה מבין החיילים המשוחררים שזכאים לפתרון דיור במסגרת התכניות לזוגות צעירים או דיור צפוף ונכים (שלוש נפשות לחדר ויותר) יזכו לעדיפות בקבלת הפתרון. שר האוצר הדגיש כי אין באפשרותנו להבטיח דירה מיידית לכל מתחתן חסר דיור או זה שגר בדיור לא נאות, עקב האטה בבניה — אמר השר — נאלץ לאלתר אילתורים כדי לספק את הדירות הנדרשות למספר העולים שגדל בינתיים. וכן לזוגות הצעירים ולהדרים בצפיפות. החוק אינו מציע הגדלה אוכלוסית הזכאים לסיוע בדיור מטעם המדינה, אלא מתן עדיפות לאלה ששירתו התקופה כמושכת במלחמה זו.

ח. החוק מבטיח סיוע במענקים, הלוואות והרבדיות לחיילים משוחררים עצמאים אשר מקור פרנסתם נפגע. כאן ציין השר, שהמעשה הקדים את החוק וכבר הוקמה קרן הלוואות מבוטחת לביטוח הלאומי ובנק ישראל בהיקף של 10 מיליון ל"י, שתתן הלוואות עד 10,000 ל"י ב־11 אחוזים ריבית, וללא הצמדה לעצמאיים מגוייסים שמקור פרנסתם נפגע.

בסיום דבריו אמר שר האוצר כי אין אפשרות לקבוע את היקף התקציב שיידרש לצורך ביצוע החוק, בהיעדר אינפורמציה על אוכלוסית המשרתים במילואים מבחינת הזדקקותם להטבות שמעניק החוק, אם כי ברור שההוצאה התקציבית תסתכם בכמה עשרות מיליוני ל"י.

3 גופות מטיילים שנעלמו במלחמה נמצאו ליד חושניה

מאת סופר „דבר" בגליל

תעלומת היעלמם של שלושה מטיילים שנעלמו ברמת הגולן ביום הכיפורים בעת שפרצה המלחמה נחשפה כנראה בשבוע שעבר כאשר נתגלה קבר אחים באזור רמת מגשימים ובו שלוש גופות כשידיהן כפותות לאחור.

במשטרת קרית שמונה שהתחילה בחיפושים אחרי הנעלמים לבהרת יום הכיפורים נמסר כי השלושה הם האחים יוסף בן 24 ואהרון בן 17 איגל מירושלים ואורחם החייל מילים מריאנו דסוס קורנבו בן 19 מספרד. הם טיילו בגולן במכונית סכודה מסוג „סובורו". המכונית נמצאה לאחר מכן באזור חיספין — חושניה כשהיא נקובה כדורים ופגזים, אך איש מנוסעיה לא נמצא בתוכה.

תחילה סברו שהשלושה נישבו על ידי הסורים. אך חייל צה"ל שהיה באזור ביום פרוץ המלחמה סיפר כי ראה שלוש גופות מוטלות ליד המכונית כשאחד ההרוגים היה לבוש בגדי חקי. על סמך עדות זאת נמשכו החיפושים עד שבשבוע שעבר נתגלתה תלוליה אדמה מגודרת אבנים — דבר שעורר החשד כי מתחתם מצוי קבר. הרבנות הצבאית ושוטרים פתחו את הקבר ובאמור מצאו בתוכה שלוש גוויות כשאחת אמנם לבושה מדי חאקי.

ההובלה לבנייה תוצמצם — תובטח לצרכים חיוניים

מאת סופר „דבר"

ההובלה לענף הבנייה תצומצם במידה ניכרת — על כך החליטה אתמול ועדת שרים לענייני כלכלה, עם זאת יובטחו אמצעי ההובלה לצרכים חיוניים בין השאר, הובלה תקינה אל המטבים ומהם.

בשבוע שעבר הוקמה ועדת מנהלים שהגישה את מסקנותיה אתמול. הוועדה החליטה להעניק עדיפות ראשונית להובלה של מצרכי מזון לאוכל ולמשק החי וכן לייצוא. הובלה זו תבוצע על ידי מספר משרדי הובלה שייקבעו על ידי משרד התחבורה. המובילים יפעלו תחת פיקוח המשרד. המדובר בהובלה של 37,000 טון ליממה.

מאחר שלרשות המשק האזרחי עומדים רק 30 אחוזים מכושר ההובלה הרגיל, הוחלט כאמור לצמצם במידה ניכרת את ההובלה לענף הבניה ולתת עדיפות לבניה חיונית. בימים כתיקנם מגיעות ההובלות לענף הבניה ל־130,000 טון ליממה. עתה הוקצו לענף הבניה 750 משאיות. המשאיות יבצעו כמה הובלות ליממה ובכאן מניחים שיצליחו להוביל 40,000 טונות חומרי בניה ליממה. אם יחול שיפור במצב יוגדל מספר המשאיות, המיועדות לענף הבנייה מ־750 לאלף, אך ענף הבנייה לא יזכה לתוספת משאיות לפני פברואר. המשאיות המופעלות בענף הבניה יקבלו סימון מיוחד. ועדה טכנית, המורכבת מאנשי משרד התחבורה והשיכון, תקבע את הפרטים.

הרוסים מודאגים מן הנזק שגורם חרם הנפט

לונדון (עתב"א). — אף כי הם תומכים בחרם הנפט הערבי מסיבות אידיאולוגיות, יש סימנים לכך, שהסובייטים מודאגים מן הנזק שגורם חרם זה לכלכלת המערב — כמו „פיננשל טיימס".

כתב העתון לענייני מזרח אירופה, כתב, כי הרוסים מבינים שהקשרים שהם מקיימים עתה עם המערב ישאו פרות אך ורק אם המשטרים במערב יהיו יציבים והכלכלה המערבית תמשיך לשגשג.

כתוצאה מכך ממשיכה ברה"מ לספק נפט ללקוחותיה במערב על פי הסכמים מסחריים שנחתמו עוד לפני תחילת החרם הערבי.

עם זאת, הכמויות שהסובייטים מספקים אין בהן די, כדי להפיג את תוספת החרם הערבי. הם מספקים כיום 40 מיליון טונות נפט בשנה, בעיקר לאיטליה, צרפת ומערב־גרמניה. „דיילי טלגראף" כתב אתמול, כי הצלחת החרם הערבי הפתיעה את הקרמלין, כפי שהפתיעה את המערב.

מקור ערבי על רקע ההדחות

מפקד הארמיה ה־3 לקה בהתמוטטות עצבים כשכותר

מאת סופר „דבר" לענינים ערביים

מפקד ארמיה 3, גנראל מאמון לקה בהתקף לב לאחר כש־ואסל הועבר מתפקידו על־ידי הנשיא סאדאת לאחר שלקה בהתמוטטות עצבים בעקבות כיתור הדיוויזיות שלו — כך מגלה פואד מטר, כתב „א־נהאר" הלבנוני בקאהיר.

מפקד ארמיה 2, גנראל מאמון לקה בהתקף לב לאחר כשלון מתקפת הנגד שלו ביום השמיני למלחמה.

לדברי מטר, גרמו חילופי הגברי האחרונים בצבא המצרי לגל של שמועות אך למעתנו אין יסוד להערכה כי מדובר בהרחקת „נצים" לשם קידום קצינים בעלי השקפות „יוניות".

אתמול נמסר, כי הרמטכ"ל המודח גנראל שאזלי מונה יועצו של הנשיא סאדאת לעניינים צבאיים.

הוקמה ועדת שרים להקצאת קרקעות ללא מיכרז

ועדת שרים מיוחדת תחליט על הקצאת קרקע למשקיעים ללא מיכרז — על כך החליטה אתמול ועדת השרים לענייני כלכלה.

כידוע, מוכרים קרקע ציבורית במיכרז, אך לפי החלטה קודמת אפשר היה למכור קרקע למשקיעים גם ללא מיכרז. ואמנם, משקיעים לא מעטים רכשו בעבר קרקעות ללא מיכרז בתנאים שנראו לרבים כמולים מדי. מכירות אלו עוררו בעבר לא פעם ביקורת ציבורית.

אתמול החליטו, לפי הצעת שר החקלאות, להקים ועדת שרים שתחליט בכל מקרה ומקרה. הועדה תהיה מורכבת משרי האוצר, הבריאות, החקלאות, המשפטים, הפנים והשיכון. במקרה של חילוקי דעות תחליט במליאת ועדת השרים לענייני כלכלה.

אתמול החליטה ועדת השרים לענייני כלכלה למכור קרקע ללא מיכרז למשקיעים מדרום אמריקה, שבראשם עומדים פישבייך ומיכלמן. המדובר בהקמתן של 200 יחידות דיור בגילה ו־200 יחידות דיור בשכונת נורדאו ליד נתניה.

אביו של פול גטי נדר לנקום בחוטפיו

לונדון, 16 (עת"י). אביו של פול גטי ה־3, שנחטף באיטליה לפני חמישה חודשים ושוחרר שלשום, לאחר שאחת מאוזניו נכרתה, נדר אמש לנקום בחוטפי בנו.

„אני מתכוון להקדיש את שארית מרצי כדי ללמד את האיטלקים מה משמעות המילה ונדטה", אמר פול גטי ה־2 בביתו בלונדון. „אני מציע שאלה שהיו מעורבים בחטיפה, יישנו בעתיד בעיניים פקוחות".

פול גטי ה־3 בן ה־17, שוחרר דרומית לנאפולי, אחרי שאביו שילם כופר בסך יותר ממיליון ל"ש.

סבו, המולטימיליונר של הנפט, אמר, כי שחרורו של הצעיר היה „מתנת יום ההולדת הטובה ביותר שיכולתי לקבל". איל הנפט, הנחשב לאחד מעשירי העולם, חגג שלשום את יום הולדתו ה־81, במעונו ליד גילדפורד, ממערב ללונדון.

גטי הצעיר מסרב לעשות ניתוח פלסטי, כדי להחזיר לעצמו את האוזן שנכרתה על ידי חוטפיו, משום שהוא רוצה להשאיר את הצלקת כתזכורת למה שעבר עליו, אמר עורך דין של המשפחה ברומא.

גטי מסר למשטרה, כי החוטפים חתכו את אזנו הימנית בסכין מטבח. הם שלחו אותה בדואר לעתון ברומא, באיימם לפגוע פגיעות נוספות בצעיר אדום השיער והמנומש. הוא אמר לאמו, גייל האריס: „אינני רוצה ניתוח פלסטי משום שאינני רוצה לשכוח רגע זה של חיי. אני רוצה להישאר כך".

המשטרה העלתה השערה כי הצעיר הוחזק בידי כנופיה של סוחרי סמים בקאלבריה, באיזור אספרומונטה שבדרום איטליה.

„בעולם לא ראיתי אותם פנים אל פנים", אמר גטי לאנשי המשטרה שחקרו בחקירתו. „אינני יודע היכן הייתי. עברנו תכופות ממקום למקום במכונית וברגל. תמיד כיסו את עיני. אך גיליתי דבר אחד — שהיתה זו כנופיה גדולה, אנשים רבים. לעתים התיחסו אלי יפה, לעתים לא כל־כך. מעולם לא ידעתי איך להתנהג אתם", הוסיף הצעיר.

„ישנתי במערות או תחת כיפת השמים. הקור גרם לי הכתנות לבכות. כמעט תמיד אכלתי לחם וגבינה. וביחוד בשבוע האחרון. בשבועות הראשונים הם נתנו לי עגבניות, סלאמי, הדברים כגון אלה. היה לי רדיו־טרנזיסטור. וזה היה הקשר היחיד שלי לחיים בחוץ".

מאיימים בהתקפת מחבלים נוספת על אוסטריה

וינה, (א. פ.). — מזכיר משרד הנפט במצרים סלים ריזקאלה, לשעבר מיועציו של נאצר, הזהיר, כי התקפה נוספת של המחבלים על אוסטריה, צפויה אם לא ייפסק מעבר היהודים הסובייטים בארץ זו בדרכם לישראל.

בראיון לכתב העתון האוסטרי „לינצר פולקסבלאט" בקאהיר אמר הפקיד המצרי, כי ממשלת אוסטריה לא עמדה בהתחייבותה למחבלים להפסיק את מעבר העולים.

ברז'נייב דחה ביקורו בקובה

מוסקווה, (א. פ.). — מנהיג ברה"מ ליאוניד ברז'נייב דחה את ביקורו בקובה, שעמד להיפתח ב־1 בינואר.

מקורות סובייטיים אמרו כי ברז'נייב לא ייצא לקובה לפני אמצע החודש הבא לכל המוקדם.

ראש ממשלת דנמארק אנקר יורגנסן (מאחורי המיקרופון) מוסר לארבעת שרי החוץ הערביים שבאו לקופנהאגן על החלטות הפיסגה האירופית בענייני משבר האנרגיה. משמאל לימין: עדנאן פאצ'אצ'י מאבו־דאבי, מוחמד מאסמודי מתוניס, עבד אל עזיז בוטפליקה מאלג'יריה ומנסור חאלד מסודאן. צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

מורת־רוח ורוגז בשוק האירופי מהסחטנות הערבית

דיפלומטים בקופנהאגן: ברנדט „רתח מזעם"

קופנהאגן, (ופרי"ע, ע"ר וע"י). — מורת־רוח כלפי הלחץ הערבי ושינוי קל בעמדה הבריטית, הניעו את ועידת הפיסגה של השוק האירופי לסטות מעט מעמדתה הפרו־ערבית לעבר עמדה מאוזנת יותר בסכסוך הישראלי־ערבי — אמרו אתמול דיפלומטים אירופיים.

המקורות אמרו, כי נקודת המיפנה היתה בשבת, בעת ניסוח התשובה לדרישות הערביות בדבר הגברת הסיוע הכלכלי ונקיטת צעדים אירופיים נמרצים יותר נגד ישראל. האירופים הסכימו לשיתוף פעולה בתחום הכלכלי, אך הזהירו בפומבי את ארבעת שרי החוץ הערביים, אשר הופיעו בלא הזמנה בוועידת הפיסגה, כי הפרזה בניצול נשק הנפט „עלולה להביא להשפעה שלילית מנקודת מבט ערבית".

כינוס מנהיגי תשע ארצות השוק אישר לאחר מכן את החלטת או"ם על המזרח התיכון. אך הדגיש במפורש, כי ישראל, בדומה לארצות הערביות, זקוקה לבטחון. ההודעה המסכמת של הפיסגה השמיטה כל תביעה לנסיגה ישראלית מהשטחים הערביים הכבושים, להוציא איזכור להצהרה קודמת.

ארבעת השליחים הערביים — שרי החוץ של אלג'יריה, תוניסיה, סודאן ואבו דאבי — הופיעו בדיוק כאשר ועידת הפיסגה הוחלה ביום ו'. לאחר יום של מבוכה, הם כינסו פגישה עם שרי החוץ האירופיים, שגם הם השתתפו בועידת הפיסגה, כדי להציג את השקפותם.

למרות השעה המאוחרת הופיעו הערבים באיחור של 45 דקות, והטיפו לאירופים מוסר משך שעתיים. הפגישה ננעלה בשעה 2 אחר חצות.

מספר משלחות רגזו על הטיפות הערביות והקאנצלר המערב־גרמני וילי בראנדט „רתח מזעם", אמרו הדיפלומטים. אולם, לדברי נציגים שהיו עדי ראיה, באה הפתעה מצד שר החוץ הבריטי סר אלק דאגלס־יום, שעד אז התנגד לכל דבר העלול לפגוע בערבים, והודיע שגם עליו נמאסה התחבנות הערבית.

ועידת הפיסגה ננעלה תוך הסכמה, כי ארצות השוק חייבות לחלק ביניהן בהגינות ככל האפשר את נטל חסכון הדלק.

ראשי הממשלה הורו למועצת השרים של השוק האירופי לנקוט צעדים כדי להבטיח שהמדינות החברות ינהיגו צעדים לחסכון באנרגיה „על בסיס מתואם וצודק".

מסתבר, כי בכך נתמלאו תקוות נציגי הולנד ומערב־גרמניה, אשר הגיעו לקופנהאגן כשהן לוחצות לכינון סולידריות של ממש לנוכח המחסור ההולך וגדל בנפט, כתוצאה מהאמברגו הערבי.

מפקד צי ארה"ב באירופה

פתיחת הסואץ תגביר צי ברה"מ

ואשינגטון, (ע"ר). — מפקד הצי האמריקאי באירופה ובים התיכון אמר אמש, כי פתיחתה מחדש של תעלת סואץ, אחרי השכנת שלום בין ישראל והערבים, תגביר את הפוטנציאל של הצי הסובייטי בים התיכון, באוקינוס ההודי ובצפון האוקינוס השקט.

האדמירל וורת בגלי אמר בראיון לשבועון האמריקאי „יו.ס. ניוז אנד וורלד ריפורט", כי „אניות סובייטיות, נאלצות להפליג 11,000 מילין מנמלי הים השחור דרך הים התיכון ומסביב לאפריקה כדי להגיע לאוקינוס ההודי ולאיזור המפרץ הפרסי. כאשר תפתח מחדש תעלת סואץ, יצומצם מרחק זה ל־2,200 מיליו".

הוא הוסיף: „פתיחתה מחדש של תעלת סואץ עשויה להעניק להם יכולת משופרת לגבל את כוחותיהם הנוכחים בשלושה אזורים מר"מגינים". הוא העיר, כי ברה"מ חיזקה בצורה ניכרת את כוחה הימי באוקינוס ההודי, מ־1,000 ימי אניה לשנה ב־1969 ל־9,000 ימי אניה השנה.

האדמירל הוסיף: „אם לא תהיה נוכחות נגדית מסויימת כדי להקהות את עוצמתם, יוכלו הסובייטים לזכות ברווחים פוליטיים אשר יפגעו באינטרסים שלנו. ברור, כי נוכחותם הימית סללה את הדרך להשפעה גוברת באיזור הזה בדרך כלל".

מקלף נכנס לתפקידו כמנכ"ל כימיקלים לישראל

מאת סופר „דבר" בנגב

מועצת המנהלים של „חברת כימיקלים לישראל" אישרה אתמול את מינויו של מרדכי מקלף (רב אלוף מיל.) למנכ"ל החברה.

מקלף החל אתמול במילוי התפקיד החדש.

אם אתה רוצה

* רמת גן־ירוקה!
* רמת גן־נקיה!
* רמת גן־שטוב לחיות בה!

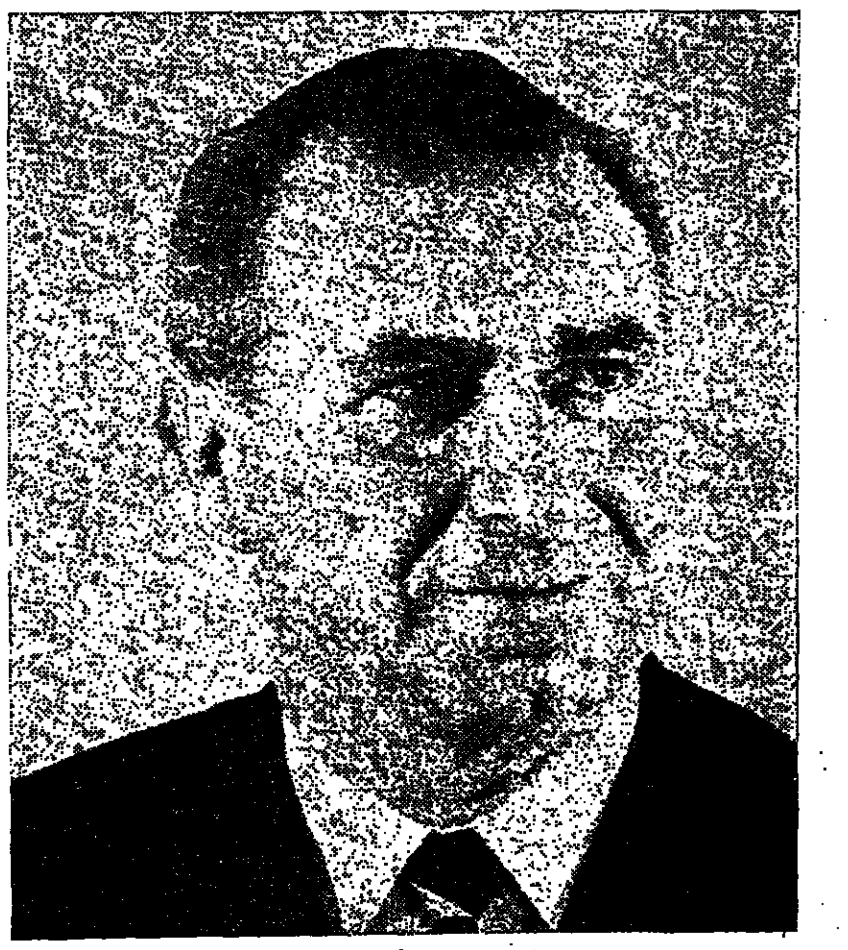

דוד מלמדוביץ

הוא האיש שלך בעירך רמת־גן

הצבע רג - רשימת רמת־גן לאזרח

הרשימה היחידה האל־מפלגתית — שרותים עירוניים אינם ענין פוליטי

* חייל תושב רמת־גן גם בשרותך — אל תשכח את עירך־ביתך בעת הצבעתך

בקלפי ביחידתך אנא רשום על פתק הצבעה לבן את האותיות רג

הזמן מחייב לנסוע במכונית חסכונית ש"פיאט" תכנן אותה מזמן!

לבחירתך, 3 מכוניות משפחתיות החוסכות בהשקעה, באחזקה ובדלק!

FIAT 127

„פיאט 127" מקדימה את כל מתחרותיה הן בתכנון והן בביצוע! 80% מנפחה מוקדש ל־5 נוסעים ומטענם. הנוחות מירבית והגימור מושלם. המנוע בעל 903 סמ"ק והנעה קדמית — משיג תוצאות פנטסטיות. אמצעי הבטיחות כוללים צמיגים רדיאליים. צריכת הדלק חסכונית מאד. בדגמים: סלון • סטיישן.

FIAT 128

„פיאט 128" המרווחת בעלת 4 דלתות, זכתה ב־7 פרסים בינלאומיים! המנוע בעל 1116 סמ"ק והנעה קדמית — מקנה לה תאוצה גבוהה וכושר תימרון מצויין. מערכת בלימה כפולה כלולה באמצעי הבטיחות המותקנים במכונית זו. עיצוב מרשים והוצאות אחזקה נמוכות. בדגמים: סלון • סטיישן • ספורט־קופה.

FIAT 124

„פיאט 124" ממשיכה לקצור הצלחה עצומה בעולם כולו. מכונית מעולה זו ניצבת בראש צי־הרכב של חברות מסחריות בינלאומיות וכן של החברות להשכרת רכב. מרווחת, מהירה, חזקה, בטוחה, חסכונית, ומעל לכל שומרת־ערך יותר מכל מכונית אחרת מסוגה. בדגמים: סלון • ספיישל • סטיישן • ספורט־קופה • ספיישל־אוטומטי.

FIAT

הרבנות הראשית לישראל

גדולה קריאה לעם ה' בארץ ובתפוצות

„ועת צרה היא ליעקב וממנו יושע" (ירמיהו ל' ז')

ימים נוראים עטופי יגון וסבל עוברים על ישראל, כאז פשטו קלגסי האויב, מסוריא בצפון וממצרים בדרום, בעיצומו של יום הכיפורים הקדוש. בשריוניהם ובמטוסי הקרב עלהם על מוצבינו בגולן ועל מעוזינו בתעלה, ושטפו את גבולות ישראל בדם אש ובהכת רצח ואכזריות.

חיילי ישראל, בעמדם בצום ובתפילה לפני בורא עולם, בלמו בעזרת אלוקי מערכות ישראל בגופם ועצמת רוחם את טורי השריון ועוצבות החי"ר עם הנשק הרוסי המתוחכם שבידי אויבינו שעטו עליהם כזרם מים רבים, תוך כוונת השמדה הזדון, באמרם: „לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד"

לולא ה' שהיה לנו בקום עלינו כל עמי ערב להכחידנו, לא היה בכחו של ישראל לעמוד בפני אויביו, וברוך ה' שהצילנו מידם.

ברם, על אף ניסי ה' ונפלאותיו שנתגלו קבל עם ועולם, בעיצומה של סערת המלחמה ואחריה, כאשר בחסדי ה' עלינו הפכנו תוך ימים ספורים מנרדפים לרודפים ומוכים למנצחים, השגנו את חיינו בדם ובקרבנות רבים. למעלה מאלפיים נפשות זכות וטהורות גבורים וקדושים שיכלנו, ואלפי פצועים גבורי כח ורוח, שנלחמו בשארית כחם ובלשד עצמותיהם נפגעו במלחמה זו העקובה מדם. ואחרי כל זה אנו נתונים עדיין בעימות צבאי ומדיני קשה, ואחריתו מי ישורנו. מלחמת יום הכיפורים היא מלחמת חשבון הנפש, ראשיתה — הסתר פנים וסכנות רבים, אמצעיתה — הישגים ונצחונות, וסופה אנו מצפים ומתפללים — נצח ושלום.

לעת כזו שומה עלינו לערוך לעצמנו חשבון נפש רוחני נוקב. „נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'", נשאל את עצמנו בשל מי ולמה עלינו השכול הנורא הזה? שמא אשמים אנחנו כלפי שמים, בעת היותנו שכורי נצחון לאחר מלחמת ששת־הימים, עלתה בדעתנו מחשבת פיגול כי כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. או אולי הירידה המוסרית והחברתית, שנאת האחים ופריקת עול האמונה שפשו בחיינו, הם ערערו את היחוד היהודי, כאמור „והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ", הוא שהביא להחלשת העליונות הרוחנית שלנו.

וכבר הוזהרנו על כך בתורתנו הקדושה „בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו". הנשר הגדול הרמב"ם ז"ל קובע את חובת האמונה שלנו בעת צרה, באומרו: הדבר זה מדרכי התשובה הוא שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו, ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להם, ככתוב: „עונותיכם הטו" וכו'. וזה הוא שגורם להסיר הצרה מעליהם, אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקריה, הרי זו דרך אכזריות, וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים.

על אחת כמה וכמה בימי סער וסופה אלו, בודאי יד ה' היתה לעורר את לבבינו ולתת את דעתנו לתשובה. כאשר כל זה אירע בעיצומו של יום הדין הגדול והנורא, „שהוא זמן תשובה לכל, ליחיד ולרבים, והוא קץ מחילה וסליחה לישראל", כלשונו הטהור של הרמב"ם ז"ל בהלכות תשובה.

עורו אחים! חוסו על נפשותינו, הפסיקו ריב האחים, התאחדו כאיש אחד ובלב אחד למען עמנו, תורתנו וארץ מכורתנו. הסירו שנאת האחים מקרבנו, איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. השרישו בלבבכם את האמונה בבורא עולם, ואת הבטחון במילוי דבר ה' בפי נביאיו, „שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתנו לבוא וצדקתנו להגלות". הגבירו את שמירת שבת קדשנו, והעמיקו בלבבכם את שלושת האהבות: אהבת ה', אהבת התורה, ואהבת ישראל, עמו וארצו וכבר למדונו חכמינו ז"ל „שאין נגאלין עד שיעשו אגודה אחת, שנאמר: „בימים ההמה ילכו בית יהודה על בית ישראל ויבואו יחדיו מארץ צפון על הארץ אשר הנחלתי את אבותיכם". ויסוד מוסד הוא באמונת האומן שלנו לאחר שעלינו בשלבי הגאולה, אין נסיגה ואין ירידה מהם. כפי שדרשו חז"ל במדרש שוחר טוב: שיר למעלות אשא עיני אל ההרים: דוד אמר שיר למעלות, משנתת עלינו מעלה אין אנו יורדים, משיקיעגו ממלכות עשו שוב אין אנו יורדין עוד לשעבוד מלכות, שנאמר: „ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה".

ולוועידת השלום בין ישראל לשכנותיה המתכנסת בימים אלה, יאמר: זכרו את דברי החזון הנבואה של יואל: כי הנה בימים ההמה ובעת ההיא אשר אשיב את שבות יהודה וירושלים וקבצתי את כל הגויים והורדתים אל עמק יהושפט ונשפטתי עמם שם על עמי ונחלתי ישראל אשר פזרו בגויים ואת ארצי חלקו".
על כל באי עולם להכיר ולדעת שארץ הקודש הובטחה לעם היהודי ע"י האלקים ונביאיו מדורי דורות, וברית זו שבין ישראל למולדתו לא תופר לעולם.

ברכת חזק ואמץ שלוחה לנציגי ישראל בועידה, יהי ה' עמכם להגן בצדק ועוז על זכויותינו הנצחיות על ארץ מכורתנו, ויהודה לעולם תשב וירושלים לדור ודור. יוכן במרום יהוגן את באי הועידה בעצה נכונה להשכין את הבטחון והשלום בגבולותינו „וישב עמי בנוה שלום ובמשכנות מבטחים, ולא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה".

אחים יקרים! חזקו ידים רפות וברכים כושלות אמצו, אמרו לנמהרי לב אל תיראו הנה אלוקיכם הוא יבוא וישעכם. כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי. יכון השלום בארצנו. שלום של אמת של כבוד ועוז, כאמור: „ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום".

בשם ה' נעשה ונצליח!

מועצת הרבנות הראשית לישראל

מטרת „אל־על" ב־1974 הגדלת מספר התיירים לישראל ב־10 אחוזים

מאת כתבר „דבר" לעניני תעופה

בכנס עולמי של נציגי חב־רת „אל־על" שהתקיים ב־סוף השבוע בת"א, אמר מנכ"ל החברה מ. בן־ארי, כי חברת „אל־על" מציבה לה למטרה להגדיל את מס־פר התיירים לישראל ב־10 אחוזים בשנת 1974, בהשוו־אה לשנת 1973.

לצורך דבר זה התוותה תכ־נית מקיפה לפעולות פרסומת, יח־סי־ציבור והשקעות לעידוד מכי־רות, אשר תבוצע ע"י 60 משרדי „אל־על" בחו"ל בשיתוף ובסיוע משרד התיירות.

בן־ארי קרא לממשלה לנקוט בצעדים לחיזוק הכלכלי של „אל־על" בתחום ההכנסות, ההו־צאות וההשקעות ופנה לממשלה לצאת בתנופה להשגת זכויות־טיס נוספות ל„אל־על" במקומות חיו־ניים בעולם.

בכנס נציגי „אל־על" השמעו הרצאות ע"י שרי התחבורה התיירות ויו"ר מועצת המנהלים של החב־רה.

שר התחבורה ש. פרס הדגיש בהרצאתו, כי חיזוקה ופיתוחה של „אל־על" הוא אינטרס לאומי ב־סיסי ויעד מרכזי של הממשלה. מלחמת יום הכיפורים הוכיחה — אמר השר — כי על המדינה ל־הישען בלעדית בקשרי האוויר שלה על „אל־על" ומערך חברות התעופה הסדירות. אך היחס ל־חברות־התעופה הזרות חייב ל־היקבע לפי האינטרס של פיתוח „אל־על" ועל בסיס הדדיות.

שר־התיירות מ. קול הדגיש, כי „אל־על" היא המוביל הצי־רי החשוב ביותר הדואג לעי־דוד התיירות לישראל, וציין ב־דבריו את שיתוף הפעולה הפו־רה בין משרד התיירות והחברה. התיירות בחודשים אלה הנה „ת־יירות הזדהות" — אמר שר הת־יירות — ויש להעבירה לתיי־רות נופש רגילה.

יו"ר מועצת המנהלים של ה־חברה הי"כ מ. כרמל, הסביר, כי עתיד ענף התיירות בכלל ומצבה של „אל־על" בפרט יושפעו ב־מישרין ובעקיפין מההתפתחויות בתחום המדיני והצבאי באיזור. „אל־על" חייבת לדבריו להכין עצמה לכל האלטרנטיבות האפ־שריות.

נסתיים מחזור נוסף של קציני־שריון

בטקס קצר ומיוחד במיצה, ש־נערך אתמול במדבר יהודה, ב־השתתפות מפקד גייסות השריון האלוף אברהם אדן, נסתיים מחזור נוסף של קציני־שריון.

בדברו לפני קציני־השריון ה־חדשים אמר האלוף אדן, כי מח־זור זה נלקח לקורס ישר מן המלחמה והוא מסמן את התמור־שות המסורה, ההמשכיות, ה־רציפות והדבקות של שריונאים לעשות לפען במשמעו.

מחזור זה של קורס קציני־שריון היה קצר מהמחזורים ה־קודמים, אף כי לא הופחתה כמות החומר הנלמד בו. גם טקס־הסיום היה צנוע ותכליתי ביותר — כי־יאה לרוח הימים האלה.

מפקד גייסות השריון חשף את דמויותיהם של החניכים המצטיי־נים, גד אמיר ויהודה יוסף, ה־מפקדים־המדריכים חשפו את דמ־מות הקצונה של חניכי הקורס ה־אחרים.

הטקס נסתיים במסע טנקים, ש־עליהם פיקוד הקצינים החדשים.

85 סטודנטים לרפואה בחו"ל ישלימו לימודיהם בארץ

85 סטודנטים ישראלים ש־למדו רפואה בחו"ל ואשר השתתפו במלחמת יום־הכי־פורים, וכן בני משפחות נפ־געי המלחמה התקבלו ללי־מודי רפואה באוניברסיטת תל־אביב לקראת שנת הלי־מודים שתיפתח בשבוע ה־בא. האוניברסיטה העברית בירושלים קיבלה 70 סטודנ־טים שהשתתפו במלחמה ו־אוניברסיטת חיפה קיבלה 50.

על כך סיפרו פרופ' אריה שיינ־ברג, דיקאן הפאקולטה לרפואה ב־אוניברסיטת תל־אביב, וד"ר מ קפלינסקי, דיקאן־משנה של הפאק־ולטה.

אינו בתי־הספר לרפואה החליט לקבל את הסטודנטים שהשתתפו במלחמה לשנים ב', ג' וה', את הפקולטה לרפואה בתל־אביב הח־ליטה לקבל סטודנטים כאלה גם לשנה הראשונה ולשנה ה־שנייה. תנאי הקבלה הם השתתפות בכל המה וכישורים אקאדמיים. הע־דיפות תינתן לסטודנטים שנפצעו במלחמה או לבני משפחות חללי ונפגעים. לכל אחת מארבע השנים הראשונות קיבלה אוניברסיטת תל־אביב עשרים סטודנטים, ולשנה החמישית חמישה. האוניברסיטה העברית קיבלה סטודנטים שלחו רק לשנים ב', ג' וה' ואוניברסיטת חיפה רק לשנים א' וה'. יחד המתקבלים יגיע השנה מספר תלמידי הרפואה באוניברסיטת תל־אביב לכ־700. לבני סטודנטים לרפואה הממשיכים לשרת במילואים נעשו סידורים מיוחדים. הם ילמדו הרצאות משוכפלות ויקבלו הקלות. הוחלט על הסטודנטים מפאקולטות אחרות.

בטאון הואתיקן קורא לצליינים לבקר בישראל

בטאון הואתיקן „אוסרווטורה רומנו", כתב בימים אלה, כי „ה־מצב בירושלים ובמקומות הקדו־שים חזר לתיקנו" והוא ממליץ לערוך עליות של צליינים לרגל למקומות אלה.

הבטאון מציין, כי כבר בשבו־עות הראשונים שלאחר המלחמה הגיעו לישראל צליינים רבים. ר' סוכנות הצליינות „פאליני" הו־דיעה, כי גובר קצב ההרשמה ל־סיורים שהיא עורכת בימים אלה לארץ, וכי קיימת התעניינות מרו־בה של הציבור לביקור בישראל.

יצא ספר ללימוד היסטוריה ישראלית בשפה הרוסית

ספר לימוד ראשון בסוגו ב־שפה הרוסית, בסידרה „ישראל בפרספקטיבה היסטורית", יצא ל־אור ע"י בית־הספר לתלמידי חוץ־לארץ באוניברסיטה העברית ב־ירושלים. הספר מקיף את התקופת התהוותה של התנועה הלאומית והתפתחותו של הישוב בארץ יש־ראל במאה ה־19 ובראשית המאה ה־20. עורכי הספר הם הד"ר א. ציגלמן והד"ר ב. פינקוס מן ה־אוניברסיטה העברית.

הצורך בהכנת ספרי לימוד ב־שפה הרוסית בנושאי היסטוריה יהודית ועם ישראל, התעורר גם בגלל גידול מספר התלמידים יוצ־אי ברה"מ בביה"ס לתלמידי חו"ל שבאוניברסיטה העברית בירו־שלים.

בתוך השנה הקרובה עומדים לצאת שני כרכים נוספים בסדרה זו. כרך ב' יעסוק בתקופת ה־מנדט הבריטי על ארץ־ישראל ו־בו יהיו פרקים מתורגמים מן ה־מקור הרוסי וכן פרקים שיתורגמו במקורות שונים לרוסית. הכרך השלישי, שיעסוק בתקופת קיומה של מדינת ישראל, יכלול ברובו חומר מתורגם ומעט מקור.

ארגון האקדמאים חברי מפלגת העבודה ואוהדיה

קורא לכלל ציבור האקדמאים

להתלכד סביב המערך ולהתייצב נגד ההתארגנות הקיצונית של „אף שעל" משום שזו עלולה לגרור את המדינה למלחמות ולהרס. אנו בדעה שלמערך מנהיגות שתוכל, לאחר הבחירות, להנהיג את העם לשלום, תוך עמידה אמיצה בפני לחצים והגנה מלאה על תביעותינו הצודקות לבטחון, בד בבד עם שמירה על חרויות האדם וקידום ההשגים הסוציאליים של העובדים

ארגון האקדמאים תובע וימשיך לתבוע הרכבת הממשלה הבאה מאישים הראויים והמתאימים לכך.

אנו מברכים על ההתעוררות בקרב האקדמאים וקוראים להם לפעול עמנו, להגברת כוחנו בתוך המערך, להבטחת דיון ענייני במוסדותיו ושתוף חוגים רחבים של אקדמאים במתן יעוץ וסיוע למנהיגות בעבודתה.

ארגון האקדמאים מזהיר מפני המנעות מהצבעה בעת הבחירות שעלולה לגרום לחוסר יציבות פוליטית וכתוצאה מכך לתשלום מחיר כבד למפלגות משניות וקטנות.

הצביעו בעד המערך

אמת המערך

עבור סיכוי סביר לשלום

ארגון האקדמאים חברי מפלגת העבודה ואוהדיה.

התא הארצי של האקדמאים במדעי החברה והרוח.
התא הארצי של הביוכימאים והמיקרוביולוגים.
התא הארצי של המהנדסים.
התא הארצי של עורכי דין ומשפטנים.
התא הארצי של הרופאים.
התא הארצי של הרוקחים.
התא הארצי של הסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה.

האיגוד לקידום המדע בישראל

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
היחידה לנוער שוחר־מדע

המוסדות להשכלה גבוהה בישראל
הוועדה לחינוך המדעי לנוער

הרצאות חנוכה תשל"ד

בחסותו של נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר

ייערכו ביום חמישי, כ"ה בכסלו תשל"ד, 20 בדצמבר 1973
ההרצאות יעמדו השנה בסימן: עשור ל„נוער שוחר־מדע" ויובל הטכניון

המקום והשעה	המוסד המארח	יו"ר הפתיחה	המרצים	הנושאים
ירושלים (בשעות 9.45—14.00)	האוניברסיטה העברית לכבוד יום הולדתו השבעים של פרופ' א"ד ברגמן	פרופ' גבריאל שטין	פרופ' גבריאל שטין, האוניברסיטה העברית מהנדס שמואל אלקון, התעשיה האוירית בע"מ ד"ר אליעזר טל, מנהל המועצה הלאומית למו"פ	מקורות אנרגיה בעתיד מערכות אלקטרוניות בתעופה מדע וטכנולוגיה לקידומה ושלומה של ישראל
באר־שבע (בשעות 12.00—15.30)	אוניברסיטת בן־גוריון בנגב	פרופ' צבי פלח הרב אליהו נאוי	ד"ר שלמה ברק, התעשיה האלקטרו־אופטית הרב שלמה גורן, הרב הראשי לישראל	הלייזר ושימושיו מדע, טכנולוגיה ומוסר יהודי בשעות מלחמה ושלום
רחובות (בשעות 9.45—14.00)	מכון ויצמן למדע	פרופ' נתן שרון	פרופ' ישראל דוסטרובסקי, נשיא המכון השר שמעון פרס, שר התחבורה והתקשורת	אנרגיה אטומית במלחמה ושלום מדע וטכנולוגיה לבטחון ישראל ושלומה
רמת־גן (בשעות 9.45—14.00)	אוניברסיטת בר־אילן	פרופ' כרמל לוכן	פרופ' יוליוס ויילר, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב מר דוד נצמן, תעשיות „בזק" בע"מ	מכשירים אלקטרו־אופטיים בשימוש צבאי מדע וטכנולוגיה לבטחון ישראל ושלומה
תל־אביב (בשעות 9.00—13.15)	אוניברסיטת תל־אביב	פרופ' דוד אביר	אלוף (מיל.) דן טולקובסקי, מנהל חברת ההשקעות בנק דיסקונט לישראל מהנדס א' שכולי	צמיחה תעשייתית לקידומה של ישראל מערכות נשק אלקטרוניות
חיפה (בשעות 9.45—14.00)	הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל	פרופ' דוד הפטן פרופ' עוזיאל אביתר	פרופ' שמואל פרוש, הטכניון אלוף (מיל.) עמוס חורב, נשיא הטכניון	מערכות אלקטרוניות בתעופה מדע וטכנולוגיה לבטחון ישראל ושלומה
טבריה (בשעות 9.45—14.00)	הטכניון — מפעל תיירות טבריה	פרופ' אברהם גינזבורג מר משה צור	ד"ר י. בס פרופ' משה ארנס, סייברנטיקס בע"מ	רקטות ולוויינים במלחמה ושלום מדע וטכנולוגיה לבטחון ישראל ושלומה

בסיום ההרצאות יוקרנו שקופיות על הטכניון וכן סרטי מדע וטכנולוגיה.
איטוד השתתפות קולקטיבים הנ"ל בלהו להנהלת בתי־הספר התיכוניים, לפי הזמנתם.

נסיכת הקרקס

אופרטה מאת אמריך קלמן

בביצוע האופירה הישראלית

הצגת בכורה ישראלית

תל־אביב: 12.1 ב־8.30 ● 15.1 ב־6

חיפה: ארמון 17.1 ב־7 בערב.

ירושלים: בנין האומה 21.1 ב־7 בערב.

במלאות שלושים לפטירת יקירתנו

רבקה קרן ז"ל

תיערך ביום רביעי, כ"ד בכסלו תשל"ד — 19.12.73
אזכרה וגילוי מצבה
בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין החדש
בכפר סמיר, חיפה.
אוטובוס מיוחד יצא בשעה 3 מרחוב פרצה (ע"י הקיוסק).
תודתנו נתונה בזה לכל הידידים המוסדות אשר הביעו
את הנחומים והשתתפותם בצערנו בכתב ובעל־פה.

בעלה: אברהם
המשפחה

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

גדשון (בבה) שמיר (קמנצקי) ז"ל

נערוך אזכרה וגילוי מצבה
ביום רביעי, כ"ד כסלו תשל"ד (19.12.73).
ידידיו ומוקירי זכרו של המנוח ייפגשו בשעה 13.30
ליד השער הראשי של בית העלמין חוף־הכרמל.
תודתנו נתונה בזה לכל המשתתפים בצערנו.

המשפחה האבלה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

אסתר גלובוס ז"ל

נעלה לקברה להתיחד עם זכרה ביום חמישי,
כ"ה בכסלו תשל"ד, 20.12.73 בבית העלמין בקרית שאול.
אוטובוס יצא מהבית ברחוב פנקס 32 תל־אביב
בשעה 3 אחה"צ

המשפחה

במלאת שלש שנים למות יקירנו

נחמיה ברנשטיין ז"ל

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו בבית הקברות
קרית שאול ביום רביעי כ"ד בכסלו תשל"ד 19.12.73
בשעה 3 אחה"צ.

המשפחה

ביום השנה לפטירתה של יקירתנו

אסתר שניידין ז"ל

נעלה לקברה ביום רביעי כ"ד אדר 19.12.73.
נפגשים בשעה 3.30 אחה"צ בשער בית הקברות בקרית שאול.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו ללא עת של עובדנו

יחזקאל תהנא ז"ל

ומביעים תנחומינו למשפחה האבלה

תנובה מחוז חיפה
ההנהלה והעובדים

**לרבקה
ולכל המשפחה**

אתכם באבלכם בהלקח האב

שמואל גילמן ז"ל

בית אור הנר

לחיה פרג ומשפחתה

השתתפותנו בצערכם על מות

האם ז"ל

חברי כפר מונאש

למר מ. סרברד
מנהל מחוז מרכז מ.ע.צ.

השתתפותנו הכנה במות בנך

אמנון ז"ל

חברת מקורות בינוי ופיתוח בע"מ

לד"ר אורי מינץ

אנו אתך באבלך הכבד
על פטירתה של הבתך

נילי

ההנהלת, צוות ריפוי בעסוק
חבר העובדים בי"ח דורנשטיין

תורים רבים במשרדי הרישוי לקבלת תוויות שבתון־רכב

מאת סופר "דבר" לענייני תחבורה

מאות רבות של בעלי רכב פרטי צבאו אתמול על משרדי הרישוי השונים, כדי להשיג תוויות יום ה־שבתון, ובירושלים אף הוזמנה המשטרה, כדי לפקח על הסדר בקבלת התוויות. אתמול, היום הראשון לה־כניסת התקנות לתוקפן, עד־או עדיין בעלי כלי רכב ר־בים נוסעים ללא תוויות.

דובר משרד התחבורה יחיאל אמיתי הביע אתמול תמיהה על התורים הארוכים במשרדי הרי־שוי, ואמר, כי בעלי הרכב ה־פרטי יכלו במשך שבוע לקבל את התוויות ב־600 סניפי הדואר ב־רחבי המדינה ומשרדו אף הודיע על כך באמצעות מודעות בעתו־נות. תוך הדגשה שחלוקת התו־ויות בסניפי הדואר תסתיים ביום ו'.

כשנשאל אמיתי אם היה מחסור בתוויות שונות בבתי הדואר, הי־שיב שלא, והוסיף שמבין מיליון תוויות היו 240,000 באות ש', כ־לומר, שיום השבתון הוא יום הש־בת ורכב. כן אמר, שמפקח מ־טעם הדואר חילק לסניפים הדו־אר תוויות רזרביות, תוך חצי ש־עה מקבלת הדרישה.

סופרנו מעיר, שטרם סוכמה הת־פלגות ימי השבתת הרכב, אך נראה שחלק ניכר מאוד מבעלי הרכב בחרו ביום השבת. בין אלה יש למנות את הציבור הדתי, כ־מובן, מוסדות ציבור ומפעלים גדולים. חלק ניכר מבעלי רכב חילוניים בחרו אף הם ביום ה־שבת, בהתחשב בכך שתחילת ה־שבתון ביום שישי בשעה שתיים לאחר חצות וסיומו במוצאי ש־בת.

תרם שלושה חצאי משכורת חדשית למאמץ המלחמתי

נאמן הכפר הערבי כוסאוית, מחמוד עבדול כרים אגבאריה, הודיע אתמול למבטח על מחוז חיפה ד"ר נפתלי אילתי, שהוא תורם מחצית משכורתו, ואת הה־צאות המגיעות לו, למען המאמץ המלחמתי בשלושת החודשים הק־רובים.

אנו מודיעים בצער רב על פטירת
בעלי, אבינו וסבנו האהוב

נפתלי רחמן

איש העליה השניה, מראשוני מתישבי בן־שמן.

ההלויה תתקיים היום, יום שני, כ"ב כסלו תשל"ד
17.12.73, בשעה 3.45 אחה"צ, בבית הקברות
ביער בבן־שמן.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים, ברחוב יעקב מרל
הסופרמרקט, בשעה 3.15 ברחובות.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אשתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

הניה ויסוקר

(בת ר' חיים רטנובסקי ז"ל)

הלויה תצא היום, יום שני, כ"ב כסלו תשל"ד (17.12.73)
ותעבור ליד בנק לאומי בפתח־תקוה בשעה 3.00 אחה"צ,
בדרכה לבית העלמין בפתח־תקוה.

המשפחה המתאבלת

תנחומינו

לחברנו בעבודה **אברהם חן**
במות אמך **חיה ז"ל**

מקורות — חבל הצפון
ההנהלה והעובדים

לחברתנו בעבודה **פרידה נתנזון**
אתך באבלך על מות
אמך ז"ל

קו־אופ. ת"א — דן השרון
אגודה צרכנית שתופית בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו בעבודה **מנחם יצחק**
אתך באבלך על מות
אביך ז"ל

קו־אופ. ת"א — דן השרון
אגודה צרכנית שתופית בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו הותיק

אהרון ארוך ז"ל

ומביעים תנחומינו לבני המשפחה

ההנהלה	א.נ.א.	אגד
כרן גמלאות	ארגון גמלאי אגד	ההנהלה החברים

לחברנו, **ויקטור זגגו**
משתתפים בצערך
במות **אביך ז"ל**
חבריך ביחידת ה. צ. 1173

מרצים באוניברסיטת תל־אביב

ניתן להקטין היקף הגיוס ע"י ניפוי המגוייסים

מציעים הקמת "בור סה" להשאלת עובדים; ביטול חופשות־חג בתיכוניים

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

יש לבדוק האפשרות להקט־נת היקף גיוסם של אנשי מילואים על־ידי ניפוי המגוייס־ים כאחת הדרכים להגדלת כח האדם האזרחי — מציע צוות מוסמכים למינהל עסקים באוניברסיטת תל־אביב, בראשותו של פרופ' יאיר אהרוני. עורכי המחקר ממליצים על דרכים נוספות להגדלת כוח ה־אדם האזרחי: הקמת "בורסה" ל־השאלת עובדים, הבאת מתנדבים מחו"ל, הנהגת יום לימודים ארוך לעידוד עבודת נשים, הגדלת שי־עור ההתתפות בכוח העבודה ה־אזרחי בעיקר של נשים, נוער ותלמידים, ארגון יעיל יותר של ניצול כוח העבודה, הגדלת מספר שעות העבודה לעובד והגברת ניי־דות העובדים.

ועדת ייעוץ בצבא

בקשר לבדיקה היקף הגיוס, מציינים עורכי המחקר, שבתנ־אי הכמתשות על חיילים לאזרחי־ים ללא שיוחרר אם בגלל ביב־גה הכושר הפיזי על שירות מילואים ואם משום שמפקדי יחי־דות אינם ממהרים לשחרר אנ־שים. הם מציעים להטיל על כל מפקד חיל למנות מיידית "ועדת ייעוץ" שתבדוק, תוך שבוע—עש־רה ימים, את מצבת הגיוס הנו־כחי וכיצד החיוניות בגיוס זה של אנשים ספציפיים. להערת זו יש קצין בכיר לעבור בחיל המעסיק כיום בהפקיד כלכלי ב־משק האזרחי.

כן מוצע להפעיל בצה"ל באמצ־עות מה"ד/אימונים בערכת הדר־כה שתכין תחליפים לאנשים ב־עמדות שונות, החל בעמדות פק־ידים וכלה בתפקידים פחות קר־ביים, תוך מגמה לאייש בקסימום הפקידים מבין מגויסים נוספים, כולל אלה בגילים גבוהים שאינם מפורים כרגע, נשים, נכי צה"ל וכו', שלאחר אימון כסריים יוכלו להגביר את הרוטציה בשירות ה־מילואים. כן יש לקבוע מדיניות גיוס של שירות חליפין, כלומר גיוס אדם לתקופה של X ימים, ו־החלפתו באחר תוך גיוסו מחדש לאחר תקופה מסויימת.

"בורסה" להשאלת עובדים

עורכי המחקר קובלים עניידות עובדים נמנעת בגלל חוסר ידע על אפשרויות תעסוקה אלטרנטי־בית: חוסר כדאיות — הן בגלל הבדלי שכר קטנים והן בגלל אבדן הנאים סוציאליים; חוסר אפשרות כעבור לאזור אחר בגלל בעיית דיור.

מוצע להקים "בורסה" להשא־לת עובדים. במפעל היכול לוותר בשלב זה על עובדים במיוחדים יעבירם לרשות ה"בורסה". מפע־לים הזקוקים לעובדים יקבלו או־תם. העובדים ימשיכו לקבל את שכרם מהמפעלים אליהם הם משתייכים "אורגנית".

הקדמת בחינות הבגרות

הצעה אחרת היא לבטל חופשות חנוכה וחג הפסח בבתיה"ס ה־תיכוניים והקדמת גיוס בוגרי ה־שמיניות להודים באי. בחינות ה־בגרות ייערכו מיד לאחר הפסח, כפי שנעשה כבר בתקופת מלחמת השחרור.

אשר ההסכם בעניין קופ"ח בין ההסתדרות והפוהמ"ז

ההועדה המרכזת של ההס־תדרות אישרה אתמול הס־כם חדש בין ההסתדרות ה־כללית והסתדרות הפועל־המזרחי בעניין קופת־החו־לים של ההסתדרות, המעסי־קה, כידוע, שירותיה הרפו־איים גם לחברי הסתדרות הפועל־המזרחי אף שאינם משתייכים לשורות ההסתד־רות הכללית.

עו"ד גדעון אופיר, היועץ המש־פטי של חברת־העובדים, הבהיר, כי עריכת הסכם חדש נתחייב בשל הקמת "חבר קופ"ח" כגוף משפטי והעברת כל הרכוש של קופת־חו־לים לחברת־קופ"ח. לדבריו, מאז שנת 1927, שנה שבה נחתם ההסכם הראשון בנדון בין ההסתדרות ה־פוהמ"ז בדבר חברותם של חברי הפוהמ"ז בקופ"ח ההסתדרותית וד־כויותיהם הרפואיות במוסד, הלו שינויים בהסכם המקורי שחייבו, כאמור, הכנת הסכם חדש ואישורו הפורמאלי בוועדה המרכזת של ה־הסתדרות.

הרב הכהן מערער על מינוי פוליטי למשגיחי כשרות

בנוסח ההסכם החדש, המבוסס בעיקרו על ההסכם הישן משנת 1927, קיים סעיף בדבר "התחייבו־תה של קופ"ח לקיים בהלקת ל־ענייני כשרות במרכז קופ"ח שבר־ראשה יעמוד מנהל שיוצע על־ידי הפועל־המזרחי. כפקחי הכשרות יתמנו על־ידי מחלקת המנגנון של מרכז קופ"ח לפי הצעה מנהל מח־לקת הכשרות".

הרב מנחם הכהן ערער על כתיבה זו שלא יתכן שמנגנון ה־כשרות במוסדה קופ"ח יהיה כוח בה בהחזרות של עובדי הכשרות הללו במפלגה פוליטית (הפוהמ"ז) איזו שהיא. כן טען הרב הכהן שהתאמתם של עובדי־כשרות ב־קופ"ח יהיה מותנה אך ורק בסמ־כות מטעם הרשויות הדתיות ה־מוסמכות — ומוסדות הפוהמ"ז אינם כאלה.

משה: רק גושפנקא פורמאלית למשגיח מחייבת; בהתייחסו להסברי יו"ר מרכז קופ"ח אשר ידלין בנדון זה, ליכבה לפניה הוועדה המרכזת את הוד־עתו המבוררת של המפד"ל בפועל ידחוש משל לגבי הסעיף המביים של מינוי "משגיחי־כשרות", טען עירער הרב הכהן.

בשל הבהיר כמודעות, כי מחו־אם לסעיף הנוגע למינוי "משגיחי כשרות", אין בכוונת ההסכם לאפשר מינוי של "משגיח־כשרות" אך ורק לפי שמשתייך פוליטית להפועל־המזרחי, כפי שעלול היה להבין מקריאת אותו הסעיף ב־הסכם החדש הזה, ושכך הבינו אותו הרב הכהן והחברים אחרים בוועדה המרכזת.

"המדובר הוא בכך, סיכם משל, והודעתו נרשמה על־ידי הוועדה המרכזת, שמשגיח־כשרות בקופת־חולים יכול להתמנות גם עובד שאינו שייך מבחינה ארגונית־פוליטית להפוהמ"ז, בתנאי שהוא קיבל גושפנקא ממנהית למקצועו הדתי, כנדרש ב"משגיח־כשרות" על־פי הכללים וההלכות המקובלים בתחום הדת היהודית".

יצטרף הפוהמ"ז להסתדרות הכללית

עם זאת ציין משל בהערכה והוקרה את קשרי השותפות ההדו־קים בין ההסתדרות והפוהמ"ז — גם בתחום האיגוד־המקצועי, וגם שלים שונות בענינים בתנבה הה־דית ושותפות של חברים בהנהגת העבודה.

משל הביע תקווה ומשאלה ש־ימים יבואו והפועל־המזרחי יבוא עצמו כחלק מההסתדרות הכללית, כבן מהווה של ההסתדרות ויהי־דה בכלליותה, "הם חברי הפועל־המזרחי, כפועלים וכעובדים, ראוי־ים והגאים להיות חברים מלאים בהסתדרות הכללית" — אמר משל.

כן ציינה מכל את נהלי הכשרות בכלל מוסדות קופ"ח — דבר המאפשר לכולם — דתיים וחילוניים כאחד — ליהנות משירותיה של קופ"ח בחינה: "זה בתנה וזה לא חסר".

נשי ה"בונדס" במשלחת־סקר

משלחת סקר של נשים פעילות, חברות ארגון הנכים של ה"בונדס" באה"ב, הגיעה אתמול ארצה "אל על" מניו יורק לבי־קור של ארבעה ימים.

קבוצת נשים זו, 28 במספר, היא הראשונה במספר של פעילי "בונדס" באה"ב המגיעות "כמש־לחת סקר לעזרת הירוב לארץ. קבוצה זו של נשים נאספה ב־רחבי אה"ב. הנשים יבקרו ב־תי חולים, יסיירו ברמת הגולן ויפגשו עם אישים שונים בארץ. (ע)

משרד קצין העיר נפתח בהרצליה

במגעים בין ראש עיריית הר־צליה יוסף נבו לבין קצין העיר הל־אביב סוכם על פתיחת משרד קצין העיר בהרצליה, שישרת את תושבי הרצליה והסביבה, כולל רמת־השרון.

עיריית הרצליה הצביחה לר־שות קצין העיר, משרד בעירית, ברחוב בן־גוריון, מול "אגד". משרד קצין העיר יהיה פתוח בימים א'—ה' מ־8 בבוקר עד 7 בערב, וביום ששי מ־8 בבוקר עד 3. (ע)

שנת מאסר בפועל גזר שופט השלום עמיקם פיאלקוב על יעקב כהן בן 24 מאשקלון, אשר הודיע במסירת הודעות סותרות במשטרה ובבית המשפט. הנאשם היה עד לקטטה חבלנית ומסר הודעה מפו־רטת על פרטי הקטטה לחוקרי המשטרה, אך במשפט שנערך ל־אחר־מכן חזר בו מעדותו.

מחירים גבוהים באירופה לתוצרת חקלאית מישראל

מאת א. מרומי, סופר "דבר"

התוצרת החקלאית המוריה הנשלחת בעונה זו לאירופה זוכה כמעט בכל המקרים במחירים גבוהים בהרבה, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

להלן הכמויות והמחירים עד סוף השבוע שעבר (בסוגריים, השוואה לאשתקד באותו זמן):

פלפל — 2500 טונות (3500). ה־מחיר כ־600 דולר לטונה (כ־500); חצילים — 230 טונות (300). ה־מחיר כ־500—450 דולר לטונה (400—350); כלוני. ערבה — 220 טונות (300). המחיר גבוה מאוד — 900—800 דולר לטונה (600). אבוקדו — 3600 טונות (3000). המחיר 750 דולר לטונה (700). פרחים — 22 מיליון (24 מיליון). הפדיון עד כה 1.5 מיליון דולר, שווה לאשתקד בגד כמות פרחים פחותה בשני מליון. כן נשלחו עד כה 20 טונות ראשונות של תות־שדה, שנמכרו במחירים טובים.

מנכ"ל "אגרקסקו" מנח שביט הודיע ביום ו' שלקראת חג־המולד יגדלו משלוחי הפרחים (ורדים ו־סייפנים) ויהיו לילות בהם ייצאו שני מטוסים עמוסים פרחים ותות־שדה, תפלפל והחצילים המגיעים מיטובי הערבה יפים מאוד וזוכים להצלחה רבה בשווקים. בעונה זו נשלחו כבר 60 טונות דגים ולפי התכנית יגיע יצוא הקרפיונים הט־ריים, דגיים קפואים והסרטנים להכנסה של חצי מיליון דולר.

סיכום יצוא הירקות מראה, אי־פוא, ירידה בכמויות לעומת אש־תקד, אך עליה גדולה במחירים ת.ב.ב. באבוקדו יש עליה ביצוא ב־600 טונות וגם תוספת מחיר של כ־50 דולר לטונה. לנוכח ה־מחירים הגבוהים מקבלים כבר יבואני הירקות תוספות רציניות על המחיר שהובטח להם.

הסתדרות פועלי הבניין תתנגד לפיטורי עובדים

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

מזכיר הסתדרות פועלי ה־בנין מרדכי אמספר הודיע להנהלת "סולל בונה" ולנ־ציגי מרכז הקבלנים שהס־תדרותו תתנגד לפיטורי פו־עלים ועליהם לעשות כל מאמץ להשגת כלי־תובלה להמשך עבודתם. הוא הציע לשקול את האפשרות שה־מעסיקים יזמינו כלי תובלה מחו"ל לצרכי ענף הבנייה, משום שהרכב המגויס עתה אינו מגיע לאתרי הבנייה וכן אין סיכויים רבים שה־צבא ישחרר בזמן הקרוב רכב תקין למטרה זו.

בדברו בישיבת מזכירות מרכז הסתדרות פועלי בניין ציין אמספר, שנקודת התורפה של ענף הבנין בארץ נעוצה באי־רכוז פעולות הבנייה בשיעור מבוטל אחד. אפילו במשרד השיכון עומד כעני מפתח בפני משרדים אחרים ו־מבקש כלי תובלה להשלמת בנ־יה כבדים, שהוא התחייב למסור למשתכנים. זעזועים בענף הבנייה, הודיע אמספר, עלולים לגרום ל־גבירה נוספת של בעלי מקצוע בן הענף, כפי שקרה בשנות ה־מיתון 1966—7. לדבריו, יש להכנן את תבניה לטווח קצר וארוך, משום שאם לא יהיו התחלות בנייה בתקופה הקרובה, קיים חשש ל־אבטלה חלקית ב־1975.

מזכירות הסתדרות פועלי הבניין תבעה מהממשלה שילוב ענף ה־בניין בסולם העדיפות דומה ליהד־ענפי הייצור כדי להחיש את ה־בנייה שהופסקה עקב המלחמה.

הערב — פתיחת קונגרס בין־לאומי של האינג'ינרים

מאות אורחים מחוץ לארץ, בהם נשיאי אוניברסיטאות, אישי פד־נה, מינהל וכלכלה, ואנשי מחקר והטכנולוגיה שבאו לקונגרס העו־למי השלישי של אינג'ינרים וארכ־יטקטים בישראל, השתתפו אמש במיפגש עם עמיתיהם מישראל בבית המהנדס בתל־אביב.

הקונגרס ייפתח הערב בהיכל התרבות ודיוניו ייערכו במלון הילטון בתל־אביב עד סוף ה־שבוע.

את המיפגש ערכו אגודת האינ־ג'ינרים והארכיטקטים בישראל ו־הכרכז הבין־לאומי לשיתוף פעולה טכני. שני הגופים מארגנים את הקונגרס במשותף.

דבר ספורט

הלר שולל ההצעה של 18 קבוצות בלאומית

הכרעה לגבי מבחנים בידי ההנהלה

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל מנחם הלר התריע אמש, בהופעתו בפני הוו־עד הקבוצתיות של ההת־אחדות לכדורגל, נגד המגמה של עריכת משחקי מבחן בעונה השנה, שיקבעו את העולות מהליגה הלאומית והעולות מליגה א'.

הלר אמר, כי ההצעה לקיים מבחנים והתוצאה מכך להגדיל את מספר קבוצות הליגה הלאומית ל־18 קבוצות אינה ריאלית ועשוי לגרום, כי בסוף עונת המשחקים יצטרפו 4 קבוצות לרדת מהליגה הלאומית במקום שתיים בלבד. זאת כדי שעונה לאחר מכן תחזור הליגה הלאומית למסגרת של 16 קבוצות.

הלר אמר עוד, כי גם לוח המשחקים לא מאפשר שיבוץ של 18 קבוצות משום שדבר זה יצ־ריך להקדים את פתיחת המשחקים ויגרום לצפיפות תאריכים גדולה שתפגע בשחקני הנבחרת הולכת הבין־לאומית.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל הדגיש כי לדעתו אין להבהל מהמציאות בה נתונות הקבוצות הליגה חייבת להמשך כמות־שהיא ללא משחקי מבחן.

בוועדה המקצועית תובאו הצעות בהקשר להפעלת הליגות בעונה הבאה והבולטת בניהן היתה ש־בין 18 קבוצות בליגה הלאומית על־ידי צירופן האוטומטי של שתי הראשונות בליגה א' והמגבוהות במשחקי מבחן בין שתי האחרו־נות בטבלה הלאומית לבין שתי הקבוצות שיתפסו את המקום הש־ני בליגה א'.

הפסד שני רצוף להפועל קרית־אונו

ליגות ב'

משחקי ליגות ב' בכדורגל, ש־נערכו בשבת האחרונה ברחבי ה־ארץ, הביאו עמם מספר הפת־עות גדולות.

במחוז דרום א' נהלה הפועל קרית־אונו, שירדה העונה מליגה א', הפסד שני ברציפות, והפעם בידי הפועל כפר־שלם בתוצאה 0:3. הפועל כפר־קאסם, שהיתה קבוצה אשתקד לאליפות, נוצ־חה אף היא בפעם השניה ע"י בית"ר יפו בשיעור 0:3.

במחוז דרום ב' גברה הפועל אשקלון על מכבי באר־שבע (בי־רת הנגב) בשיעור 1:3. הפועל אילת, שירדה מליגה א', זכתה בשתי נקודות ראשונות (לאחר הפסד 0:7 בשבוע שעבר לאשק־לון), בגוברה בביתה על בית"ר אשדוד בשיעור 0:3.

הטבלה עם 4 נקודות. ב"דרבי" הקריות ניצחו שחקני קרית־חיים את אלה מקרית־ים על תוזו של שער — 0:1.

במחוז צפון ב', בו זכו עד כה 4 קבוצות במלוא הנקודות, ניצ־חה מכבי חדרה את מכבי זכרון יעקב 0:2, כשצעירי חדרי הוותיק בן ה־41 הופיע כמריי זכרון. ה־פועל גבעת־חיים, שירדה אשתקד מליגה א', נוצחה ע"י בית"ר דב בשיעור 1:0. מתנה יהודה ותאר־שה מהפסדה בשבוע שעבר ר־גברה על מכבי פרדס־חנה בשי־עור 2:4.

במחוז צפון א' ניצחה בית"ר טירה את הפועל קרית־טבעון ביצאה 0:5 והיא צועדת בראש

שלושה לא נערכו שלושה מש־חקים בגלל אי־הופעת קבוצות.

טבלות ליגות ב' בכדורגל

צפון א'

קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
גבעת־אולגה	2	1—4	4
הפ. עפולה	2	4—7	4
מכבי חדרה	2	0—3	4
בית"ר "דב"	2	2—4	4
בנ. אליעזר	2	1—7	3
גבעת־חיים	2	2—8	2
הפ. טירה	1	0—1	2
מנחמיה־יהודה	2	5—6	3
מכ. ז. יעקב	2	3—2	2
בית"ר בנימינה	2	4—3	1
הפ. בנימינה	0	0—0	0
רעננה	1	2—1	0
ג. הכרמל	2	3—1	0
מכ. פ. חנה	2	5—2	0
הפ. ז. יעקב	2	10—2	0
בנ. השרון	2	10—1	0

צפון ב'

קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
בית"ר נהריה	2	0—7	4
בית־שאן	2	0—3	4
ק. נצרת	2	4—6	2
ק. חיים	1	0—1	2
בית"ר ק. שמונה	1	1—2	2
אפיקים	2	6—6	2
הפ. הצור	2	3—3	2
כ. רופין/ב.ב. שאן	2	6—6	2
בית"ר טבריה	2	1—1	2
מכ. ביאליק	2	4—3	2
בית"ר עכו	1	1—1	1
הפ. תל־חנן	2	1—8	1
קרית־ים	1	1—0	0
מכ. טבריה	1	5—2	0
בני עכו	2	6—3	0
ק. טבעון	1	5—0	0

דרום א'

קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1. אור־יהודה	2	1—4	4
2. בית"ר ר"ג	2	1—7	3
3. בית"ר יפו	2	1—4	3
4. בית"ר חולון	2	1—3	3
—. גבעתיים	2	0—2	3
6. בית"ר בת־ים	2	2—5	2
7. הפועל צפון	2	2—4	2
8. כפר־שלם	2	5—3	2
9. ראש־העין	2	2—3	2
—. מכ. השקמה	2	1—4	2
—. מכ. יהוד	2	1—1	2
12. רמת־השרון	2	6—1	2
13. בית"ר לוד	2	3—0	1
14. בית"ר הרצליה	2	6—3	1
15. כפר־קאסם	2	6—1	0
—. קרית־אונו	2	9—4	0

דרום ב'

קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1. הפ. אשקלון	2	1—10	4
2. אופקים	2	3—5	3
—. שכון־המזרח	2	1—3	3
4. מרחבים	2	0—1	3
—. קרית־גת	2	3—1	3
6. בית"ר ב. שבע	2	2—3	2
7. ירוחם	2	1—1	2
8. מכ. רמלה	2	0—0	2
9. הפ. אילת	2	7—3	2
10. מכ. יבנה	1	1—1	1
—. מכ. ירושלים	1	2—2	1
12. הבירה	0	0—0	0
13. ק. מלאכי	1	1—0	0
14. מכ. רחובות	1	3—1	0
15. מכ. ב. שבע	2	6—2	0
16. בית"ר אשדוד	2	6—1	0

קוריאה — קמבודיה 0:5 בגביע המלך התאילנדי

נבחרת הכדורגל של דרום־קוריאה הביסה אתמול בבנג־קוק את נבחרת קמבודיה ב־שיעור 0:5 (0:3), ביום השני של טורניר "גביע המלך".

רק 5000 צופים חזו במשחק. ה־ם תתמודד בורמה עם סינגפור ותאילנד תשחק נגד לאוס.

הקוריאנים, שניצחו את ישראל בקדם־עולמי (0:1), הבקיעו את השערים על־ידי ביונג קוך־פונס (16), פארק אה־ציון (23), קים הוואן (44), ציה קוס־קיון (58) ו־(73).

בפתיחת המשחקים בשבת נפלו שתי הפתעות גדולות, כאשר נבחרות המארחת, תאילנד, ניצחה את בורמה 1:2 ולאוס גברה על סינגפור 2:3.

מקבילן ויהודה הבקיעו את מצורי־נו וקוך 0:6, 0:6, 1:6.

★ צ'כוסלובאקיה זכתה בתואר אלופת העולם בכדוריד לנשים, לאחר שניצחה במשחק הגמר ב־ברה"מ סימה שלישית. כשגברה על הונגריה 12:20 ופולין תפסה מקום חמישי בנצחה את צ'כיה 13:15.

★ נבחרת הכדורגל של זאיר דורם עלתה למקום השני בטורניר הקדם־עולמי באיזור הצפון־מרכז אמריקאי, לאחר שסיימה במצ"ש בתיקו 1:1 עם גוואטמלה.

★ נבחרת הכדוריד של ספרד הפתיעה לגמר הגביע העולמי, ב־הביסה במאדריד את אוסטריה (2:9) 4:19.

★ הטניסאי הרומני איליה נאסטסה זכה בטורניר המקצוענים בקינגסטון, ג'אמייקה, בנצחו ב־משחק הגמר את היהודי האמרי־קאי בראיין גוטפריד 6:6, 1:6, 3:6.

★ נבחרת הכדורגל של ברה"מ סיימה בעיר הברזילאית ב־גיה בתיקו אפס עם קבוצת ה־רובה.

★ נבחרת הטניס של שוודיה זכתה בפעם השניה בגביע "ה־מלך השוודי" בנצחה במשחק ה־גמר במאנבורג, את איטליה 1:2.

★ דרום־אפריקה הכניעה את בראזיל במבחנאבואר בשיעור 0:3 ביום השני בגביע דייויס באיזור הדרום־אמריקאי, שנה ש־

יובנטוס נוצחה בגביע

קבוצת פלרמו מן הליגה ה־שניה באיטליה חוללה הפתעה גדולה בסיבוב הראשון בשלב רבע הגמר, כשניצחה את האלופה יובנטוס 0:2.

בולוניה גברה על מחזיקת ה־גביע מילאן 0:1. אינטר — אט־לנטה 0:2; ציאסטה — לאציו 1:2.

תל־אביבית זכתה בפרס ראשון בטוטו

צעירה תל־אביבית שניחשה נכונה 13 תוצאות במח־זור מס' 8 של הטוטו, תקבל את כל הפרס הראשון בסך 150,000 ל"י.

הבצה משתתפים מתחלקים ב־פרס השני על ניחוש של 12 תוצ־אות נכונות, וכל אחד מהם יק־בל 7000 ל"י בערך.

138 משתתפים מתחלקים בפרס השלישי על ניחוש של 11 תוצ־אות נכונות, וכל אחד מהם יק־בל 460 ל"י בערך.

1168 משתתפים מתחלקים ב־פרס הרביעי על ניחוש של 10 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל 55 ל"י בערך.

תן כוח לשלום ולביטחון
אמת
הצבע המערך
מפלגת העבודה הישראלית · מפ"ם

הצבא והמערך

מלאי מוצרי המזון הבסיסיים מספיק לצריכה שוטפת לכמה חדשים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

רמת המלאי של מוצרי המזון הבסיסיים במדינה נשארה יציבה חרף תופעות של אגירה בימי המלחמה הראשונים. המלאי מכסה את הצריכה השוטפת למספר חדשים וכזה המצב גם כ-יום — הודיע אתמול מנהל הסחר הממשלתי במשרד המסחר והתעשיה בנימין ליכור, המשמש בתקופת חירום גם ראש הרשות העליונה למזון.

ליכור אמר, כי נוסף למחסני המזון הממשלתיים הרגילים, נמצאים ברשות הממשלה כהסגר מזון לשעת חירום המוקמים בכל רחבי הארץ, בהתחשב במספר האוכלוסיה בכל אזור. אך בניגוד למחסנים הרגילים, אין משווקים מצרכים מהאגרים אלה ב-ימים כתיקנם. גם בימי מלחמת יום הכיפורים ואחריה התנהלה האספקה המוגברת של מצרכי המזון הבסיסיים מהמחסנים הרגילים ואילו מהאגרים לחירום נשארו נעולים.

יחידת הסחר הממשלתית אחראית להבטחת רציפות של יבוא מצרכי המזון הבסיסיים ושיווקם של חיטה, בשר קפוא, שמן, פולי סויה, סוכר וגרעיני מספוא. חלק ניכר מהכמויות הדרושות נקנה בחו"ל. גם המלאי של מצרכי מזון נוספים כגון קפה תה ואורז נכנסים בפיקוח יחידת הסחר הממשלתית ובכל עת כיסוי מלאי לחדשים מספר גם במוצרים אלה. שווי הקניות השנתי של מוצרי המזון הבסיסיים עולה על 300 מיליון דולר לשנה ושווי הקניות של גרעיני מספוא מסתכם ביותר מ-120 מיליון דולר לשנה.

אגירה בימי חירום

ליכור הדגיש, שאין רע בכך שבעת חירום מצוי בבתי האזרחים מלאי של מצרכי מזון בסיסיים ובבחינה זו היתה לאגירת המצרכים ביום-המלחמה הראשון מ-מנות חיוביות. עם זאת רצוי, לדעתו, שכל עקרת בית תדאג מבעוד מועד להחזיק בבית כמויות מסויימות של מצרכי מזון בסיסיים ובצורה כזו יימנע לחץ מוגבר על החנויות.

בין הפריטים שאפשר לאחסן: שמן, סוכר, תה וקפה. מצרכי מזון אחרים אינם עמידים באיחסון ממושך ולכן אין טעם בשמירת מלאי.

האניה „שרה" שוחררה למכירה

בפגישה שזימן ביום ו' המזכיר הכללי בפועל של ההסתדרות י. כהל בלשכתו, בהשתתפות מנכ"ל „צים" מ. קשתי ונציגי האיגוד הארצי של קציני-הים סוכם על הסרת העיכוב מהאניה „שרה" המוצגה בגמל מרסיס ועל העברת צוותה לאניה „לילך", שתוצבי לדגל ישראל.

האניה „שרה" היא אחת מאר-בע אניות ה„אמהות" ל„צים" ש-מרת למכרן במסגרת תכניתה ל-חידוש הצי המסחרי שלה.

בפגישה, שהשתתפו בה גם יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אבר-רהמוביץ', ממלא-מקומו י. ויס-ציגה המחזיק בתיק הימאים ב-הסתדרות מ. לוי ומזכירי איגוד קציני הים ח. צוקר, צדיק ד-בנדרסקי, סוכמו נוהלי המשא ומתן בין הצדדים. הוחלט שאם יהיו חילוקי-דעות, שלא יימצא להם פתרון בפגישה החודשית הקבועה בין נציגי האיגוד ל-מנכ"ל „צים" הם יובאו לוועדה מיוחדת בטפס הוועד הפועל של ההסתדרות, וקביעתה בעניין זה תהיה מחייבת.

הוועדה המרכזת מחייבת שחרור משכר-לימוד לילדי מגוייסים

הצעתו של חבר הוועדה המרכזת נתן אלמוזלינו ב-דבר שחרור מתשלום שכר לימוד לתלמידי תיכון שמ-פרנסם מגוייס לשירות פעיל בצה"ל — נדונה אתמול ב-ועדה המרכזת.

מזכ"ל ההסתדרות בפועל ירוחם משל ציין, שהפניה היא צודקת ב-עיקרה ולכן יועבר הטיפול המעשי בנושא זה לוועדה ההסתדרותית העליונה לעניין העזרה למשפחות המגוייסים, שתדון בה לגופה ות-עשה כדי ליישמה הלכה למעשה, בהתאם לנסיבות ולצרכים המת-חייבים משעת-חירום וגיוס מספר גסים רבים.

ש. בן-שמחון תבע שיוחד מתשלום שכר לימוד גם בגנוני ילדים ציבוריים ומוניציפאליים שבה שהמפרנס מגוייס לצה"ל — המדובר בשחרור משכ"ל רק עבור התקופה שבה כשרת המפרנס ב-שרות פעיל (מילואים) בצה"ל.

דחיית הזזת השעון הידון בוועדה המרכזת

בעקבות פנייתו של הרב מנחם הכהן לדחות את מועד הזזת הש-עון לחדשיים, עד 15 במארס, הידון בנושא זה הוועדה המרכזת בישיבה הבאה.

הרב הכהן ביקש ממזכ"ל ההס-תדרות בפועל ירוחם משל להע-מיד את הנושא על סדר יומה של הוועדה המרכזת, שכן הזזת השעון קדימה בשעה, החל ב-15 בינואר, עלולה לפי הכרתו לפגוע ברבבות פועלים דתיים שלא יוכלו להת-פלל שחרית.

„...את ספרו של ד. זכאי „קצרות" — צויין בוועדה המרכזת

הוועדה המרכזת ציינה אתמול את הוצאת ספרו של העיתונאי ה-והיק דוד זכאי „קצרות", שיצא לאור בהוצאת „דבר".

דוד זכאי הוזמן לישיבת הוועדה המרכזת והמזכ"ל בפועל ירוחם משל הבריך את פעלו הספרותי-עיתונאי של „בעל הקצרות" במשך עשרות בשנים. כן השמיעו ברכות ודברי הערכה: ר. בס, הרב מ. הכהן, ע. דגני וי. אבנר.

דוד זכאי הודה במלים נרגשות למברכיו וסיפר על דרכו בתנועה העובדת, מאז עלותו לארץ וכהר נתו כמזכיר ההסתדרות וכחבר מע-רכת „דבר" מאז ייסודו לפני 46 שנים.

כיתות י"ב בקבוצים מחפשות אתגר

מאת דני צדקוני, כופר „דבר" בדרום

בקרב תלמידי כיתות י"ב ב-בתי-הספר הקיבוציים בארץ, מות-תמת בימים אלה עצומה למען קיצור שנת הלימודים וריכוזה כדי שבוגרי בתי-הספר העל-יסודיים השנה בקיבוצים יפנו החל מפסח לשירות לאומי בעבודה ובהדרכה.

היוזמים — בני נחל-עוז, ניר-עם, גבר-עם, רוחמה וקיבוצים אחרים בנגב הצפוני — אינם מת-עלמים מהקשיים, ויודעים, כי ה-מבחן, בעיקר של הלימודים ה-מרוכזים לבחינות הסיום, יהיה קשה עבורם. עם זאת הם אומ-רים: „לא פעם אנו שומעים ב-קורה: נגדנו בנוסח איפה החינוך והערכים אצל הנוער? ובכן, הנה הנוער קם, הולים ועושה". והוא עושה זאת „כדורסי" בהתלהבות נעורים ובאמונה בכוחו.

האתגר של נערי הנגב הועבר לשר-החינוך שיצטרך, קרוב ל-ודאי בעצה אחת עם המחנכים בתנועות הקיבוציות, לקבל או לדחותו.

נהרג רוכב אופניים

רוכב אופניים שטרם זוהה, נה-רג במוצאי שבת בדרך המקשרת בין הרצליה לרעננה. מכונית צבאית פגעה באיש והוא נפצע קשה ומת מפצעיו בביה"ח „מ-איר" בכפר-סבא.

תאורו: כבן 50, גובה 170 ס"מ, בעל מבנה גוף בינוני, שער נוטה לשיבה. על האופניים הי-תה מדבקה לוחית זיהוי, מאזור הרצליה, שמספרה 296 משנת 1973. כל היודע פרטים שיסייעו לזיהוי ההרוג, מתבקש להודיע למשטרה. (ע)

משרד העבודה

המטה הארצי לשחרור כוח-אדם חיוני משרות מילואים.

הודעה למעסיקים ולמנהלי מפעלים
נוהל למסירת הבקשות

על דעת הממשלה החליט שר העבודה על הנהגת הסדר לטיפול בבקשות לשחרור אנשי-מפתח חיוניים הדרושים להבטחת הפעילות המשקית, המלצות לשחרור ולדחיית השרות במילואים יינתנו, בין השאר, בהתחשב בתפקידו של האיש במפעל, אופי וסוג הייצור והשרות והיקף התעסוקה.

את הבקשות יש להגיש בטופס מיוחד שאפשר לקבלו בסניפי המשרדים המחוזיים דלהלן:

הענף	המשרד האחראי	
מתכות ואלקטרוניקה	משרד המסחר והתעשיה	חיפה רח' העצמאות 82
טכסטיל		תל-אביב רח' מזא"ה 76
מזון וכימיקלים		ירושלים רח' בן-יהודה 3
תעשיה קלה זעירה ומסחר		באר-שבע רח' הרצל 118
בניה ועבודות ציבוריות	משרד השיכון	חיפה רח' העצמאות 23 תל-אביב רח' החשמונאים 113 ירושלים רח' בן-יהודה 23 באר-שבע בנין מרכז הנגב הגליל נצרת-עלית, רח' הרמון
שירותים ציבוריים	נציבות שירות המדינה	חיפה, רח' חסן שוקרי, בית הממשלה תל-אביב הקריה, רח' ה' מס' 5 ירושלים רח' רופין, בנין מס' 3 באר-שבע בנין משרד הפנים
תחבורה	משרד התחבורה המפקח על התעבורה	חיפה רח' יפו 121 ת"א והמרכז רח' יהודה הימית 29 ירושלים הדרום רח' סלומון 8
שירותים עסקיים (מלונאות, בנקאות וכו')	המוסד לבטיחות ולגיהות	חיפה רח' העצמאות 60 תל-אביב רח' מזא"ה 22 ירושלים רח' חובבי ציון 27 באר-שבע מרכז מסחרי רסקו (חדר 202)
חקלאות	משרד החקלאות	צפת המשרד האזורי קרית שמונה המשרד האזורי עכו המשרד האזורי יד-נתן בית שאן לשכת ההדרכה עפולה המשרד האזורי, רח' גלבוע חדרה המשרד האזורי, רח' שמעוני 35 רעננה המשרד האזורי, רח' אופסטרלנד רחובות המשרד האזורי, רח' יעקב 3 קרית גת לשכת ההדרכה באר-שבע רח' העצמאות 8

הבקשות תידונה בוועדות ענפיות ארציות וההחלטות הסופיות של צה"ל שתינתנה בפרקי-זמן קצובים תועברנה לפונים **על-ידי המשרדים** הנוגעים בדבר **ללא עיכוב.**

בקשות לשיחרור ממילואים מסיבות סוציאליות ואישיות ובקשות של עצמאים יש להמשיך **ולהפנות** לולת"ם ליד **קציני הערים.**

אין צורך להגיש מחדש בקשות שהוגשו לולת"ם.

משרד העבודה — שרות התעסוקה

בשנים הקרובות צפוי פיתוח נרחב של ענפי
המתכת והאלקטרוניקה

במקצועות מתכת ואלקטרוניקה

דרושים כבר היום עובדים רבים נוספים

גברים, נשים ובני נוער

שטרם בחרו לעצמם מקצוע

שאינם עובדים — ויכולים ורוצים לעבוד במקצועות מתכת ואלקטרוניקה

שעבדו או עובדים במקצועות אחרים ורוצים להסב את מקצועם למקצוע שעתידו לפניו;

שפרשו מסיבות שונות מן המקצוע ורוצים לשוב אליו

מקצועות המתכת והאלקטרוניקה מצפים לכם.

עבודה במקצועות המתכת והאלקטרוניקה היא גם תרומה גדולה למאמץ המלחמתי.

תוכלו לרכוש מקצוע בקורסים של משרד העבודה.

תוכלו לרכוש מקצוע בדרך של אימון תוך כדי עבודה.

תוכלו להסב מקצוע קרוב, למקצועות המתכת והאלקטרוניקה — בקורסים להסבה מקצועית.

תוכלו לעבוד במקצוע חשוב ומועיל

פנו אל לשכות העבודה של שרות התעסוקה

לעונת החורף מבחר גדול של בגדי תשלובת פולגת בגיר · אומן · LEE

בחנויות אומן

תל-אביב, רח' אלנבי 100

ירושלים, דרך יפו 42

חיפה, רח' הרצל 18

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
הועד הפועל — המרכז לתרבות ולחינוך
המדור לפעולות תרבות וחברה בהתנדבות

כנס איזורי של פנסיונרים מהשרון והמרכז

יתקיים ביום רביעי, (כ"ד כסלו תשל"ד) 19-12-73 בשעה 9.00 בבוקר באולם הישיבות של הועד הפועל, רח' ארלוזורוב 93 תל-אביב. הכנס מוקדש לחודש ההסתדרות, לפעולות תרבות וחברה ולבעיות הבטחון הסוציאלי.

דבר הועדה המרכזת והמרכז לתרבות ולחינוך — הח' **רפאל בש**

פעולות תרבות וחברה — הח' **בצלאל שחר**

בעיות הבטחון הסוציאלי — הח' **עזי אבל,** (מנהל המדור לפנסיה של המרכז לבטחון סוציאלי)

דבר מרכז מקבלי גמלאות בישראל — הח' **שלמה אפרתי**

דבר מרכז „משען" הח' **זאב וינר,** מנהל „משען"

הפותח: הח' **ברוך קמין** — מנהל המדור

ישתתפו בכנס הסניפים פתח-תקוה, בני-ברק, רמת-גן — גבעתיים, רעננה, הרצליה, הוד השרון, כפר סבא, רמת השרון, קרית אונו, אזור, גבעת שמואל.

המשתתפים מתבקשים לדייק.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
הועד הפועל — המרכז לתרבות ולחינוך

* * *

ישיבת המרכז לתרבות ולחינוך

מוקדשת לדיון על הנושא

משק וחברה בשעת חירום

תתקיים מחר, יום שלישי — כ"ג כסלו תשל"ד (18-12-73) בשעה 10.00 בבקר, באולם הישיבות של הועד הפועל, רח' ארלוזורוב 93, ת"א.

המרצה הח' ירוחם משל — מזכ"ל ההסתדרות בפועל.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

רבקה (בת יעקב) סמובסקי

הלויה תתקיים היום, יום שני, כ"ב כסלו תשל"ד, 17.12.73 בשעה 1.00 בצהרים בבית העלמין בכפר אביחיל

המשפחה האבלה

אנו משתתפים בצערו של חבר המועצה

משה כתר

במות עליו אחיו

אברהם ז"ל

המועצה האזורית אונו

השבוע בלוטו

בהגרלה 49/73

מינימום הפרס המיועד לפרסים

*550,000 ל"י

מינימום פרס ראשון (כולל העברה)

*350,000 ל"י (כולל העברה)

היום המועד האחרון למסירת טפסי הלוטו.

* כפוף לעידכונים.

הזכיה בפרס הראשון לכל טופס מוגבלת ל-250,000 ל"י

המערך

מפלגת העבודה הישראלית / מפלגת הפועלים המאוחדת

אסיפות וכינוסים

יום ב' (כ"ג בכסלו) 17.12.73

אופקים — אולם הקולנוע בשעה 20.00 — המרצה: שלמה הלל

באר שבע — בקולנוע „גילת" בשעה 19.00 — המרצה: יגאל אלון

גדרה — בבית המפלגה בשעה 19.50 — המרצה: דב צמיר

חיפה — רמת הדר, גני כרמל, בשעה 19.00 — המרצה: יוסף אלמוגי

ירושלים — בבית המפלגה בשעה 19.00 — המרצה: אהרון ידלין

מגל — בשעה 21.00 — המרצה: חיים גן

נהריה — בקולנוע „הוד" בשעה 18.00 — המרצה: יצחק רבין

נחשולים — בשעה 21.15 — המרצה: עדי אמוראי

נתיב הל"ה — בשעה 21.15 — המרצה: משה כרמל

נתיבות — בבית ההסתדרות בשעה 18.00 — המרצה: שלמה הלל

עכו — בבית ההסתדרות בשעה 20.00 — המרצה: יצחק רבין

פתח-תקוה — בבית המפלגה בשעה 20.00 — המרצה: פנחס ספיר

ראש העין — בסניף המפלגה בשעה 18.30 — המרצה: פנחס ספיר

ראשון לציון — בבית המפלגה בשעה 20.15 — המרצה: חיים בר-לב

רחובות — בית המפלגה בשעה 20.00 — המרצה: מטילדה גז

אמת

המערך / מפלגת העבודה הישראלית-מפ"ם

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
הועד הפועל — המרכז לתרבות ולחינוך
מחלקת החינוך

הופיע „עלה" מס' 2

(עלון למורה המחנך)

בתוכן:

רפאל בש — העורף וההזית; נחמן תמיר — המחנך בימים אלה; י. בן-אהרון — מול פני הדור הצעיר; ד"ר י. בן-יהוסף — מועצת התלמידים; יעקב בן — החינוך המיני לצעירים; מ. כצמן — ועדי הורים; ורדה ציזיק — בעיות השעה בתכניות הלימודים; ר. הלוי — ביה"ס בימי חירום; ז. נפתלי — חוגי ההורים החליף למסגרת שאבדה; ת. גביש — נזרים מעבר שיפות; ב. שחר — ואל חינוך למבוגרים, במחלקת החינוך, ועוד.

מורים המעוניינים לקבל בקביעות את העלון — מתבקשים להתקשר עם מחלקת החינוך במרכז לתרבות, ת.ד. 303, ת"א.

לחיילי צה"ל בחופשה

חובבי האופרה שביניכם ובני משפחה מוזמנים להצגות **האופרה הישראלית**

הכניסה לכם חפשית.

ברדיו ובטלויזיה

בטלוויזיה: הערב בשעה 20.18

ח"כ שמחה ארליך

על הנושא: הליכוד בחזית הכלכלית

עו"ד ידידיה בארי

מועמד הליכוד לכנסת

על הנושא: שינוי המשטר במדינה

★

ברדיו: מחר, יום שלישי, 18.12.73 בשעה 7.30 בבוקר

ח"כ ד"ר יוחנן בדר

על הנושא: המחיר הכלכלי של המחדל

חל טעם

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, התנועה הגבוהה למען ארץ ישראל השלמה

השתתפותנו הכנה בצערם של

שאול לייקין ובני ביתו

על מותה של

פניה ז"ל

בית משמרות

האמריקאים לומדים את המלחמה

דו"ח של הקונגרס מפרט לקחים צבאיים של מלחמת יום־הכיפורים

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

דו"ח משלחת ועדת השירותים המזוינים של בית־הנבחרים שביקרה לאחר המלחמה בישראל ובמצרים, גילה יותר מטפח מבעיותיהן הצבאיות של שתי המדינות ושל ארה"ב, כספקית הנשק של ישראל, וכמי שהעסקה במלחמת יום־הכיפורים כל עבודת המטה הצבאית והתחייבות אותה להפיק לקחים. 21 חברי הוועדה סיירו בישראל ובמצרים שמונה ימים בסוף נובמבר. הדו"ח, שפורסם בסוף השבוע שעבר, בלא מוחים צבאיים וטכניים "יבשים", אך בעלי חשיבות רבה — לישראל, לפחות.

שתי המדינות קיבלו את האורחים היטב. בישראל נפגשו עם גולדה מאיר, משה דיין, אהרון יריב, צבי צור ואברהם אגמון, וקציני צה"ל אלעזר, פלד, ועירא ותלם. המשלחת נחתה בפאיד וביקרה בשטחים שנכבשו ממערב לתעלה. במצרים נפגשה עם סאדאת, עם שר המלחמה איסמאעיל, עם יושב־ראש בית־הנבחרים וסגנו. היא הוטסה לגדה המזרחית של התעלה, והופגשה עם מפקד הארמיה השניה. בעקבות המגוחית, כספר הדו"ח, קיבלה אותה תזמורת צבאית כבדית, שניגנה אריות מתוך "אאידה", מאורע שעורר רושם רב בין החברים. בפורט־סעיד ופורט פואד הראו להם נזקים שנגרמו על־ידי ההפצצות הישראליות על אזרחים.

מתגובות חברי הוועדה נראה שהביקור במצרים גרם להם נחת־רוח מיוחדת. יו"ר המשלחת סמואל סטראטון בהר להודות במסיבה שהוגשה ביום המיסי למצרים לבדה ולסאדאת אישית על קבלת הפנים שנערך להם במדינה שנלחמה קבוצות ספורים קודם לכן נגד נשק אמריקאי. הדו"ח מציין את "התשוקה המסכנת" שהפגין סאדאת להסדר פוליטי ודיפלומאטי. סאדאת גם אמר לוועדה שמצרים "אינה רוצה שלאמריקאים יהיה חורף קר". בחינת דוקטרינות הטריטוריאליות של הצדדים (סאדאת דורש ניתוק כוחות ב"צבק סיני" — גולדה אינה עומדת על החזקת כל סיני) לימדה את חברי הוועדה שיש מקום למשא־ומתן, לפחות בנושא זה, בשלב הראשון. מסקנתם היא שקיסינג'ר צודק כאשר הוא אומר, כמוה 20 שנה לא היה השלום קרוב יותר.

במצרים בחנה הוועדה מקרוב (והתרשמה מאוד) את ההכנות שעשו המצרים לצליחה, וקיבלה הסברים על אמצעי ההסוואה ופעולות ההטעיה שנעשו כדי למנוע מישראל מידע מוקדם. הוועדה ראתה גם כלי־נשק אמריקאיים רבים שנתפסו על־ידי המצרים מידי ישראל. הכלים, בהם טנקים, הועברו ברחובות קאהיר ויוצגו בתערוכה. הישראלים טענו שהתכנון הסובייטי של המלחמה ירד עד דרג של גדוד. המצרים הכחישו זאת. הוועדה לא ראתה בביקורה שום סימן לנוכחות סובייטית במצרים.

אך עיקר עבודת הוועדה נגע לניסיון בנשק אמריקאי במלחמת יום־כיפור, לתביעותיה והוכחותיה של ישראל לנשק וללקחים הישראליים האמריקאים. כמה ממסקנותיה בתחום זה לפתות מעוררות הסתייגויות של גורמים צבאיים במימסד האמריקאי.

מסקנתה העיקרית של הוועדה היא, שהצלחות הערבים במלחמה לא נבעו מתחכום של הנשק הסובייטי אלא מכמותו. הדו"ח מצטט מקורות ישראליים אשר אמרו שאף כי הנשק האמריקאי היה טוב יותר, וכן התכנון והביצוע הישראלים, צה"ל נאלץ להילחם כמעט בנחיתות כמותית. יחסי הכמויות היו 3:10, 1:4. בגולן בראשית המלחמה תקפו 2100 טנקים סוריים 180 טנקים ישראליים, יחס של 12:1.

הוועדה מלינה שהפנטאגון עודד את העתונות להפריז בשיעור קומתם של הסובייטים בעקבות המלחמה. הם מביאים כדוגמה את העובדה, שחמישה מטוסי פאנטום בלבד הופלו במלחמה על־ידי טילי "סאם". (מספר דומה הופל, אומר הדו"ח, על־ידי אש נשק קרקע. מטוסים ספורים נפלו בקרבות־אוויר), מכאן המסקנה של הדו"ח שהגזימו בהערכת הנזק שהטילים, ובעיקר "סם־6" מסוגלים לגרום. אך הוועדה, טוענים פקידים בפנטאגון, התעלמה מהנזק הגדול שנגרם למטוסי "סקייהוק" כבצלות הטילים. ה"סקייהוק" איטי יותר והיה פגיע יותר, לדבריהם, בתקיפת מטרות־קרקע. כן הושלו לדבריהם הליקופטרים בטילים.

לקח אחר שלמדה הוועדה, העשוי בעקיפין לשרת את ישראל, הוא כי על ארה"ב לייצר הרבה יותר נשק קונבנציונאלי, כדי להתמודד בכמות ובאיכות עם הנשק הסובייטי. הדו"ח מדגים זאת בייצור טנקים. כרגע מייצר רק מפעל אחד בארה"ב טנקים, בקצב של 30 בחודש. אספקה מחודשת של טנקים לישראל, במקום אלה שאבדו במלחמה, עלולה לגבות לזמן רב אספקה לצבא האמריקאי ולעכב אפילו החזרת אותם טנקים שנלקחו מהמלאי ונשלחו לישראל בזמן הקרבות. הוועדה המליצה על ייצור כלים זולים יותר. גם במחיר הפחתת בדיוק הקליעה. ה"סאגר" הסובייטי, שייצורו עולה 1000 דולאר ליחידה, פחות מדייק מה"טאו" האמריקאי, אך הרבה יותר זול. לדעת הדו"ח, על האמריקאים להתחיל לייצר מערכות אנטי־אוויריות דומות ל"סם". הטילים האמריקאים "הוק" ו"נייק הרקולס" מדויקים אך מוגבלים בכמות המטוסים שהם מסוגלים לטפל בהם. הדו"ח מפקפק באמינות תחזית הישראלית, שהביעו שביעות רצון מפעולות ה"הוקים" במלחמה. לדעתם כמעט לא הצטיינו בפיל זה.

עוד המליצה הוועדה, לספק לצי האמריקאי ספינות ממונעות בכוח אטומי, כדי למנוע מחסור בדלק בשעת מלחמה. על רקע משבר האנרגיה.

לגבי ישראל קובע הדו"ח, כי שלושת המקורות הבסיסיים של העוצמה הישראלית היו בעבר חיל־אויר טוב, חיל שריון טוב וניידות גבוהה. מולם העמידו השנה הערבים מערכת הגנה אנטי־אווירית, כמות בלתי־תאמן של טילים אנטי־טנקים והתקפת פתע שנטרלו את יתרונות הניידות הישראלית. במקום אחר קובע הדו"ח, כי הישראלים "התעלמו מהלקח של צפון־וייטנאם", שמלחמה במטוסים האמריקאים לא בעזרת קרבות אוויר, אלא באמצעות הגנה אנטי־אווירית יעילה.

הישראלים שהופיעו לפני הוועדה ציינו כמה לקחים צבאיים כיידים:

● ההליקופטר נכשל במלחמה ככלי צבאי. האלוף בני פלד אמר לוועדה, כי בעצות היום "אין לו זכות קיום". על כך מעירים מומחים צבאיים כאן, שהמסקנה נכונה לגבי שטחים מדבריים כמו סיני, אך לא לגבי שטחים מיוערים כמו בוייטנאם. וישראל היא שטעתה בהיבטה כללים ישים לוייטנאם על המזרח־התיכון.

● הישראלים הציגו דריסות דחופות לכלי־נשק שונים: טילי קרקע־קרקע "לאנס" בעלי ראש־חץ קונבנציונאליים, טילי אוויר־קרקע "מבריק" שהיוו הצלחת המלחמה וטילים נגד טילים כדוגמת הטיל "קונדור" וכן טילי "טאו" שהגיעו רק בסוף המלחמה, ולדברי הדו"ח, המנוגדים להודעה של הפנטאגון, לא השתמשו בה. ישראל עדיה עתה ניסויים להתאמת ה"טאו" לירי לילה, בצורת פריט שמחירו 10 דולר בלבד.

● חיל האוויר שואף להכשיר עוד הרבה טייסים, אך דורש מטוסים רבים בלי קשר למספר הטייסים שברשותו.

● חיל הים — עולות מזוינות, ספינות אספקה לספינות המהירות כלו וזהפות בבאיות.

● בקשה אחרת של ישראל, שנתגלתה לדברי הדו"ח על־ידי הפנטאגון, היא אספקת דוגמה של משאיות צבאיות בנות 5 טון, 10 טון ו־10 טון דיזל. משרד ההגנה כבר, בניגוד להתקפת הישראלים, שהבקשה אינה דחופה.

בכלל, במשרד האוצר אמרו לוועדה כי המלחמה עלתה לישראל 6 מיליארד דולר. כל היבוא הצבאי ב־1973 עד היום הגיע ל־1.8 מיליארד, פי 11 מב־1966 והוא שליש בכלל היבוא לישראל השנה. 40 אחוז מהתוצר הלאומי הישראלי הוצאו על בטחון השנה. נוסף לכך החוב הלאומי הישראלי עלה ל־5 מיליארד דולאר, 1500 דולאר לנפש. הגורי המלחמה נהפך לשמונמהו גסל המסים הכותה על כתפי האזרח הישראלי. זה היה, כפי שאמר אחד מהם, המיבצע האזרחי המוזהים ביותר בכור. בעקבות דבר זה, ולבדה התרשמותה החיובית ביותר של הוועדה מביקורה במצרים, היא קוראת לתת לישראל את מלוא ההקצבה של 2.2 מיליארד דולאר. יותר מזה: לתת את כולה כמענק.

בשם אומרים

הערבים רוצים בחיסול ישראל

פול ג'ונסון, העיתונאי הבריטי האנגלי ידיד ישראל ועורך "ניו־סטייטסמן" לשעבר, כותב השבוע ב"יומן לונדון" בשבועונו:

"הרושם בלונדון עדיין סבור, כי לערבים מלוא הזכות לנצל את נשק הנפט כדי להכריח את הישראלים לחזור "גבונים". אולם הרגשתי היא, כי כמעט ערב לא יסתפקו בגבולות מתוקנים ואף לא בנסיגה ללא תנאי לגבולות 4 ביוני: ואם יזכו באלה גם לא בנסיגה לגבולות המקוריים של חלוקת או"ם מנובמבר 1947. הם רוצים לחסל את מדינת ישראל. שנאתם כלפי הישראלים היא אירציונאלית ולא ניתנת לפיוס על־ידי שום דברים. אם אינכם מאמינים, השיבו לי על השאלות הבאות: מדוע עינו השבויים הישראלים על־ידי המצרים, ברוב המקרים אך ורק למטרת הנאתם? מדוע כמה מהם נרצחו? מה קרה לשבויים הישראליים שבידי הסורים? אם הם עדיין בחיים, מדוע לא הורשה שום גוף בין־לאומי לבקר אותם?

חוששני, כי האמת הנוראה היא שממשלות ערב מגוי ובכור עמן להחריב את החברה הישראלית, אם תהיה להן ההזדמנות לכך. על כן יש לאפשר לישראלים להשאר בעצמם הבוררים הסופיים לגבי צרכי הבטחון שלהם."

אווירת משבר קשה בבריטניה

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). אווירה של משבר קשה ירדה על בריטניה בעקבות "הנאום לאומה" שנשא ראש הממשלה הית אמש ליום ששי בו הודיע על צמצום שבוע העבודה בתעשייה ל־3 ימים בלבד מחמת מחסור בדלק.

מדינאים משתי המפלגות הגדולות מסכימים עתה שבריטניה נאבקת בימים אלה במשבר הכלכלי החמור ביותר שפקד אותה מאז מלחמת העולם השניה.

בנאום תשובה להודעת ראש הממשלה ששודר בכל רשתות הרדיו והטלוויזיה אמר מנהיג האופוזיציה הרולד וילסון, כי הממשלה צריכה לחתור עתה לחלוקת שוויון יותר של העול במאבק נגד המשבר.

ועידת ג'נבה: עקרונות מנחים

השאלות ואף הספקות, המתעוררים בעניין ועידת ז'נבה, מעמיקים הולכים ככל שאנו קרבים לוועידה המתוכננת. כל יום עבר מביא ידיעות שיש בהן כדי להכביד על הליכתנו לשם. בעת שהועלה רעיון "ועידת־השלום", בסוף אוקטובר, נדלק בלב רבים מאתנו זיק תקוה, שהנה אחרי מלחמה קשה תיפתח על־אף הכל בכל זאת "שעת־כושר היסטורית" שייחלנו לה עשרים וחמש שנים — הרי עתה, ימים מעטים לפני "ועידת־השלום" אין לנו אלא להודות, שהרבה מן הציפיות, המסויגות־ממילא, נרסמו.

המאמצים המודגשים של הצד הערבי להציג את הוועידה כ"ועידת נסיגה" ולהבליט, אם לא לדחות כליל, את יסוד "השלום", שלמענו זומנה במקורה; הנסיונות להדק את מלחצי הנפט ביתר עוצמה דווקא בפרוס הוועידה; אי־התעקשותה של ארה"ב על קיום הבטחתה המפורשת, שהוועידה תנוהל בחסותן של שתי מעצמות־העל ויתורה הקל יחסית למדינות "הבלתי־מזדהות", שהזדהותן עם הענין הערבי היא מוחלטת. למסירת החסות לאו"ם — כל אלה אינם מבשרים, לצערנו, טובות גדולות. ההתבהרות הנדרשות על־ידי ישראל משר־החוץ האמריקאי, שבא אליה אמש, הן מסוג ההבהרות והערובות מעבר לעניינים נהול מוכרחות לרדת לשרשי מהות הענין העומד להכרעה בוועידה זו.

מדינת ישראל שואפת לשלום — בכנות ובכל להט רצונה. למען מטרה זו היא מוכנה לעשות מאמץ מקסימלי. אך המטרה, שאליה היא נושאת נפשה, היא שלום גם במחיר ויתורים ולא נסיגה־לשמה והיא לא תוכל להשלים עם נסיון לכפות עליה כיך עצרת־ארם־זוטא, עם יחסי רוב אוטומאטיים.

מדינת ישראל אינה מתעלמת ממצוקת־הדלק של המדינות, הנתונות תחת מכבש הסחטנות של שליטי־הנפט. אך היא לא תוכל — וטוב שהמדינות הלחוצות יידעו זאת מראש — לסכן את עצם קיומה בגלל הבנתה זו.

ונקודה אחרונה: מדינת ישראל מודעת במלוא המידה לחשיבות הגורלית של שותפותה עם ארצות הברית והיא מכירה טובה על העזרה העצומה והחיונית שהושיטה לה בידה הגדולה בעת משבר. אך גם לארה"ב אין ישראל יכולה שלא לומר בכל הכנות: יש עניינים שמעבר להם אין ישראל יכולה ומוכנה ללכת בלי לגזור על עצמה התאבדות. עניין כגון זה עלול להתעורר בוועידה כבר בנושא הראשון, שאלת הפרדת הכוחות. אם לא יהיה ברור מלכתחילה, שכל נסיגה ישראלית אי אפשר שתהיה כרוכה בקיום נוכחות צבאית מאסיבית מצרית, עד כדי מרפוד כל אפשרות של פירוז ונטילת סיכוי להסדר.

בשיחות עם ד"ר קיסינג'ר חייבת ישראל לעבוד בכל התוקף על שמירה יסוד ההדדיות כעקרון המנחה במשא־ומתן העומד להיפתח. הוועידה, למרות הכל, תוכל להיות נקודת־מפנה ביחסי ישראל—ערב, אם לא יווצר הרושם גם אצל המדינאים האמריקאיים, שקיים פער בין הכרזותיה של ישראל ובין עמדותיה הסופיות.

לאיזון נטל השירות במילואים

בראיונו המשודר, במוצאי השבת, לא יכול היה הרמטכ"ל להיות איש־בשורה לרבבות אנשי המילואים בקווים. טרם הגיעה שעתם ללכת הביתה, כי מוטל עליהם לקיים עצמה מלאה מגוייסת ובכוננות גבוהה. יחד עם זאת הבטיח הרמטכ"ל חלוקה מאוזנת יותר של הנטל בתחום השכר, בתחום החופשות ובתחום ניצול משאבי כוח־האדם.

בתחום אחרון זה, במיוחד, קיימות מגבלות אשר הרמטכ"ל אך הצביע עליהן; הקשה במגבלות אלו זו העובדה הבסיסית, שאין אפשרות ואין סיכוי למצות את עקרונות הצדק השוויוניים בשירות המילואים. הטובים יותר והמיומנים יותר הם גם החיוניים יותר ולכן יהיו אחרונים לזכות בפרס ההליכה הביתה. וזה חל, בראש וראשונה, על סגל הפיקוד ועל בעלי־המקצועות. איזון זה הוא מאפיין המבוע בעצם מהותו של מבנה הצבא.

אולם המגבלה האובייקטיבית הזאת אין בה תשובה מלאה על מה שרואה העין בעליל: אנשים צעירים ובריאים שלא גויסו כלל, יותר מדי חיילי חובה ואנשי קבע בתפקידי שירות ובמתקנים עורפיים. סריקת המאגרים, שעליה דיבר הרמטכ"ל, צריכה להיעשות בצורה נמרצת ומעמיקה, תוך הינתקות מדפוסי השיגרה של העבודה השלישותית; ולא רק להיעשות — אלא גם להיראות שהיא נעשית.

עוקצו של אותו חוסר־האיזון בנטל השירות הצבאי, שאין מוצא ממנו, מוקהה במידה רבה על־ידי העובדה, כי הנגררים יותר הם גם בעלי האחריות הרבה יותר וההכרה האיתנה יותר. נכס זה מן הדין שימוצה כולו על דרך החיוב ולא לספיגת פגרים — נכס שאין לו בידוק.

מערכת היחסים בין החזית לבין העורף על כל אלה שנמצאים בו, לרבות לובשי מדים, היא הסוגיה החברתית הראשונה במעלה של חיינו כיום. וגם אם לפי שעה עדיין אין מורגש מתח בתחום זה, חובה לדעת, כי הצטברות הזמן החדש אותה. תקינות יחסים אלה היא מרכיב־כוח ראשון במעלה לקראת המבחנים הצפויים לנו, ולכן יש לנצור אותם תוך ראיית הנולד, בטיפול נמרץ, נרצו ותכליתי.

קיסינג'ר מפייס את אירופה

מיוחד ל"דבר", מאת ג'וזף קראפט, בריסל

נראה שהנרי קיסינג'ר נטש את הגישה האמריקאית של עשר השנים האחרונות, שראתה במערב אירופה מעין "פרצדון שבהנהגת דה־גול". הוא חזר עתה אל המדיניות האמריקאית המסורתית הגורסת תמיכה בקהילייה האירופית במסגרת השותפות האטלנטית.

שינוי גישה זה, המהווה אולי את ההתפתחות החשובה ביותר שהפתיעה את המשתתפים במועצת נאט"ו בבריסל, עורר בהכרח תגובה צרפתית חריפה. אך לה למעשה, צעד כאן קיסינג'ר את הצעד הראשון לקראת מדיניות אמריקאית יציבה יותר כלפי אירופה.

כדי להבין את משמעות התמורה אותה מנסה קיסינג'ר לחולל, מן ההכרח להבהיר תחילה את ההבדל בין שתי התפיסות המנוגדות של תפקידה של אירופה בעולם. הגישה אל אירופה כקהילייה מצאה את ביטויה בתכנית מארשאל וזכתה לתמיכה של רוב מנהיגי אמריקה. זוהי הגישה השמה את הדגש בפיתוח מוסדות אירופיים משותפים ובעיצוב מדיניות משותפת ומאוחדת כחלק מתהליך ההתפתחות ההדרגתית לקראת מערב־אירופה מאוחדת. בעלי גירסה זו ראו בעיני רוחם את עתיד אירופה לא עוד כציבור של מדינות נפרדות, כלומר כציבור של לקוחות אמריקאיים. אירופה זו היתה אמורה לגדול ולהתעצם ולהתעשר במידה מספקת כדי שתהיה מסוגלת לפעול כשותף שווה־ערך עם ארה"ב על בסיס של קח־ותן בעיצוב מדיניות חוץ ומדיניות כלכלית.

לעומת גישה זו קיימת הגישה הגוליסטית, הגורסת אירופה המורכבת ממדינות לאומיות ריבוניות, או כפי שדה־גול הגדיר אותה — "אירופה של שותפים". על אירופה כמו בגוש כי ישלטו בה המעצמות האירופיות הגרשתיות המסורתיות, בעיקר צרפת. המעצמות האלה היו אמורות להבטיח מעמד ריבוני לאירופה כולה, תוך שמירה על האיזון בין ארה"ב לבין העולם הקומוניסטי.

קיסינג'ר נטה אל ההשקפה הגוליסטית בדרכים שונות. כאיש אירופה מבחינת מוצאו, אין הוא נעדר את הרגש המיוחד כלפי המסורת הלאומית של מדינות אירופה העתיקות השונות. יתר על כן, קיסינג'ר ידוע כמעריץ אישים גדולים ומעצמות גדולות. הוא נפגש עם דה־גול בראשית כהונתו כיועץ לנשיא והתרשם ממנו כמנהיג דגול. לדעת קיסינג'ר, היה יכול דה־גול לשמש ציר הקשורת אל הצד שכנגד במלחמת וייטנאם. זה כבר נראו סימנים שהן קיסינג'ר והן הנשיא ניקסון מאמצים לעצמם את סגנונו של דה־גול בתחום הדיפלומאטיה הסודית, את דרכו לשנות מדיניות לפתע וכן את ניצול הביקורים הממלכתיים להאדרת היוקרה וההשפעה.

נסיון לתחיית מתים

האנל ב"דויטשה צייטונג"

אולם הגוליזם כשיטה מדינית יבא בינתיים מהשפעה באירופה, אולי בחלקו משום שקיסינג'ר בחקה אותו מבחינות רבות. את משקלה של צרפת כשותפה בכינית של סין ולאחר מכן — של הסובייטים תפסה אמריקה. דה־גול הלך לעולמו והשאיר אחריו יורש החסר את הכשרון וההון לשחק את התפקיד של "שארל הגדול". הנשיא פומפידו חולה חולי ובצרפת נגרש עתה המאבק על הירושה.

בתנאים אלה החל קיסינג'ר לצעוד את הפסיעות הראשונות אל האידיאל שלו מבחינת הקהיליה האירופית והשותפות האטלנטית. את צעדיו החשובים ביותר בכיוון זה צעד קיסינג'ר בתחום האנרגיה.

בבואו לבריסל הציג קיסינג'ר סיוע אמריקאי לאחת ממדינות אירופה, היא הולנד, אשר החרם הערבי ניתק אותה כליל מאספקת הנפט. ההולנדים דמוו שיהיו מרכבים להסתות את תגובותיהם וכי יכתיבו לראות כיצד יפול דבר במדיניות האנרגיה של אירופה כולה. קיסינג'ר הקסם מהתשובה זו של הולנד, בכך הוא התייצב להבעתה לצד אותן במדיניות אירופה, דהיינו הולנד, גרמניה ויתר המדינות הקטנות המבעיתות במדיניות אנרגיה משותפת — נגד הבריטים והצרפתים, הרוצים להפיק תועלת אנוכית במה שנראה להן כ"מעמד מיוחס" בעיני הערבים.

סימן נוסף לשינוי גישה מצד ארה"ב אל אירופה אפשר למצוא בהעלאתם בדרגה של שני דיפלומאטים בשירות החוץ האמריקאי, ששמיהם ידועים בדבקותם בעקרון האחדות האירופית. האחד מהם, ארתור הרטמן, נתמנה לסגנו של קיסינג'ר לעניני אירופה, והאחר, תומאס אנדרס, נתמנה לעוזר לעניינים הכלכליים.

כן יש לשים לב להצעות אחדות, שהשמיע קיסינג'ר בבריסל בשבוע שעבר: מיד עם בואו לכאן הוא הפליג בשבחה של בריסל כ"לבה של אחדות אירופה". בנאומו הפורמאלי בפני מועצת נאט"ו הוא הביע מחדש את תמיכת אמריקה באירופה כישות אחת ובשותפות האטלנטית. גם בדבריו הרשמיים של קיסינג'ר הטעים כי "לעתים פועלים האמריקאים כאילו שהם יותר אירופיים מעצמם". ולבסוף, נועד קיסינג'ר לדיון עם נציגי הקהילייה האירופית, ולא דווקא עם השרים של המדינות החברות.

התנהגותו זו של קיסינג'ר היתה, כמובן, כקוץ בבשרם של בעלי ההשקפה הגוליסטית שעדיין נותרו באירופה. מורת־רוח זו הביאה להסתערות קשה עליו במליאת מועצת נאט"ו מצד שר החוץ הצרפתי ז'ובר. אך קיסינג'ר קיבל את ההצלפות ברוח טובה דווקא. למחרה נפגש לשיחה פרטית עם אותו ז'ובר, ובתום השיחה נתקבל הרושם שהקריבה בין השניים, אם בין כה שכל אחד מהם בייצוג, לא היתה אלא סערה בכוס מים.

אם יוסיף קיסינג'ר ללכת בדרך זו בה פתח ואם ירסן את נטייתו להליכה על חבל בתוך, הוא קה עליו שיצליח לפתוח דף חדש בשותפות האטלנטית.

אלכימיה ערבית־יהודית

מאת מיכאל אסף

ביום שבו קראתי ב"דבר" את רשימתו הנוקבת של חברי חיים איזק בכותרת "אלכימיה" בדבר הבימות האפפה הצבאית הישראלית על שלא הצלחנו להגיע עד כה לשלום עם הערבים — קראתי מאמר מצרי קולע. המאמר נדפס בימים אלה ב"אל־אהראם", מחברו הוא גדול הפרוזאיקאים הערבים בדורנו, נגיב מחפוז. לפני שאציג הערותי, אביא את המאמר הבו כמלואו.

הכותרת: "לקח 6 באוקטובר". כותב נגיב מחפוז: "העמים מתחילים פעולתם מנקודת שוני, מפתחים את הציוויליזציה שלהם ולבסוף מגיעים לעושר או מתנוונים. ואילו הערבים מתחילים (עתה. מ.א.) בעושר... כדי להתחדש. והקושי הוא בזה שבכרגיל אין לעשיר הדחף לפרך ולמאבק הקשיים בשפע אצל העני... ועל הערבים לשאול עצמם: א) במה שמח אדמותינו הזרועות וכמה הטבה שאפשר לדרוש? ב) אילו העתיות יש לנו ומה דרוש לנו בגוזן זה? ג) מה מספר המכללות והמכונים המצויים אצלנו ומה המספר הדרוש? ד) מה המצב למעשה במחקר המדעי ומה המצב הדרוש?

הם יבואו למסקנה, כי הפער בין המצוי והרצוי הוא עצום מאוד. אולם יחד עם זה ימצאו כי ההון הדרוש לסתימת הפער ויצירת הפלא (כאן מתחילה האלכימיה. — מ.א.) מצוי בשפע ונצרם בבנקים הזרים. כלומר: הון זה צריך ליהפך לציוד, הנטען לפיזות מטריקה, לאדמה ירוקה ובתי־חרושת עצומים ומכללות ומרכזי מחקר...

הבורה הערבי צריך ליהפך למולדת של ציוויליזציה מדרגה ראשונה לפני שיאזל מאגר אוצרו (כמות הנפט, אפילו בארצות ערב, אינה בלתי מוגבלת — מ.א.), כי יש להשרש מן ישוב מורח זה. אחרי פרק ההלוואות, אל רגע הפרטה הציד וימשיך להתהלך בשלום וכך שאינו מרהם על הפגר או המכס... זה בעצם מה שדורשת האחדות (פאן־ערביות — מ.א.). וזה מה שתובעים דמי קודשינו".

אוסיף עתה הערה מספר. מאמר קצר זה נדפס בעתון המצרי החשוב ביותר בעצם הימים של העמולה מצרית כערזהות ביותר — אם כי לא תמיד בולטת בעיני הקורא הרגיל — הבכלה את נצחונם הצבאי. כמובן אין העמולה זו, בניגוד לדרכה של ישראל, מספרת כלל על מספר האבידות במלחמה. אולם בעל המאמר, שהוא בלי ספק מראשי האינטלקטואלים במצרים, מסיים את מאמרו דווקא ב"דמי קודשינו". די לו כנראה ברמז.

אבל החשוב ביותר הוא בעצם ההכרה. כלומר: כל המאמר, שאינו מזכיר אף במלה אחת את מצרים או את ישראל, מוקיע על דרך המואה גלויה את הוצאת ההון הערבי העצום של הנפט על המלחמה. על הדבר שבו מתפארת התעמולה המצרית הרשמית, נגיב מחפוז, שהיה ידוע במשך זמן כאופוזיציונר לנאצר וגם לסאדאת, ממשיך באופוזיציה שלו. כאמור כחוק בכבה, שמשכה בזמן האחרון מקאהיר ב"טיימס" של התנגדות הרוחות בחוגים חשובים במצרים להמשכת בליהכה למען הפלשתינאים ולתנועה הפאן־ערבית המסוכנת את ארץ היאור מדאגה לעניניה ופתרון בעיותיה.

מה שבולט במאמרו של נגיב מחפוז הוא, כי אף־על־פי שכותרתו היא "לקח 6 באוקטובר", חסר בו לגמרי עניין הסכסוך הערבי־ישראלי. כלומר: לא זה צריך להעסיק בתקופה זו, הנפט. אפילו יוצבהו יותר ויותר — ויש גבול גם ליכולת הצבבום — יאזל המאגר הערבי אם לא בעוד 20—30 שנה, הרי בעוד 50—60 שנה. ואם בינתיים ההוצאה הראשית בתקציבים הערביים היא — הנשק המתוחכם והיקר יותר ויותר, מה יהיה על האדמות השוממות, על התיעוש הבלתי־מפותח, על המחקר האפסי במצב?

זה מדאיב את נגיב מחפוז ואינטלקטואלים מצריים כבר זה. לכן שאל את שאלותיו רצבה על דרך "האלכימיה": להפוך את נייר־הכסף אשר בבנקים הזרים (ואיפה יפקידו אותו? בבנקים ערביים, שאין להפקידים אלה אמון בהם? או יפקידו במדינות אפריקה כדרישת חייכל עתה?) לשדות ירוקים, לבתי־חרושת עצומים, למכללות ולמכוני מחקר!

כאן נפגש הסופר המצרי עם הטפנה הציונית העתיקה, אשר לצערנו לא נתקבלה, עד היום, על־ידי מנהיגי ערב. המאכים האלה. (בכלל זה יוצא רק הוזה פייסאל־וייצמן (1919) שלא היה בר־קיימא, ראו בציונים רק פולשים ולא הכירו במעשה ה"אלכימי" שבוצע על־ידי אלה בארץ הזחילה והמוזנחה הפורחת. הם דחו את הדוגמה הפורחת, שהוצגה לפניהם רצל אחת כמה וכמה דחו כל הצעה של שותפות בהפרחת ארצות ערב על־ידי שבי־ציון.

לכן יש חשיבות, בימים אלה דווקא, הן לשאלות של נגיב מחפוז, הן לפתרונות שהוא מציע — בטווח ארוך — לעצם הסכסוך הערבי־יהודי כ"לקח 6 באוקטובר".

לוותר על גח"ל - או לוותר על ג'נבה

גח"ל אומרת, כי היא מוכנה להצטרף לממשלת ליכוד,
בתנאי שממשלת המערך תסתלק
מקבלת היזמות המדיניות האמריקניות והבינלאומיות.

אולם, היוזמות האלה
הן הבסיס לוועידת ג'נבה.
בלעדיהן-ועידת ג'נבה
אינה יכולה להיפתח.

המערך צריך, איפוא, להחליט:
לקבל את גח"ל לממשלה ולוותר על סיכויי ההידברות בג'נבה,
או לוותר על גח"ל בממשלה ולבחון את הסיכוי לשלום.

במצב כזה אין ברירה-
אלא-לוותר על גח"ל בממשלה
ולא לוותר על ג'נבה

תן כוח לשלום ולבטחון
הצבע מערך

אמת
המערך

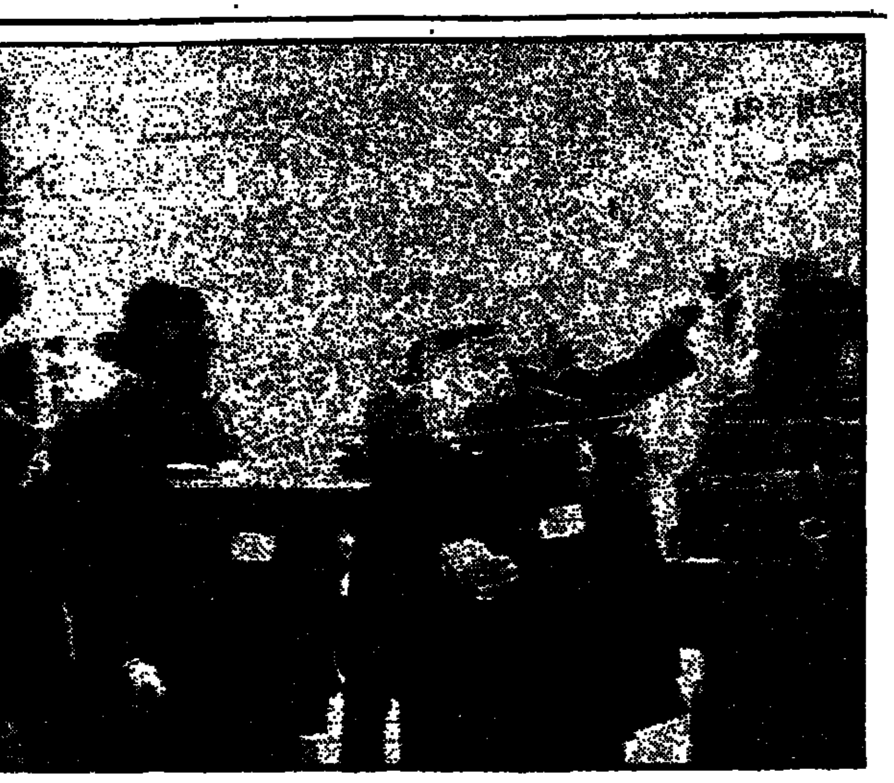

שלושת בני המשפחה של שבויים ישראלים המוחזקים בסוריה באו למטה הצלב האדום בלונדון כדי להגיש עצומה הקוראת לשחרורם המיידי של השבויים. בני משפחות השבויים מסווים את פניהם מחשש לפגיעה ביקיריהם בשבי.

14 העקרונות ודמוקרטיה של „קונסנזוס"

מאת מרדכי בנטוב

הויכוח סביב „14 העקרונות" של מפלגת העבודה מגלה ליקוי בהבנת דרכי הפעולה של הדמוקרטיה הישראלית.

הפולמוס על קיומו או ביטולו של „מסמך גלילי" עקב קבלת המסמך החדש הוא ויכוח סרק, כי שני המסמכים מתייחסים למישורים שונים לחלוטין. „מסמך גלילי" התכוון ל„פעולות בשטחים בארבע השנים הבאות", תמכו בו אנשים המיואשים מסיכוי של מו"ם קרוב עם הערבים, והמפכו ליצירת עובדות כמבסיסה גבולות חדשים בבוא זמנים המיוחד, או אנשים, שקיוו, כי „סטאטוס־קוו" כמושך יאפשר להכלים סיפוח כולל. עתה הגיע, בעתיד הבלתי נראה, לפיו, שבשביל התייחד ליצור „עובדות" בקבע ל־18 בחודש זה, ו־14 העקרונות נוסחו לקראת המו"מ בז'נבה.

מה נשאר איפוא מ„מסמך גלילי"? האומנם עד 18 בדצמבר, או אפילו במשך המו"מ ניתן יהיה להקים את „ימית"? או האם ייצאו יהודים שאפשר יהיה ליהודים להשקיע מכספם בשכם, או אפילו בין רמאללה וירושלים? אמנם „14 העקרונות" נוסחו ב„נוסר בסיבה" ב„מסמך גלילי" כדי להציל מיקודים של הסידיו. אך הבעיות עדיין עליו הם כי מתווכחים על התעלת שבפרדות, שהתמנה לימי הכפור אך הגיעה בלהם התמסין. גם אם ייכשל, חלילה, המו"מ בז'נבה, אין להבית, שנחזור שוב ל„סטאטוס־קוו" המשך, שאליו התכוון „מסמך גלילי". ואילו אם נצליח להגיע לחוזה־שלום, שישאיר בידינו את פיתחת רפיח או חלק מהבקעה, הרי הפעולה בבקומות אלה לא תהיה „פעולה בשטחים" אלה פעולה בתוך גבולות מוסכמים של ישראל ויחולו עליה „הציונות הרגילות" הנהוגות בהתיישבות: מה קודם למה — „ימית" לגליל המערבי או הנגב והערבה לבקעה?

*

שנית, יש פוסלים את „14 העקרונות" כחופת „חוסר בהירות". גם אני הייתי רוצה ביותר בהירות. אך זה אינו ניתן, משום שהמסמך הוא בגדר הנחיות למו"מ עם גורמי חוץ, שאינם בשליטתנו. בענייני פנים יכולה מפלגה עלכון להבטיח דברים ברורים: כך וכך בתים להמנות צעירים או לדיירי משכנות עוני, מסים אלה, או אלה, תמיכות אלה ואלה. יש בידי הממשל לבצע הבטחות אלה. אך ביחסי חוץ אפשר לציין רק את הכיוונים, את המגמות, לא בידנו הוא להבטיח לעצמנו, כי הצבא הרוסי לא יתערב, כי האפריקאים תמיד יתמכו בנו או שחרם הנפט יבוטל.

לכן ההנחיות למו"ם בז'נבה מכוונות ל„מצב של אי־וודאות", המורכבים בו גורמים שונים, כמשלבים בו אינטרסים שונים ויופיעו בו סכנות שונות, להבים, סיכויים ואיומים שונים. בקיצור — נעלמים רבים. יהיה צורך לשקול באופן שוטף כל סיטואציה חדשה, כל היוודעות חדשות של כל הצבא, של כל יתרון וכל המוהרה שיעמדו על הפרק.

בתנאים המסובכים של „משחקי האומות" המודרנים קשה להגיע לפתרונות על ידי נוסחאות ברורות לחלוטין. אף־על־פי־כן מההיסטוריה שלנו למדנו, באיזו מידה נתנו לנו נוסחאות מפורפלות כהבית־הזמרתן לברית חודשיתנו היחסית. הצהרת בלפור לא היתה ברורה כל עיקר, וכן הכ"ם. ואף כמה הנקודות המסורפלות של „הפסקת האש" של קיסינג'ר יצאנו בינתיים כשהד שבויים שלנו מחוררים וקווי האספקה לארמיה השלישית בשליטתנו. ואילו התביעות המפורסמות של ז'בוטינסקי ותלמידיו, החילה בציון „הצ'רמי" כבלפדיו דרכו להפסיק כל פעולה בארץ ישראל, ואחר כך הדרישה להתחלים, בכרום־זמן, על „מדינת יהודים" כמטרה סופית — דבר שגרם לפרישת הרביזיוניזם מההסתדרות הציונית והקמת הסתדרות כתחרה, ששבקה חיים במרוכה הימים — הוכיחו את כשילונן של הסיסמאות „הברורות". אילו היינו מקבלים את תביעתם ביחס לסיסמת „המדינה היהודית", ספק אם היינו מגיעים אליה ב־1948.

שלישית, התויכות על 14 הנקודות מגלה כה רבה אי־הבנה לדרכי הפעולה של הדמוקרטיה הישראלית. בעצם, כל דמוקרטיה פועלת בדרך של „קונסנזוס" — לא כללי אלא „קונסנזוס" במפלגת השלטון, או בקואליציה, וכן באופוזיציה, ובכל מפלגה פוליטית. „קונסנזוס" פירושו שורת התפשרויות בין הדעות סביב ציר מרכזי משותף: במפלגה סוציאליסטית, „הציר" הוא סוציאליזם, ואילו חילוקי דעות נוגעים למהות הסוציאליזם ודרכי הגשמתו. וכן גם לגבי מפלגה הדוגלת במשטר קאפיטאליסטי.

לפיכך, הבוחר מוזמן להצביע על אותו הגוף ש„קונסנזוס" בו לגבי בעיות שונות אשר שהוא קרוב יותר לגבי כאשר „הקונסנזוס" הצפוי בגוף האחר. המהרות.

כך למשל, עם כל הפגמים שב„14 העקרונות" והרשות שנבקו בחלק מהנהגת המערך — זהו צעד בכיוון הנכון. המערך הולך לוועידת ז'נבה ב„קונסנזוס" לנהל מו"ם עד תוכו. בעוד ש„הקונסנזוס" של „הליכוד" הוא בעצם להכתיב את תנאיו לאויב, ולמנוע בכל מחיר את „חלוקת הארץ". המערך יישא ויתן, יוותר ויתבע, ובכל שלב ושלב יהיו בוודאי ויכוחים סוערים בתוכו למה להסכים ומה לדחות, והיכן הוא הגבול, שאין לעבור אותו, עם כל רצוננו בשלום. אך הסבירות, שה„קונסנזוס" של המערך יביא להסכם שלום היא הרבה יותר גדולה משיגיע לכך „הליכוד", מכיוון ש„הליכוד" הולך עם פרוגרמה ברורה, שסירוסה הכתבת תנאי הסכם, סביר הוא כי הדבר יכשיל את הועידה (במידה שהמו"ם ייכשל לידיהם ובמידה שההכשלה לא תבוא מצד הערבים) ויביא מלחמה חדשה. אין זאת אומרת כלל, שבדרך זו הם יצילו את „שלמות הארץ". מלחמה חדשה — במקרה הטוב ביותר, לא תצעיד אותנו לקראת השלום, ובמקרה הגרוע ביותר — תביא להתערבות הצבא הסובייטי, ואולי אף לקרע עם ארצות־הברית.

כל עוד אין ל„ליכוד" תשובה מה הוא מציע לעשות נוכח סכנות מוחשיות כאלה, אין הוא מצביע לא על דרך לשלום ואף לא על „שלמות הארץ". אמנם אנו שומעים הרבה על „תקיפות" ו„התעקשות" — ובנסיבות מסויימות בהיסטוריה עזרו לנו התכונות האלה — אך אין הן בלבד מספיקות כנשק נגד היריבויות הסובייטיות הבוטסות. „תקיפות" ו„עקשנות" לא חסרו לאנשי מצדה, ולא ללוחמי בר־כוכבא, ולא לקנאים שהגנו על הבית השני. כי שאינו רואה את המציאות הזאת מתעלם מהעובדות, כי הקנאים של שלמות הארץ עלולים חלילה לגבת: הארץ תישאר שלמה, אך לא שלנו...

דמוקרטיה מבטיחה זכויות, כגון של חופש הביטוי, של הפגנת דעות, של מאבק על השקפות. אך היא גם מטילה חובה לדאוג לניהול סדיר של החברה ושל המדינה. חופש הביטוי אין פירושו שכל אדם, בעל דעה „אחרת" צריך „לירוק" לבנות, ושהבוחר חייב להצביע רק על אדם או מצע שהוא מזדהה אתו במאה אחוזים. בדרך זו היינו מגיעים לכנסת של 120 חברים בעלי דעות שונות ומנוגדות. וזו אינדיווידואליזם פוליטי פרוע. במאה ה־19 שלט באמריקה אינדיווידואליזם כלכלי פרוע, שבעזרתו אנשים מסויימים, שהיו לאחר מכן לראשי המיליונרים, ניצלו ללא מצפון כל אפשרות כלכלית להתעשרות, עד שהחברה שמה לדבר מחסום. גם אצלנו קיים אצל אנשים מסויימים אינדיווידואליזם פוליטי פרוע, והם מנצלים ללא מצפון את צרותיה של החברה לשם בניית הון פוליטי. כנסת של אינדיווידואליסטים פוליטיים אינה מסוגלת להקים שום ממשלה.

הנטיה הזאת לאינדיווידואליזם פוליטי פרוע בחברתנו — אשמים לה לא במעט גם כמה מנהיגים, בין בשלטון ובין באופוזיציה, בגלל חוסר סובלנות מופגנת לדעות אחרות ובגלל הסגידה ל„אחדות פנימית". אך אחדות פנימית קיימת רק במפלגות טוטאליטריות וכל הדיבורים על „מלחמת היהודים" לקוחים ממילון אנטי־דמוקרטי. מפלגה פוליטית מודרנית בנויה על מירווח־דעות רחב למדי, שלא רק מתיר אלא אף מחייב מאבק פנימי גלוי ופומבי. כי רק גוף חי, תוסס, פתוח למאבק מבטיח לבוחרים, בעלי גוונים שונים, סיכוי כי המאבק על „הקונסנזוס" ימשך והוא יוכרע בכל פעם כפונקציה של המציאות המשתנה, שיקול קולקטיבי מעמיק ומשקל הכוחות המאבקים. הוויתור על הביקורת העצמית כדי לשמור על „האחדות" מחטיא את המטרה: הציבור אינו מאמין בקיום האחדות הזאת והוא רוצה תדמית חדשה, או לפתוח בקיום המאבק על התדמית החדשה, של הגוף, שהוא מצביע בעדו.

הניצוץ שהצית את רעיון ההצתה

מאת שמשון עופר

דומה, כי ברחבי המדינה הורגשה באמצע שעבר אנחת־רווחה: חוסל אחד הבודלים על המלחמה. בידיעת בעתונים נמסר, כי אין אמת בסיפורים של ... המלחמה המצרי, כי אנשי קומנדו מצריים ניצלו עם תחילתה של מלחמת יום־כיפור את מתקן ההצתה שהכין צה"ל להם הבערת אש בתעלה במקרה של צליחה מצרית. בידיעת נאמר, כי התכניה להצתת התעלה לא הגיעו לשלב המפעל כבצעי הועדו רק להטעיית המצרים.

לפחות אדם אחד בישראל סירב לקבל הסבר זה, זהו המהנדס יצחק שימקין מחיפה, אשר לדבריו הוא האיש שהעלה בשעתו את רעיון מתקן ההצתה של התעלה.

אין זה הרעיון הראשון שהגה. עוד לפני פרוץ מלחמת העולם השניה, הציע לחסל את היטלר ואף התנדב לבצע זאת אישית ובשלא זכה לאוזן קשבת, ניסה לעשות זאת בכוחות עצמו ובכסף לשם כך לצ'כוסלובקיה. במלחמה עצמה שירת ביחידת הנדסה של הצבא הבריטי ובשנת 1942 שהה בבסיס של יחידה זו ליד איסמעיליה. נוכח ההשתשות לפלישת הגרמנים דרך מצרים לארץ־ישראל, הציע כבר אז למפקדו ליצור מחסום אש על פני תעלת־סואץ. אולם הבריטים העדיפו, כידוע, להכות את צבאו של רומל ולהדוף אותו מערבה.

בשנת 1968 חזר והעלה את תכניתו במכתב לשר הבטחון משה דיין. בתשובת שר הבטחון הופנה המהנדס שימקין אל סגן המדען הראשי של מערכת הבטחון אל"מ יעקב. בפגישה הציע שימקין להתקין מיכלי דלק תת־קרקעיים לאורך התעלה, שמהם ייצאו צינורות במרחק של 20 מטר זה מזה, כדי לאפשר להצית כל קטע בו יתבצע לנסות לעשות זאת. כן הציע, להבריח, כי ההפעלה תהיה מרחוק, כלומר על־ידי לחיצה בפתור.

בתחילת 1969 קיבל מכתב מאת סגן המדען הראשי, שבו נאמר בין היתר, כי „נדע למצוא את הדרך אליך כאשר הדבר יידרש". אך יותר לא פנו אליו. הוא רק שמע באקראי כי הפרוייקט נמצא בביצוע ועד שקרא אחרי מלחמת יום־הכיפורים את דבריהם של שר המלחמה והרמטכ"ל המצריים על פרשה זו. לא ידע מה עלה בגורל הצעתו.

עתה הוא מבקש להפריך את הטיעונים נגד המיתקן. ראשית, אומר המהנדס שימקין, טוענים, כי המערכת הנסיונית לא היתה יעילה וכי היא היתה יקרה מאד. אם היא לא היתה יעילה, הוא שואל, מדוע נזקקים לטענה, שהיא יקרה? הרי ברגע שמתברר, שמשהו אינו יכול להביא תועלת, ממילא יורדת שאלת המחיר מהפרק.

טענה אחרת שהועלתה בעתונים היא, כי הקמת המתקן היתה מצריכה כמות גדולה מאוד של דלק. ודאי, אומר י. שימקין, שזה הצריך דלק רב, אך ככל שכמות הדלק גדולה יותר, גם האש הנוצרת הנה יותר גדולה והתוצאה מכך היתה המערכת נעשית יותר יעילה. ואם המתקן הוא יעיל מבחינה צבאית, הרי שאלת המחיר הכספי לא היתה קובעת. כפי שהיה הדבר בהקמת קו הביצורים לאורך־בכן, כה גם שלדעתו, היתה מערכה כזאת חוסכת קרבנות.

אשר לטענה, כי מאגרי הדלק היו פגיעים לאש האויב, אומר שימקין, כי היו צריכים לעשותם תת־קרקעיים ולפרוס עליהם תלי חול, כדי לתת עליהם הגנה. הוא גם משיב מיד על טענה נגדית אפשרית — כי תלי חול כאלה היו מגלים את מקום המאגרים. לדבריו, יהיה צריך לצאת מן ההנחה, כי קודם יודע ממילא למודיעין האויב, והיה איפוא צורך לשמור על המאגרים, כשם ששומרים על יתר המקומות לאורך התעלה. הוא מבטל כליל את הטענה, כי מאגרים כאלה „מעורים אתגר לקומנדו של האויב". זה נימוק לצבא? הוא שואל. הרי יש עוד נקודות רבות שהן אתגר לפעולה קומנדו — האם בגלל זה מבטלים אותן?

שימקין גם טוען, כי הפגיעות מאגר דלק תת־קרקעי כזה על־ידי פצצה או פגז היתה מסכנת את המעוזים, כשום שהיה צריך להקים בין המעוזים ולא מולם. כלל לא נהבנת הטענה, כי הגדלת מספר החיילים בקו, לשם שמירה על המאגרים, היתה מחייבת הקמת מעוזים נוספים. ממילא היה צריך לפטרל בין המעוזים ולשם כך לא הקימו בצורה נוספת בין כל עמדי מעוזים קיימים.

טענה אחרת, כי הנסיון הראה שהאש אינה אחידה, דוחה שימקין בפשטות: האש לא צריכה בכלל להיות אחידה, אשר לטענה בדבר רוחב התעלה, המגיע ל־80 עד 100 מטר, אומר המהנדס מחיפה, כי האש לא היתה צריכה לכסות את כל רוחב התעלה. לדעתו, היה בהחלט מספיק, אם היה נוצר מחסום אש על פני 20 המטרים הקרובים לגדה המזרחית, שהיתה בשליטת צה"ל. ועל־ידי כך היה נמנע לפרק זמן מסוים מעבר הגלים הראשונים של הצולחים, שעברו בסירות־גומי. ואם הנסיונות הראו, כי המתקנים שהותקנו אינם מספיקים כדי להצית את התעלה לכל אורכה — אז מה צריכה להיות המסקנה: להוסיף עוד מאגרים וצינורות או לבטל את התכנית כליל?

עד כאן מקצת בהשגותיו של המהנדס י. שימקין, שנתעורר אבלר עם קריאת הידיעה בעתון־בוקר, שבה נאמר, כי לאחר שהתברר שהמתקן אינו יעיל, הוחלט בצה"ל להפעילו למטרות הטעיה בלבד. אך תמיהתו גדלה עוד יותר, כאשר קרא אחר־הצהריים הוספת לידיעה זו בעתון־ערב. כאן סופר, כי למרות שהתברר, כי המערכת הנה גם בלתי יעילה וגם יקרה מדי הוקמו שתי נקודות הצתה. אך כן הוזנחו ולא הוקדשה להן תשומת לב, עד שאלוף גונן נכנס לתפקידו כאלוף פיקוד הדרום. לפי המסופר באותו עתון, לא ידעו כלל היכן מצויות שתי נקודות אלה, שכל אחת בהן עלתה מאות אלפי לירות. והאלוף הורה לחפש אותן. לבסוף נמצאו במצב בלתי כבצעי ואלוף גונן הורה לתקן את הנקודות המוזנחות, שהצבתן לא היתה אלא לצורך הטעיה. כאשר פרצה המלחמה, נפל המעוז שבהכו עבדו להפעיל את אחת הנקודות הללו עוד לפני שהספיקו לעשות דבר. בנקודה השניה, שלחו אדם כדי להפעיל את המתקן שנמצא כמה מאות מטרים מן המצה. הוא נפל בשבי בדרך אל המתקן לפני שהספיק להפעיל אותו.

י. שימקין עומד על הסתירה בין שתי הידיעות, כפי שלדבריו יכול להיווכח בכך כל קורא עתונים. מעבר לוויכוח המקצועי על יעילות מערכת ההצתה, לכן, אם התכניה להצתת התעלה לא הגיעו לשלב המפעל ונועדו רק להטעיית המצרים, מדוע ניסו כן להפעיל את שתי הנקודות, כפי שמספר אחד העתונים? ואם דברי ההתרברבות של הגנראלים המצריים מבוצים מן האצבע, כדברי עתון אחד, מדוע מספר עתון אחר, כי אדם שנשלח להפעיל את המתקן, נפל בשבי מצרים — סיפור המאשר כביכול את הגירסה המצרית, בניגוד לטענת דהד"ם בעתון אחר?

אגב כך מעיר המהנדס שימקין, שאם אמנם נכון התיאור, כי אדם נשבה בעת שהלך להפעיל את המתקן שנמצא כמה מאות מטרים מן המעוז, הרי תמוה, מדוע הותקנה הפעלה ידנית ולא פיקוד מרחוק, חשמלי או אלקטרוני. „איך זה יכול להיות, שעושים את זה בצורה שבזמן מלחמה צריך לרוץ מחוצה למעוז ולפתוח שיבר?" שואל המהנדס שימקין והוא מסיים: „אם היו מזמינים אותי, כפי שהבטיחו לי, זה לא היה ככה".

היחסים עם המכון לא נותקו

מאת חיים ליפשיץ

במכון האפריקאי־אסיאתי של ההסתדרות אין נחפזים להסיק מסקנות לגבי עתיד יחסיו עם יבשת אפריקה, ואין גם הרמה על כל שנעשה לבגן ארצות אלה, כי אף המבוכה אפשר מאד שאפריקה עוד תשוב לחייך לעבודה של ישראל.

מנהל המכון עקיבא איגר סבור, כי גם מבחינה המאזן החשבוני הקר, לא הפסדנו ביחסינו עם ארצות אפריקה. אדרבה, ישראל נהנתה משווקים ומהכנסות, מעבודות בנייה גדולות. אפריקה שימשה למומחים שלנו שדה ניסויים רחב בייעוץ בדיני וטכנולוגי. בביצוי ערים, בהפעלת כפרות בינתליים וכיוצא באלה דברים, שלא ניתן להם לעשות בישראל.

במובן מסוים שיחררו אותנו ארצות אפריקה ממידה של פרובינציאליות והסגר. אלפי המשתלמים במכון בארץ, או בקורסים מטעמו בארצותיהם שלהם, בנו גשרים חברתיים ואישיים שלא נהרסו בגלל ניתוק היחסים. אנשים אלה, שלמדו בארץ והכירוה מקרוב, יוסיפו להיות משענה להסברה של ישראל ולתמיכה בה. עובדה היא, כי ליחסים עם ההסתדרות לא אירע דבר באפריקה.

עקיבא איגר מונה את הגורמים שהליכו, לדעתו, להתרפת המגמות נגד ישראל עד כדי ניתוק היחסים עמה:

א. האפריקאים רוצים בפיתוח מהיר של ארצותיהם, בבלי להבין שזהו תהליך ממושך ואיטי, הכרוך בעבודה קשה. כן ההשקעות המצומצמות של המערב באפריקה נתפשו כמה קבוצות־לחץ ובקרב העמים חלה התפכחות אנטי־מערבית.

ב. האהדה הגבוהה של המוסלמים באפריקה גרם להפרצת התהליך האנטי־ישראלי. בכיוון זה פעלו המשטרים השמאליים הקיצוניים, כמו אלה שבטנזניה, בגינאה, בקונגו־ברזוויל וכו'.

ג. גבולותיהן של מדינות אפריקה נתחמו באורח מלאכותי בתקופת הקולוניאליזם, ויבוה גבול לא יוצגו מאז. לפיכך קשה להם לקבל התשמעה טריטוריאלית, בה עוד קיים זה חלק באפריקה.

ד. הארגון לאחדות אפריקה לא עשה דבר למען אפריקה, או לחיזוק הקשרים האזוריים ביבשת זאת. לעומת זאת השתלטה על הארגון השפעה ערבית חזקה, בעזרת שוחד וכסף.

גורמים אלה ואחרים הם שגרמו ליבו לניתוק היחסים עם ישראל.

עם זאת, בלי קשר לניתוק היחסים, נגבר והולך במקלו של ארצות אסיה והקאריביים בפעולות המכון, ויש להניח כי בעקבות ההתפתחויות האחרונות יהיה גדל לך זה.

במלחמת יום הכיפורים אומר איגר, „תפסה" אותנו באמצע מחזור לימודים שבו השתתפו 74 משתלמים מארצות אסיה, אפריקה והקאריביים, רובם מאסיה. אותה עת עשר המשתלמים בביקור בקיבוצים.

רוב המשתלמים הם בעלי השכלה גבוהה, אוניברסיטאית ותיכונית, והם נבחרים בקפידה לקורסים של המכון האפריקאי־אסיאתי. מתוך 74 משתלמים — 36 באו מקרב איגודים מקצועיים, 21 מתנועות קואופרטיביות, 10 ממשרדי ממשלה (עבודה, פיתוח וקואופרציה), רק במוסדות להשכלה גבוהה (פרופסורים, ברצים).

הסמינר האחרון, שהסתיים בסוף נובמבר, הוקדש לנושא: הרכבת תנופת העבודה והקואופרציה לפיתוח כלכלי. הרעיון שהנחה בבסוד תכנית הקורס היה — לנצאות כה רב־גוניות הן בצורת השיגה, שאפשר לבחון רק במאמן רב־צדדי.

„אנו רואים את במעשה הפיתוח המקיף בעבודה ההיה של ישראל, היך הרצפת הכפר הקיבוץ", אומר עקיבא איגר.

תכנית זו הולמת את התמורות התעניינותם של המשתלמים, שבארצותיהם מושם דגש בפיתוח ובתיצוב הכפריים. לפיתוח האגררי בארצות אלה חשיבות גדולה, משום שרוב האוכלוסיה היא כפרית.

במכון לומדים המשתלמים כי פיתוח הכפר כותנת בתיכנון כולל של אזורים כפריים. התהוה במגדמי ייצור, כמו כה־אדם והון, כדליי את ההכרה לפנות אל דרך השיתוף והקואופרציה. בראש ובראשונה מחייב הדבר הכשרת כוח אדם, שבא קודם לצבירת הון.

אפריקה השופעת באוצרות־טבע, שצריך לפתח אותם, יש בכשת על כפיה לצמצם הפער לשכבת המדינות המפותחות. אך על הבא השני המוררים שם אפשר להתגבר רק בדרך הקואופרציה. המסגרת הכבשית של ערכי שיתוף וצדקת הדדית, על בסיס של קנין משותף באדמות לבבודים, תואמת את הקואופרציה, המכוונת לתנאים הספציפיים של כל אזור ואזור.

„הגיבה הפיתוחית" שמבנה המכון להקנות לחניכיו, מדגיש איגר, אינה גורסת העתקה כבנית של פגמנטים, אלא פיתוח בכנוף להתנלאת לשינויים ובהתאקנים של התנובים בכפר. בדרך זו יש גם סיכוי להיתנקן כל הנוגעות הפועלים בארצות אלה.

יתרונות השיתוף לגבותם כפי שהם נוכחים עליהם הוגבת התיישבות בארץ, הם ההשקעה נמוכה יחסית לכבע בפיתוח כקק, אפילו קטן, והוצאות כלליות נמוכות יותר ליחידות הצער, בתנאים של ניהול יעיל, ביכוך ישויים.

כיום פועלים, לעצמה, האיגודים המקצועיים באפריקה בערים ובשירותים הציבוריים (אין להם עניין בכפר). לכן השפעתה על תנועת העבודה בארצות אלה היא חלשה. המכון האפריקאי־אסיאתי עשוי לסייע בעיבוים בייצוגן של איגודים מאורגן, שיוכל לבצע את מבדות הפיתוח. כאמור, הגשרים האישיים שנבנו בישראל לא נפגעו בסערה הפוליטית, שחוללו עליה ערב.

דוגמה לכך היא העובדה, ש־36 אפריקאים, שמשהתפו במחזור האחרון, לא עזבו את הארץ על אף ניתוק היחסים, ולא נקראו לחזור, אף שהתקבלו בהרוב בגלויים עודנים לגבי כבוד אזרחים ישראליים, הם שהו בבוכה גדולה ומאסיבו בניתוק את הדרכים המדיניים הבגירים ובהביעו רצון להמשיך בקשרים. לבים ציינו כי אם יהיה הדוד פוליטי לשכנון המודרחותי, אין להם ספק כי היחסים המדיניים יתחדשו אף הם.

אף כי אין לדעת מה צפון בחור בו הצהיד, סבור איגר, כי לא יחול משבר חמור ביחסים עם ארצות אסיה והקאריביים, ולכן גם

(המשך בעמוד 11)

Dimplex
MADE IN ENGLAND
„מדריך לנבוכים"
בקשר לבעיית מיכסות החשמל
* אם עברת לדירה חדשה
* אם משפחתך גדלה
* אם לא „קראו" את המונה שלך בשנה שעברה
* אם יש לך בעיות בריאות
* אם יש לך סיבה מוצדקת אחרת:
תוכל להגיש בקשה להגדלת המיכסה. חברת החשמל (עפ"י הודעתה לציבור) תשתדל להיענות לבקשות מוצדקות.
גם אם אינך נימנה על ה„מאושרים" הנ"ל, תוכל לחסוך לעצמך עד 50% מצריכת החשמל לחימום, בעזרת תנורי „דימפלקס" בעלי הטרמוסטט האלקטרוני הבלעדי.
שנתיים אחריות + 5 שנים ביטוח.
להשיג בחנויות החשמל המובחרות, בשק"ם ובחנויות הכל־בו.
דימפלקס מחמם בשבילך את החורף!
ת.ע. קולטון בע"מ
שביל המפעל 3 • קרית־המלאכה • ת"א

המוסד לביטוח לאומי
הודעה למעסיקים
מעסיק נכבד,
בימים אלה פונים אליך עובדיך המגויסים או בני משפחותיהם לקבלת תגמולי מילואים המגיעים להם על פי חוק שירות מילואים (תגמולים).
אנו פונים אליך בבקשה להענות לתביעות עובדיך ולשלם את התגמולים המגיעים להם ללא השהיות ועיכובים.
דין תגמול מילואים כדין שכר העבודה ולפיכך חל עליך חוק הגנת השכר. במקרה של אי־קבלת התשלום רשאי העובד להגיש תביעה לביה"ד לעבודה.
המוסד לביטוח לאומי קבע סידורים המאפשרים להחזיר לך את התגמול ששילמת ללא דיחוי.
אנו בטוחים שנמצא אצלך הבנה מלאה למצבם של עובדיך המגויסים בימי חירום אלה.
בכבוד רב,
קרן השוואה לתשלום תגמולים למשרתים במילואים
המוסד לביטוח לאומי

משרד הפנים
אזרח זכור!
ההצבעה ביום הבחירות אך ורק באמצעות תעודת זהות
אם תעודתך אבדה או בלתה פנה מיד ללשכה לעליה ומרשם בקרבת מקום מגוריך לשם קבלת תעודת זהות חדשה.

אנו פותרים בעיות אוורור
Venta
REVERSIBLE המאורר הדו־כיווני
היחידי בארץ המיוצר כפי ידע אנגלי שהוכיח את עצמו משך 25 שנה
ספקים של כל המוסדות הממשלתיים
במשרדים ובתי חרושת
במסעדות ובתי קפה
במפעלים
במקלטים
במשקים!
שרון תעשיות מיזוג אויר בע"מ
רמת־גן, רח' ולנבר 2 (פינת אבא הלל 12) טל' 733251

„בצלאל" למען צה"ל
שוק מתנות חנוכה
מעבודות הסטודנטים
ייערך
בימים ג' ,ד', ה' 20-12-73—18-12-73
בין השעות: 10-00—20-00
בבנין האקדמיה,
רח' בצלאל 1, ירושלים.
כל ההכנסות קודש לצה"ל
בצלאל
האקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי עפולה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מפורטת מס' 1814 ג' שינוי לתכנית מתאר עפולה 96 יח' דיור ברחוב ס. חלפמון וזה קרן היסוד בעפולה", ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 16662 חלקות: 47, 51.
כל המעונין בשינוי התכנית, רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל איתה, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י. קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז צפון

משק וכספים

[תש]לומי חברות הביטוח [ל]משפחות הנופלים — 3—40 מיליון ל"י

[מנכ]"ל „הסנה": אין הצדקה להקטנת פרמיות עקב השבתון

מאת דוד ליפקין, [סופ]רו הכלכלי של „דבר"

[...] חברות הביטוח לשאירי [...] מלחמת יום הכיפורים, [...] בביטוחי חיים, יגיע [...] של כ־30—40 מיליון ל"י לפי [...] המצוי עתה בידי החברות — [...] מנכ"ל „הסנה", איתן אבניאון. [...] הביטוח כבר שילמו ל־[...] הנופלים כ־18 מיליון ל"י, [...] מספר גדול של אד[...] המגויסים שהיו בעלי פוליסות [...] חיים. מימון התשלומים הוא [...] שותפות של החברות או [...] עליהן. מהיקף התשלומים [...] אין כל סכנה לערעור מצב [...] הביטוח.

[...] של „הסנה" חזרה לכ־[...] מהיקף שלפני המלחמה. [...] חלק ניכר מסוכני הביטוח [...]סים. אבל חלה עליה בפרוד־[...] של הסוכנים הבלתי מגויי־[...] יש עתה נטיה גוברת לביטוחי [...] ובמיוחד בקרב אנשי מילו־[...] המבוטחים החדשים משלמים [...] לשלושה חודשים כדי ל־[...] כיסוי מלא של הפוליסה. ה־[...] החדשים, כסביר אבניאון, [...] על בסיס ההבנה שהמבוטח [...] בהחזקת הפוליסה גם לאחר [...] מצב החירום. סוכנים לא [...] זעלו יוזמה במכירת ביטוחי [...] למגויסים ולציבור הרחב. [...] הביאה לכך, שהיקף [...] ביטוחי חיים בגיע עתה ל־[...] מתפוקה של לפני ה־[...]

טאורי ב־1974 יהיה הרבה יותר קטן מאשר השנה. אין ביטולי ביטוחים ונראה שהלקוחות אינם חושבים שעליהם לבצע קיצוצים בביטוחים.

פורקו מכוניות מגוייסים

מנכ"ל „הסנה" שולל את הדרי־שה שהועלתה בדבר הקטנת פרמי־יות ביטוח רכב בעקבות שבתון ה־רכב יום אחד בשבוע. גם לאחר הפלאת הפרמיות בתחילת חודש זה, הוא מסביר, אין הפרמיות מכסות את הוצאות חברות הביטוח בסעיף הרכב.

אמנם שנת 1973 תהיה שנה יר־ודה, כנראה, מהשנים הקודמות מ־כיון שחלק ניכר מהרכב היה מגו־יס. אבל גם במהלך המלחמה היו גניבות של חלקי רכב. במיוחד היו מקרים שפירקו מכוניות של מגוי־סים שהושארו ליד מחנות הצבא וחברות הביטוח כיסו נזק זה.

אבניאון מוסיף, כהוך הנסיון של מלחמות קודמות, שנה אחרי המל־חמה יש התעלולות בכבישים. נה־גים לא בצעים נוסעים בצורה פר־אית ויש גידול הלול בתאונות ה־דרכים. אף השבתת הרכב ליום אחד בשבוע, לא תביא לקיצוץ ב־נסיעות. אותן נסיעות שיש לבצעות יתבצעו ביתר ימי השבוע, לא יותר על עסקים ונסיעות בבבילים בין־עירוניים. לכל היותר יוסבו נסיעות קצרות. מנכ"ל „הסנה" מצ־יין, שגם עד כה 90 אחוז מבעלי הרכב לא השתמשו ברכבם 6 ימים בשבוע, אלא 3—4 ימים. מכאן ש־החישוב על הקטנת פרמיות הרכב ב־15 אחוז אינו נכון, וכל החסכון יכול להסתכם ב־2—3 אחוזים ב־היקף הנזקים של חברות הביטוח. דבר שאינו מצדיק עתה הקטנת פרמיות ביטוח רכב.

[...]את בביטוח אלמנטארי

[...] המצב בביטוח אלמנטרי. [...] הלקוחות מחדשים את הפולי־[...] אבל שלא כבימים כתיקנם [...] עושים הגדלות של סכומי ה־[...] בהתאם לעליית מחירי ה־[...] והמוצרים. מנכ"ל „הסנה" [...] שהדבר תלוי עתה במידה [...] ביזמות הסוכן. יש סוכנים וה־[...]בים המצליחים לשכנע חלק [...]חות שכדאי להם להגדיל את [...] הביטוח של הרכוש בהתאם [...]יים ולא להזניח תיקונים [...] אבל זהו מיעוט. הערכתו היא [...] הגידול של הביטוח האלמנ־[...]

המונופול של 42 משרדי הובלה הקפיץ התעריפים

חלק מהמשאיות שצה"ל משחרר לא מופעלות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ריכוז והיפעול המשאיות שבשי־רות המשק האזרחי בידי 42 מש־רדי הובלה הפכה אותם למונופו־ליסטים בשטח ההובלה. מצב זה גרם להפקעת תעריפי הובלה ול־בניית מחירים לא־נורמליים — מתריע רכזו מדור ההובלה ב־חוה"ם של ההסתדרות, שלמה פרי.

הפקדת ההובלה בידי 42 משר־די הובלה גרם נזק רב למשק בכ־לל ולענף ההובלה בפרט. חלק מ־42 משרדי ההובלה אינם יוד־עים כיצד לתפעל ולנצל את ה־מספר הרב של משאיות שהועברו לרשותם. לעומת זאת, המצב ה־חדש גורם להרס חלק מ־200 משר־די ההובלה הקיימים במדינה וה־חשש רציני של בריחת הקליינ־טים. עדיף, לדעת פרי, לאפשר פתיחה חלק ניכר של משרדי ההובלה כאשר כל משרד ימשיך לשרת את הקליינטים שלו, ינצל את הרכב העובד לרשותו ויגדיל את התפוקה. משרדי ההובלה יתח־רו אחד עם השני על קבלת עבו־דות, דבר שיהווה בלם בפני הע־לאת מחירים, אשר לביצוע עבור

דה ההובלה חיונית להשקיע יש לקבוע סידור עבודה משותף כ־די לייעל את משרדי ההובלה להק־צות את המשאיות הדרושות.

פרי מתריע, שצה"ל הוליש על פוטנציאל של רכב הובלה בלתי מנוצל. רכב זה מגוייס בתחילת ה־מלחמה. בבחינה כלכלית וטובת המשק, לדעתו, צריך שצה"ל יע־בוד בשיטת המכרזים ויעביר ע־בודות למשרדי הובלה אזרחיים, תוך שחרור חלק מרכב ההובלה ה־מגויס. משרדי ההובלה יוכלו ל־בצע העבודות ביעילות ובמקצור

ציוה, כפי שהיה אחרי מלחמת שבת הימים.

רק ארגון מחדש של משק ה־הובלה על בסיס של הפעול מש־רדי ההובלה לשחרור המשאיות בצה"ל, סבור פרי, ניתן בארבעת החדשים הקרובים לבצע את ה־משימות: של ניקוי הנמלים מ־הסחורה, חידוש פעילות בשוק הבניה, הובלת הפרי לנמלים ו־כתן שירותי תובלה לתעשייה.

ביחס להבלצה לרכישת עוד 2,000 משאיות, בנוסף ל־2,500 המשאיות שנרכשו בחו"ל, עד כה כרכז מדור ההובלה על ה־הכרח לקום בזהירות. יש לבחור את הרכבים המתאימים למשק ה־הובלה בארץ ובהתאם לצרכים.

פרי מציין, שצה"ל אמנם מ־שחרר משאיות בגייסות, אבל חלק ניכר טרם הוחזר לשימוש. משאיות רבות טעונות תיקונים יסודיים. יש סחבה בבדיקות של השמאים החייבים לתת חוות דעת בקביעת, בטרם ניתן לבצע תיקונים. גם המוסכים עמוסים ע־בודה ואינם יכולים לעמוד ב־לחץ התיקונים.

והוצדה להובלה של המועצה הכלכלית הבליצה לסייע לבעלי־ אנים ברכישת חלקי חילוף כדי שיוכלו לבצע תיקוני רכב ללא

עיכובים. האוצר הסכים להעמיד לרשות היבואנים אשראי בהי־קף של כ־10 מיליון ל"י, אבל היבואנים מוצגים שהוא אשראי יקר בריבית של 16.5 אחוז. פרי חושש שעילולים לחול תקלות בתיקון משאיות, אם לא ידאגו עתה ליבוא גדול של חלקי חי־לוף מחו"ל.

העלאת שכר הנהגים

בעיה דחופה אחרת היא הכ־שרת נהגי משאיות. פרי מציע לארגן קורסים להסבה מקצועית של נהגים בבאר־שבע, תל־אביב, חיפה וירושלים. הכוונה היא ל־הכשיר נהגים לנהיגה של מש־איות של 10—12 טון. במקביל יש לבצע סקר במקומות העבו־דה כדי לעמוד על הביקוש ל־נהגי משאיות על מנת להבטיח בקומות עבודה לנהגים שיסיימו הקורסים.

כדי למשוך צעירים בגילאים 20—30 שנה לנהיגה, סבור פרי, שיש להעלות שכר הנהגים ול־העמיד אותו על בסיס ריאלי־ סלקטיבי. גם אם קיימת כוונה להאריך הסכמי השכר הקיימים, אין מנוס מהעלאת שכר הנהגים כבר בתקופה הקרובה. דרושים כ־4,000 — 5,000 נהגים נוספים במשק במשך 1974.

חברת ט. וו. א. מחדשת טיסותיה

החל מיום ה' השבוע, יגיעו שוב מטוסי חברת התעופה האמ־ריקאית ט.וו.א. לישראל, בתום הפסקה של יותר מ־5 שבועות כתוצאה משביתת עובדים בחב־רה.

נודע, כי הושג הסכם בין הנ־הלת ט.וו.א. לבין האיגוד המק־צועי של חברות התעופה בארה"ב, לפיו יקבלו הדיילים והדיי־לות שפתחו בשביתה, השבות ב־תנאי עבודתם. ההסכם טעון עד־יין אישור של ארגון דיילי הא־ויר, אך מצפים כי לא יחול עיכוב בחידוש הטיסות.

כאן פרצה השביתה ב־ט.וו.א. הלה המורות בכל חברות התעו־פה האמריקאיות ופוטרו עובדים רבים. מנהל החברה האמריקאית בישראל, אדוארד פרנקפורט, א־מר, כי על אף הקשיים יש ב־דעת החברה לקיים את לוח ה־הארף הרגיל לאזורנו. המדובר בארבע טיסות יומיות, שתיים ל־לוד ושתי טיסות מבצר מארה"ב לכמרה הרחוק והורה — בסך־הכל כ־80 טיסות שבועיות בעונה זו. (ע.)

„צים": המועצה לשיווק מעדיפה אניות זרות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

המועצה לשיווק פרי הדר מע־דיפה להשתמש באניות זרות הכו־רות, גם עתה אחרי המלחמה שבה היתה סכנה שאניות זרות לא תגע־נה לארץ — מאשימה הנהלת „צים" את המועצה לשיווק פרי הדר. האשמה זו כלולה במכתב ששלח דובר „צים", אליהו שר־גאי, בשם מנכ"ל החברה, לחבר המועצה המרכזת, הלל זיידל.

דובר „צים" מציין, שבעת ה־מלחמה כשהיתה סכנה שאניות זרות לא תגענה ארצה, הביעה הב־רת „צים" את נכונותה לעזור למועצה לשיווק ביצוא הדרי של הדרים. מנכ"ל „צים", משה קשתי, היה סבור ש„צים" יחד עם „החב־רה הימית להובלת פרי" מסוגלות לקלוט את יצוא הפרי אם יתבייטו לבשורה הזאת. אולם העניין שהור־אותה המועצה לשיווק באניות יש־ראליות הלך ונחלש ככל שחל שי־נוי במצב והמועצה פנתה שוב ל־אניות זרות הכורות שהן יותר זו־לות.

רק 15 ימאים זרים עזבו

הלל זיידל התריע לאחרונה כי חברות הספנות הישראליות, ובעי־קר „צים", נהפכו לחברות תיווך המעסיקות למעלה מ־60 אניות הכורות המניפות דגלים זרים. מדי־ניות זו מחייבת שינוי רדיקאלי ב־מחשבה, סבור זיידל, ע"י החלטת על ביצוע השקעות של הון ציבורי ופרטי בספנות ישראלית בבעלות ישראלית שיונף דגל ישראל.

בתגובה מציין דובר „צים", כי צי הסחר הישראלי במתכונתו ה־נוכחית ענה על כל צרכי הגבלות הסחר הימי הישראלי בזמן המל־חמה. אפילו לא היה צורך לגייס את אניות הסחר שלנו הפועלות בקוים זרים. אשר לעזיבת ימאים זרים, מציין שרגאי, כי מתוך כ־150 הימאים הזרים המשרתים ב־אניות „צים" בקוי ישראל, רק 15 ימאים עזבו בעת המלחמה. כל יתר הימאים הזרים המשיכו לעבוד בבסידות ובנאמנות.

„מימון תעשיות" בודקת שותפויות נוספות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

„החברה למימון תעשיות" בו־דקת בקשות של מפעלים בענפי הטקסטיל, מתכת, כימיה ואריזה לקבלת סיוע מהחברה. אולם בשל גיוסם של חלק מעובדי החברה, מתעכבת השלכת הבדיקות וה־החלטות — מסר מנכ"ל „החברה למימון תעשיות" יהודה גיל.

בחלק מהמפעלים, בהם שותפת „החברה למימון תעשיות", התגלו בעיות של מימון מיד לאחר המל־חמה. החברה עזרה למפעלים. ע־תה, הדגיש גיל, אין סימנים מיד־חזים במפעלים לקשיים והפעי־לות נמשכת כסדרה.

יחכרו ציוד למפעלים העובדים למערכת הבטחון

גיל מסר, שהחברה־הבת „מיכון וציוד תעשיות" עומדת בפני הר־חבה של פעילותה. מטפלים עתה בהגברת השתלבות החברה בהחכ־רת ציוד למפעלים העובדים עבור מערכת הבטחון ודבר זה נעשה בעידודו של משרד המסחר ו־התעשיה. יתר על כן, משרד ה־מסחר והתעשיה פועל לתיקון ה־חוק לעידוד השקעות הון שיאפשר השכרת ציוד תעשייתי גם למפ־עלים מאושרים.

מנכ"ל „מימון תעשיות" מצפה שמפעלים רבים הזקוקים לתוספת ציוד תעשייתי יעדיפו לשכור את הציוד. בידי החברה „מיכון וציוד תעשייתי" מצוי כבר ציוד בשווי של יותר מ־50 מיליון ל"י.

מקלף יבדוק מצב מפעלי הפיתוח

מאת משולם עד, סופר „דבר"

„אני חוזר הביתה", אמר לי רב־אלוף (מיל.) מרדכי מקלף, ה־עומד להתחיל השבוע בתפקידו החדש כמנכ"ל „כימיקלים לישר־אל" — חברת־הגג הממשלתית לכל חברות הפיתוח הממשלתיות בתעשיה הכימית.

לאחר פטירתו של יעקב (יאנק) בן־יהודה, שניהל את „כימיקלים לישראל" עד כה, עלתה מועמדותו של מקלף לכהונה זו. במידה מסו־ימת, היה משום „צחוק הגורל" בהצעה זו למקלף, כיון שעצם הקמתה של חברת־הגג ב־1968 הביאה להתפטרותו מתפקיד מנכ"ל חברת מפעלי ים המלח, שבו החזיק משנת 1955. והוא האיש, שהוליך את חברת מפעלי ים־המלח ממצב של גרעונות כבדים ומשברים על־ידי התוויית תכנית פיתוח בהשקעת כ־400 מיליון ל"י, שעתה קוצרים את פירותיה. כאשר חברת מפעלי ים המלח היא כיום בראש המפעלים הרווחיים בישר־אל.

במשרד הפיתוח זכרו לטובה את מקלף וכאשר החלו לחפש מנכ"ל חדש ל„כימיקלים לישראל", הו־לים הזה היים גבתי לברר רא־שית־כל, אם מוכן מקלף לקבל תפקיד זה. „לפני שאציע לאחרים תפקיד כזה, אני רוצה לדעת, אם אתה מסכים לקבלו", אמר גבתי למקלף, שהשיב בחיוב.

במשרד הפיתוח ידעו, שמקלף לא נפרד בלב קל מן הנגב. כאשר התפטר, כדי לא להיות כפוף ל־מנכ"ל „כימיקלים לישראל", ה־אלוף מאיר אילן ז"ל, לאחר שב־משך 13 שנה ניהל את המפעלים בסדום באורח עצמאי. לרוע מזלו של מקלף, לא נראו פירות תנופתו בפיתוח המפעלים אלא לאחר ש־עזב — כאשר חלף משבר המחי־רים של האשלג בשוק העולמי. מקלף, שקיבל את המפעל בסדום בתפוקה של פחות מ־10,000 טונה לשנה, השאיר את המקום בכושר ייצור של 750,000 טונה בקירוב. ותיכנן להגדלת התפוקה ל־1,000,000 ט'. עתה נערכים בסדום לפיתוח נוסף, שיעלה את התפוקה למיליון ו־250,000 ט' אשלג.

מקלף חזר בימים אלה מחוץ־לארץ, במסגרת סיום תפקידו כ־מנכ"ל מועצת ההדרים, ובהשבוע יתחיל בנהול „כימיקלים לישר־אל", החולשת על מפעלי ים ה־מלח, הברום, חברת תרכובות ברום, פוספטים בנגב, פוספ־כימי־קליה, מכרות הנחושת בתמנע, ו־כימיקלים חיפה.

דוד בן־גוריון תביד העלה את דמותו של מקלף שהתקע בבאר שבע והיה המנכ"ל הראשון שחי בנגב. עתה מתגורר מקלף ברמת־השרון ולשאלה, אם ישוב להת־גורר בנגב, השיב: „מוקדם עדיין להשיב על כך".

הוא הוסיף: יש לי הרגשה אישית, שאני חוזר הביתה. לבי קומה, ולמפעלים ולאנשים, ש־התקשרתי אליהם ואשר לא הפסי־קו את הקשר אתי גם אחרי ש־עזבתי. ראשית־כל, אלמד, מה מצבם ובעיותיהם של המפעלים ואחר־כך אתחיל בדברים גדולים נוספים".

מניות ושערים

הנת"ד עלה ל־4.65 ל"י

היצעים פקדו את שוק המניות. הענף הפגוע ביותר היה של התעשייתיות. בו נרשמו ירידות חדות (אלקטרה 11 נק'), גם כב־יות „דלק" נחלשו. שער „נכסים" ירד ב־3 נק' בלבד, למרות ש־החברה הדלה, לפי שעה, לחלק הטבה כפי שעשתה בשנתיים ה־אחרונות (5 אחוזים). ב„תעל" היה אקס דיוידנד של 5 אחוזים והטבה של 20 אחוז. המחיר ירד נקודה מעל לערך האקס נטו. בערך אקס גם במניות „אלבר". המגמה באגרות המרה היתה בלתי אחידה אך המחזור עד למה־ 260 אלף ל"י בקירוב. המחזור במניות — 704 אלף ל"י.

דולר נת־ד: ביקוש: 282 אלף דולר. המחיר עלה ב־10 נק' ל־4.65 ל"י. המחזור: 85 אלף דולר בלבד.

צמודים למד"ד: נרשמו על־יות אך הן הוגדרו כמתונות. לפי שעה. מבוקשות היו במיוחד „אגרות חוב 6.5% בסתוך". שערי כריבית הסדרות בקבוצה זו עלו. רוב תוך מחזורים קטנים. פעי־לות ערה היתה גם בסדרות מסו־יימות של בסתוך 68 ו־69. בענף אגרות הבריזה עלו קרובות הסד־ין ב־1.5—2 נק' והארוכות יותר בשיעור מתון יותר. המחזור ב־אג"ח הסתכם ב־5.5 מיליון ל"י.

קצר מועד: המסחר התנהל הפעם תוך „יישור" השערים ב־התאם לרמת תשואה מקובלת על הדעת (כ־17—18 אחוז נטו ללא עמלה). ניכר מאמץ מצד ה־בנק המרכזי לא לגרום לרמת בלתי אחידה של התשואות.

ירידות תלולות במחירי המתכות

הסוכר עלה למחיר שיא

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שבוע דראמטי היה השבוע ש־עבר בבורסת המתכות הסחורות של לונדון. ירידות תלולות היו במחירי מתכות רבות והמצב ש־נוצר הוגדר כ„הפסדים ניכרים" לכל אלה הסוחרים בבורסה ש. הירידות באו בעקבות התחזית הקודרת על ההתפתחויות הכל־כליות והחזויות בבריטניה ובמדי־נות אירופה ודל השפעה מחסור הדלק. ההערכה היא, שתחול ירי־דה ניכרת בביקוש למתכות ב־1974.

אף בשוקי הסחורות חלו יר־ידות במחירים, ובמיוחד בקקאו. אבל כנגד זה היתה עליה גדולה במחיר הסוכר שהגיע למחיר שיא חסר תקדים של 134 ל"ש לטונה.

פרשן „הפיננשל טיימס" מוסר, שישנה הערכה שירידת המחירים הגדולה בזולקה היתה בלתי מוצ־דקה. יש תחזיות על גידול ניכר במלאי של חלק מהמתכות.

בדיל — ירידה ניכרת היתה במחיר הבדיל. מחיר טונה ירד ב־502.5 ל"ש ל־2,412.5 לטונה.

נחושת — ירידה נוספת הי־תה במחיר הנחושת. מחיר טונה נחושת ירד בשבוע החולף ב־180 ל"ש ל־867.5 ל"ש הטונה. ה־אמריקאים מתכננים מכירה גדולה של נחושת מהמלאי האסטרטגי שלהם.

עופרת — מחיר טונה עופרת ירד בשבוע שעבר ב־49.5 ל"ש הטונה ל־214.5 ל"ש.

זהב — מחיר אונקיית זהב ירד ב־2.25 דולר ל־105 דולר אונקיה.

כסף — היתה ירידה של 2.95 פאני במחיר אונקיית כסף וביום ו' התייצב המחיר על 128.75 פ'.

אבץ — הירידה במחיר האבץ הסתכמה ב־99.5 ל"ש הטונה ל־536 ל"ש. יצרן האבץ הקנדי הו־דיע על הפסקת משלוחים לאחר שתחנת הכוח שלו יצאה מכלל שימוש. אבל היתה תאוצה ב־ירידת המחירים, בעקבות הגברת הלחץ בקונגרס האמריקאי להקי־מין את מלאי האבץ ולהוציא ל־מכירה 357,000 טון.

גומי — בתחילת השבוע נמ־שך הביקוש הספקולטיבי לגומי שהעלה את המחיר לשיא של 56 פאני לקילו. אבל לקראת ה־שבוע נברה מגמת מימוש רווחים ומחיר קילו גומי ירד ב־5 פ' ל־48 פ'.

קקאו — למרות תחזיות על יבול נמוך של קקאו בגאנה, ירד מחיר הקקאו ב־16 ל"ש הטונה ל־553 ל"ש.

סוכר — הדאגה הגוברת ממחסור צפוי בסוכר בשנה הקרובה ובמיוחד נכונות המארוקאים ל־שלם מחירים גבוהים עבור סוכר, הביאו לעלית ניכרת במחיר ה־סוכר. מחיר טונה סוכר עלה ב־15 ל"ש ל־134 ל"ש הטונה.

אין מקום להיטלי צפיפות בנמלי חיפה ואשדוד

„ועדת הצפיפות", בה מיוצגים בעלי האניות, בעלי המטענים ו־גורמי ספנות אחרים, החליטה כאן אתמול שאין מקום להטיל היטלי צפיפות על תנועת האניות בנמלי חיפה ואשדוד.

החלטה זו נתקבלה משום שבנ־מל חיפה אין המתנת אניות בתור לרציפים ובנמל אשדוד היא מוע־טה ולא משמעותית.

בנמל חיפה אף קיימת אבטלה סמויה של צוותי התפעול משום שאין מספיק מטענים לפריקה או טעינה. אולם הנמל סתום כמעט, משום שבעלי המטענים ממשיכים לסרב להוציא את מטעניהם מ־הנמל.

לסופר „דבר" נודע, שרשות־הנמלים צופה ירידה ניכרת של תנועת המטענים בנמלי הארץ בשנת 1974, בשל השפל הצפוי את השוק ובעקיפין בעקבות ה־ירידה בפעילות הכלכלית באירו־פה כתוצאה של משבר האנרגיה. משום כך עומדים להגיש הצעה להקציב הרוס של הרשות לשנה הבאה, אשר יהיה נמוך ב־10 אחוזים מהתקציב המוצע.

הכנסות הרשות תלויות בתנועת המטענים בנמלים והן מבוססות על מס־רציף, תשלומים עבור שירותים שונים ועוד.

שכון עובדים לזוגות צעירים ולותיקים

בערי הפיתוח ובערים החדשות

בתנאים מיוחדים

חברת שיכון עובדים, בתיאום עם משרד השיכון, ממשיכה במפעל המיוחד לשיפור תנאי הדיור של זוגות צעירים ותושבים ותיקים בערים חדשות ובערי־פיתוח.

בערים המופיעות ברשימה הבאה יוכלו רוכשי הדירות לקבל משכנתאות מיוחדות עד ל־40,000 ל"י לתקופה של 15 שנה ב־11% ריבית ללא הצמדה, באתרי הבניה המפורטים להלן:

המקום		החדרים	שטח במ"ר
טבריה	שכ' אחוזת כנרת	3	70
		3½	89
עפולה	דרך מרחביה	3	70
נהריה	רח' הרצל—הגגה	3	75
לוד	נוה זית	3½	84
		4	97
רמלה		4	90
אשדוד	רח' עוזיה	3	79
		3½	89
	רח' בר־אליעזר	3	79
		3½	98
		3½	89
	רח' רוגוזין	3	90
	רח' קרן היסוד	3	83
אשקלון	שכ' ברנע	3	68
		4	90
	רח' ש"י עגנון	3	72
	ההסתדרות	3	82
באר־שבע	דרך אילת	2—3	77—65
	דרך מצדה	3	78

פרטים והרשמה במשרדי שיכון עובדים: תל־אביב, רח' לה גרדיה 58, טל. 30721 ✱ **חיפה,** רח' החלוץ 43, טל. 660915 ✱ **באר־שבע,** רח' מצדה, בנין „מרכז הנגב", טל. 3542 ✱ **טבריה,** מרכז בעלי מלאכה, טל. 20287 ✱ **אשדוד,** רח' רוגוזין 12, טל. 31890.

עכשיו, הכל יישאר כמו שהיה? גם רבינוביץ?

להט לתל־אביב יפו. עכשיו יותר מתמיד.

חברים למען צ'יץ

מודעת המערך לפני יום הכיפורים

אתה היודע·
רק המערך יכול לעשות זאת

אכן... את המחדל הנורא שבין ראש השנה ויום הכיפורים יכול לעשות רק המערך

מוגש ע"י הליכוד

קופ"ח שוקלת רכישת מלון בעין־בוקק

מאת משולם עד סופר "דבר"

מרכז קופ"ח מעיין ברכישת בית המלון "גני שולמית" בעין בוקק שלחוף ים־המלח מהקבלן מזרחי, שהציע אותו למכירה בגלל השפל בענף המלונאות.

מנכ"ל קופ"ח אשר ידלין ביקר בעין בוקק וראה את המלון, שעלה כ־2.5 מליון ל"י והוא בדרגה של 4—5 כוכבים.

מרכז קופ"ח מתעניין בהקמת בית־הבראה על חוף ים־המלח.

מנהל המחלקה הרפואית של מרכז קופ"ח ד"ר חיים דורון וצוות מומחים יקבעו אם המלון מתאים לבית־הבראה. "ידי דבר" אומרים, כי ייתכן שמרכז קופ"ח ירכוש את המלון "בתנאים נוחים ביותר".

ההסתד' דורשת ייצוג הולם במועצות מייעצות כלכליות

בכל הרכב של מועצות ו־ועדות ציבוריות מייעצות ב־נושאים הנוגעים לענייני משק, חברה, מיסוי וכיו"ב, ושבהם אמורים להשתתף נציגי הממשלה, המעסיקים וההסתדרות, תעמוד ההסתדרות על כך ש־ההרכב המוצע לוועדה ולמו־עצה זו או אחרת, המשותפת לשלושת הגורמים, יכלול שליש נציגות ממשלתית, שליש נציגות של המעסיקים הפר־טיים למיניהם (תעשיינים, בנקאים וכו') ושליש נציגות הסתדרותית כוללת — החלטה זו קיבלה אתמול הוועדה המ־רכזת של ההסתדרות על־פי סיכום של המזכ"ל בפועל ירו־חם משל.

משל הבהיר, כי הנציגות ה־הסתדרותית הכוללת, שתהווה שליש מכל ועדה או מועצה, ל־רבות ועדות־משנה בעלות אופי ציבורי, תכלול את ההסתדרות ל־כל מרכיביה, היינו: האיגוד ה־מקצועי, חברת העובדים, קופות העזרה ההדדית, התחייבות ה־עובדות וכו'.

אשר להצעות מקצועיות ספ־ציפיות — שהרכבן מבוסס בעי־קר על מומחים, ושיש בהן כדי לסייע להצעות הציבוריות בהספ־קת נתונים, תחזיות והערכות מק־צועיות — הטעים משל, שאלה יורכבו על בסיס של הסכמה הד־דית בין שלושת הגורמים הנוג־עים בדבר. או במקרים שלא יגי־עו לכלל הסכמה יורכבו גם וע־דות המומחים מסוג זה על בסיס פריטטי בחלוקה הקיימת של שליש, שליש, שליש (ממשלה, מעסיקים, ההסתדרות), כאמור.

"ועדת ההיגוי" תופעל על פי ההנחיות

כן החליטה הוועדה המרכזת ש־הנציגות ההסתדרותית הכוללת ב־כל ועדה או מועצה משותפת, תגבש עמדה מסוכמת מוקדמת ב־כל נושא לגופו שיידון בפורום המשותף לשלושת הגורמים.

משל האיר בהמשך דבריו, ש־הנציגות ההסתדרותית בגוף ש־קרוי "ועדת ההיגוי" של הרכב המועצות המשותפות וועדותיה — תפעל על פי ההנחיות שסוכמו ב־נדון בוועדה המרכזת. "לכן, אמר משל, הורכב כבר הוועדה הציבו־רית לענייני משק וחברה בשנת 1974 שהיא ועדת־המשנה המר־כזית במועצה הכלכלית המייעצת בראשותו של שר־האוצר פנחס ספיר. על בסיס ההנחיות של קביעת נציגות הסתדרותית כו־ללת בשליש מחבריה".

יצויין, כי בנציגי ההסתדרות ב"ועדת ההיגוי" מכהנים יו"ר ה־מחלקה לאיגוד מקצועי א. אברה־מוביץ והמשנה למזכיר חברת ה־עובדים א. שילר.

בדיון בנושא זה השתתפו: צ. נתנזון, ע. דגני, ה. זיידל, י. השכינה, א. אברהמוביץ. י. קי־סר הסתייג מההחלטה וטען ש־הנציגות ההסתדרותית המלולה מקפחת את ציבור העובדים ה־שכירים. הוא תבע שנציגות ה־מעסיקים תכלול גם את נציגי חב־רת העובדים בשליש שלה. משל דחה הנמקה זו של קיסר והב־היר, כי ההסתדרות היא כללית במהותה ובתפקידה, ומכאן ש־נציגות הסתדרותית אמורה לייצג נאמנה גם את העובדים וגם את המשק העצמי.

נעצרו 3 חשודים בנתניה בעוון הפעלת חומר־נפץ

שלושה צעירים מנתניה נעצרו אתמול בבית המשפט בנתניה ל־המשך החקירה כחשודים בקשר להנחת חומר נפץ מתחת למכונית של גביש בנצור, בעל דיסקוטק "רון קבילר" בנתניה. חומר הנפץ התפוצץ בשבת בשעה 3 לפנות־בוקר וגרם נזק למכונית של מבנור ולשתי מכוניות שעמדו לידה ב־חצר ביתם.

השופט סגלסון נעתר לבקשת הסמל נתן פלס ושמע את נימוקי המשטרה למעצר בדלתיים סגו־רות בלשכתו. אחר־כך ציווה ה־שופט לעצור ל־15 יום לחקירה את אילן ברגס ואברהם עמר. את יהושע צוקרמן ציווה לעצור לחמישה ימים. הרקע להנחת חו־מר נפץ זה, כנראה, סילוק חשבו־נות קודמים.

בהיעדר מוסד סגור נידון נער עבריין למאסר רגיל

נער בן 14, שנידון לפני שב־ועיים באשמת הריגת אדם ונכלא בבוסר לנערים, מכנו גמלם — הורשע אתמול בבית משפט לנו־ער בחיפה בביצוע שורה של הת־פרצויות ובהיעדר כל מוצא אחר, נידון ל־6 חודשי מאסר בפועל.

הנער צבר כ־80 הרשעות על עבירות נגד רכוש, וביזוי אש־הקו, בהיותו בן 12, נידון בבית־משפט מחוזי בת"א לשבע שנים ב"מעון נעול". אך בהיעדר מעון כזה, הוחזק הנער במעון שאינו מתאים לנערים מסוגו, משם ברח מפעם לפעם.

הנער הודה בפני שופט הנוער א. מלכד ב־5 התפרצויות וגני־בת רכוש בשווי של אלפי לי־רות. השופט קבע בפסק־הדין, כי יש לכלוא את הנער במוסד נעול על־מנת להגן על הציבור מפניו ועל־מנת להגן על עצמו "מהח־טפי ההורסים". כמוסד כזה נ־עול, קבע השופט שאין מוצא אלא לגזור על הנאשם ששה חד־שי מאסר בפועל.

הגיעו כוכבי קרקס "ברצלונה"

כמה מכוכבי קרקס "ברצלונה" — הולכי על חבל מתוח ומפגיני תבונת כלבים מאולפים — הגיעו אמש במטוס "אל על" ממדריד, להצגת הפתיחה של הקרקס מחר בערב באיצטדיון רמת־גן.

בין הבאים: בני משפחת ביגלר — הולכי על חבל מתוח; משפחת גוק באואר שהביאה עמה שבעה כלבים מאולפים ומספר אקרובטים מעולים. (ע)

הפוספטים מאורון זכו למחירים גבוהים בחו"ל

כבר נמכרה כל התוצרת של שנת 1974

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר"

מפעל הפוספטים באורון מכר כבר בחו"ל את כל תו־צרתו לשנת 1974 במחירים גבוהים בהרבה מבשנת 1973 — 40 דולר לטונה לע־מת 15—18 דולר השנה.

מנהל מפעל הפוספטים פנחס כרמי אמר לי, כי לאור הביקוש הגדול לפוספטים הוא נאלצה ל־קצץ בכמויות ללקוחות "אקבו־עים". למעשה, נמכרה כבר כל ה־תוצרת לשנת 1974 המסתכמת ב־700,000 עד 800,000 טונות. לגבי חלק מהכמויות עדיין לא נקבע מחיר סופי ובנושא זה ע־דיין מתנהל מו"מ.

במחיר הפוספטים חלה עליית ה־לולה, לאחר שמרוקאים, יצואן גדול ביותר של פוספטים, קבעו מחיר שרירותי של 38—45 דולר הטונה — דבר שהעלה את מחיר הפוספטים בעולם ומשפיע לטו־בה גם על יצוא הפוספטים היש־ראלי.

גם במחיר הפוספט נטול פלו־אור, המשמש מזון לבעלי חיים, חלה עלייה ניכרת ומחירו נע ה־יום בין 160 ל־200 דולר לטונה. המפעל באורון מייצר 24,000 טו־נות פוספט נטול פלואור.

העליה ניכרת במחיר הפוספטים בעולם והדיים שנתחמו על־ידי מפעל הפוספטים באורון ישפרו את מצבו הרווחי של המפעל, אשר סבל בשנים האחרונות מ־גרעונות כבדים, בעיקר בגלל ת־נור־הקלייה הגדול. ההפסד המצ־טבר של המפעל מגיע ל־100 מיל־יון ל"י בקירוב. במחירי השוק ה־קיימים, יגיע מחזור המפעל בשנת 1974 בין 150 ל־200 מליון ל"י לעומת 50—60 מיליון ל"י השנה. הרווחים הצפויים למפעל יאפשרו לו לקזז את ההפסד המצטבר תוך שנים מספר ולצבור רווחים נ־אותים.

למעוניינים בהחלמה ובהבראה

בית־ההבראה ע"ש דוד רמז בזכרון־יעקב טלפון 063־990701 מקבל מחלימים ומבריאים. במקום — שרות רופא ואחות וכן אוכל דיאטטי. חימום מרכזי בכל החדרים והאולמות.

כן פתוחים לשרות החברים: בית־ההחלמה — "בנ־רות" בטבריה — טל' 067־21281 ובית־ההחלמה "נוה־הלל" — בבני־ברק — טל' 782231.

ב־1 בינואר 1974 ייפתח בית־ההבראה "בגרודיי" (מגידו) בחיפה. טל' 04־81414. פרטים — בהודעה מיוחדת.

נופש סוף שבוע בבית־ההבראה ע"ש דוד רמז בזכרון־יעקב

ניתנת האפשרות עתה ליהנות מנופש סוף שבוע (ביום ששי אחה"צ עד למוצאי־שבת אחרי ארוחת ערב). המחיר לנופש סוף שבוע למבוגר — 60.— ל"י ולילד — 40.— ל"י.

עתה ניתן לקבל חדר ליחיד ביתר קלות.

המעוניינים מתבקשים לפנות לסניפי קופת־חולים או ישירות לבתי־ההבראה הנ"ל.

מחלקת ההבראה
מרכז קופת־חולים

נעצר חשוד בנסיון לרצח

אליהו פרץ בן 26, נדקר בסכין־טבח בשכונת מונטיפיורי בת"א והועבר במצב קשה לבי"ח "איכילוב".

החשוד בדקירה ובנסיון לרצח, חברו להזיר מרדכי משיח, בן 27, נעצר לחקירה, והובא אתמול לבית־משפט השלום בת"א.

רס"ר נחום יחזקאל מבטח ה־מחוז טען בפני השופט, כי ה־חקירה העלתה שבין השניים פרץ סיכסוך לאחר שמשיח רגז על אליהו. פרץ שלטענתו הפריץ עליו שמועות כי הוא סוחר סמים.

החשוד העדיף שלא להתייחס ב־שלב הראשוני לחשדות המשטרה ובקש להיפגש עם סניגור.

השופט מנחם אילן נענה לבק־שה וציווה לעצרו ל־15 יום ל־חקירה. (ע)

קנס של 3000 ל"י גזר שופט השלום אריה אבן־ארי על הקוס־מטיקאית החיפנית זהבה זוכמן, שהורשעה בהחזקת סחורה מוב־רחת.

תל־אביב

הערב עתון עתונאים עם השר שמעון פרס

● בעתון העתונאים שייערך הערב בשעה 7 בבית־סוקולוב בת"א, יראיין השר שמעון פרס ע"י ה־עתונאים גבריאל שטרסמן במער־כת "מעריב" ויהודי שורד במער־כת עתים. עורך העתון יהיה מאיר בראלי עורך "אמר". העתון נערך בשיתוף עם האגף לתרבות בעיריית ת"א. כרטיסים להשיג בבית־סוקולוב, רח' קפלן 4, ת"א.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית לוח הופעה בשבוע 29.12.73 — 21.12.73

● מוסיקה לאמנות קלה, קונצרט למנויים מס' 1, תל־אביב היכל ה־תרבות, יום ראשון 23.12.73, ה־מנצח: גארי ברתיני, המלווה: פילכה לקס, פסנתר. בתכנית: בטהובן — סימפוניה בדו מאז'ור, פראנק — ואריאציות סימפוניות לפסנתר ולתזמורת, דביסי — סמאימי זפירה, ברליוז — הפתי־חה "בנונוטו צ'ליני". ● קונצרט למנויים מס' 5, המנצח: פיטר מאג, הסולן: יאנוש שטארקר, צ'לו. תל־אביב היכל התרבות: סדרה 1, יום רביעי 26.12.73, סד־רה 2 מוצ"ש 29.12.73, בתכנית: ביבאלדי - סימפוניה מס' 35 הפדמית — קונצ'רטו מס' 2 ל־צ'לו ולתזמורת, מנדלסון — ה־מוסיקה ל"חלום ליל קיץ". עוד־נב — כנרות, מרכז אמנות קונ־צרט למנויים מס' 1, המנצח: פטר מאג, הסולן: יאנוש שטארקר, צ'לו. יום חמישי 27.12.73 בשעה 9.00 בערב. בתכנית: ראה ת"א סדרות 5—1. כל הקונצרטים ל־מנויים בת"א מתחילים בשעה 7.30 בערב.

ארגון אמהות עובדות תל־אביב

● סל' התקוה — בבית ההסתד־רות רחוב תנוך פינת זיו — ב־שעה 9 בבוקר, נפתחים כל הוג־גים להנחלת הלשון בהנחלת ד"ר גרינפלד. ● הדר יוסף, במועדון ע"ש אסתר שמריקמן, בין השעות 12—9 לפנה"צ החוג לאמהות. ● מוח־שלם, במועדון בלוק 5, בין השעות 12—9 לפנה"צ החוג ל־אמהות. ● כרם התימנים, בבית ההסתדרות, בשעה 7 בערב הרצ־אה על הנושא: בן־גוריון, האיש ופעלו. ● נוה שאנן, במועדון רחוב הגר"א 34, בשעה 7.30 ב־ערב, הרצאה הפסיכולוגית לאה סלע על הנושא: שיטות חינוך. ● יד אליהו — ב"בית אשכול", בשעה 8 בערב הרצאה על הנו־שא: טיפוח החן והיופי.

אזכרה לשרה יפה ז"ל

● היום, כ"ב כסלו בשעה 3.30 אחה"צ, תיערך אזכרה למנוחת שרה יפה ז"ל בבית־הקברות נחלת־יצחק. מתכנסים ליד שער בית־העלמין.

חיפה

עיריית חיפה "מעוף" מועדון הפנסיונרים קריית־חיים

● הערב ב־6.30 אריה דרור תנ"ך, החברים מוזמנים.

BMW

המכונית המושלמת

היבואנים הבלעדיים:

רכב ניר בע"מ

תל־אביב רח' נירים 6 טלפון 38777/9

המפיצים: חיפה: רכב הצפונאות, דרך יפו 130, טל. 526344. ירושלים: "הרכב", א. ברקוביץ, רח' יואל 3, טל. 325522. באר־שבע: עזריאל בנים, רח' ההלוץ 124, טל. 4533.

המערך ברדיו ובטלוויזיה

ברדיו ברשת ב'

בשעה 7.20 —

יגאל אלון — סגן ראש הממשלה

בשעה 13.45 —

ח"כ חיים צדוק — יו"ר ועדת חוץ ובטחון

בטלוויזיה בשעה 20.00

ויקטור שם־טוב — שר הבריאות

ח"כ חיים צדוק — יו"ר ועדת חוץ ובטחון

יוסי שריד נוזהת קצב

אמת

המערך

מפלגת העבודה הישראלית - מפ"ם

המערך

ביום ד' כ"ד טבת 19.12.73

בשעה 19.00 באולם קולנוע ארמון, חיפה

עצרת עם

בהשתתפות:

הח' גולדה מאיר, ראש הממשלה

הח' יוסף אלמוגי, שר העבודה

דברי פתיחה:

ה"כ משה ורטמן

אמת

המערך

ידידות אמריקה - ישראל

יש אינטרס משותף של ארצות הברית ומדינת ישראל באיזורנו:

למנוע את השתלטות האימפריאליזם הסובייטי על המזרח התיכון

על יסוד זה, של הבנה ועזרה ה ד ד י ת, יקויימו יחסי הידידות בין הדימוקרטיה המערבית הגדולה ובין מדינתנו, הדימוקרטיה היחידה במזרח התיכון

הקהילה היהודית הגדולה בארצות הברית, דעת קהל אוהדת בקרב כ ל אזרחיה, התמיכה המבורכת רבת החשיבות של שני בתי הקונגרס, הבנה בממשל על שלוחותיו – כל אלה הם גורמים רבי עצמה, לסייע בהעמקת שיתוף האינטרסים בין אמריקה ובין ישראל.

כניעה מבוהלת ללחצים, העשויים לחלוף־יחלישו הבנה זו במקום להעמיק אותה.

עמידה איתנה על זכויותינו והאינטרסים החיוניים שלנו, ייבצרו את הידידות בין שני העמים.

הליכוד יפעל למען העמקת ההבנה, חיזוק הידידות ושותפות האינטרסים בין שתי הארצות.

תנו לליכוד סמכות להקים ממשלת ליכוד לאומי.

הצבע חל טעם

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה

קול נתון לשלום!

מבין 50 המועמדים הראשונים של המערך — שליש הם יונים, שליש הם ניצים, ושליש הם מלחכי פינכה, שיילכו אחרי גולדה ודיין. מצב דומה שורר בל"ע.

אם אתה בוחר במערך — אתה נותן רק שליש קול לשלום — ושני שלישים למיסמך גלילי, חי או מת, ל"שארם־אל־שייך חשובה מן השלום", לדיבורים על שלום ולחבלה בשלום.

אם אתה בוחר בנו -

אתה נותן קול שלם לשלום!

אנחנו צבא הקבע של השלום. לא עלינו על עגלה זו אתמול, מפני שזה עכשיו באופנה. לחמנו כאשר היינו יחידים במערכה, כאשר שנאו והשמיצו אותנו בגלל דרישתנו להעדיף את השלום על פני סיפוח שטחים.

בכנסת הבאה נתמוך בממשלה בכל צעד העשוי להוביל לשלום. נעמוד במרכז המערכה לבלום ולהדוף את הליכוד, ושאר כוחות הסיפוח. נדרבן את שוחרי השלום במערך להקים מנהיגות חדשה, בלי גולדה—דיין—גלילי. ואם תתן לנו די כוח, נהיה לשון המאזניים שתכריח את הממשלה לעלות על דרך של יוזמת שלום.

כל האסיפות וחוגי הבית שבהשתתפות ח"כ אורי אבנרי שנקבעו לשבוע זה מתבטלים לרגל נסיעת אבנרי לוועידת השלום בז'נבה.

מרי העולם הזה

התקשר עמנו ! עזור לנו ! רחוב בר־כוכבא 71, טלפון 283288/9, תל־אביב.

זה הזמן לאחריות - זה הזמן של יהושע רבינוביץ

הצבע אמת לעירית תל־אביב־יפו

24 שעות·24 שעות·24 שעות·24 שעות

מבחר

...ולנוע

...מים:

„המשפחה המעופפת" (אי־... סרט מלבב וכמעט מ־... דיסני, החוזר על מתכונת (במוסיקה) של „מרי פופינס" משהפש לא מעט בשילוב ...„הרגיל" המצויר. „הצגת הקולנוע האח־...

„יהודי" (כמדר) — סרט נוסטאל־גי להוליוודה, המתאר טופה של תקופה (שנות המשברים המוקד־מות) בחלל סגור של עיירה מה־מגנת וביתיקלנרם מקומי ההולך מהר אל דוזי.

* „עיר ושמה ביתנוב" (עדן) — נסיונו השני של קלינט איסטווד לביים סרט בעצמו — נסיון מעניין, המוכיח שני דב־רים — כי איסטווד יודע לשאול מהבמאים עמם עבד — ואינו יו־דע לגבש סגנון עצמי. אלא ש־התלם המאוחרן מוכיח, כי יש בו ביטוי מקורי ומיוחד, הדורש פי־תוח ופיתוח.

תל־אביב:

* „55 יום בפקין" (סינרמה) — סרט־דראווה הסטורי עשיר ד־פרשים, המתאר את המצור של המתקוממים הסיניים („הבוקס־רים") בתחילת המאה על קומץ אירופים בפקין. בידור מצוי ו־מבולת.

* „גירמיה ג'ונסון" (אורדע) — מערבון יפיפה, המתיימר להיות אנטי־בלאלאה גבהית, אך לא בגיע לכך. עם זאת הוא כרס עם אספרו, שכואל לראותו, ליהנות מכנו — ולא ליחס לו חשיבה מגומה.

* „שחק אותה, סם" (הבלה) — קומדיה כבבס אבסורדיה, אי־שית בהלה בסקע אישי כבד. על אדם שסבל מתסביכים. מומלץ ב־ביותר לאוהבי הקולנוע — וביו־תר לאוהבי תולדות הקולנוע. דובבי שגם הצופים האינטלקטו־אליים האוהבים לא יתאכזבו.

* „נשיא על הבוגדת" (אלנבי) — סרט ריגול מהיר. בדש הופי־גפן מרתק בצורה לא רגילה. הי־פתלים כמכם לגמרי מהרקע ובי־הטוטס של בניגי נסיה לרצח פ־לישי מבוכם על רב מכר של פרד־ריק פורסייט על קשר לרצוח את דה־גול היה לסרט רב מכר מבריק של ביקור בלהדימוריב.

* „מהבודת החופש" (אסתר) — ג'ין יוסכון „במעשי חוזר לסנגר נו המנוול ביבי „הגן במאלכת". סיפור פשע וריגול בשלושה כב־דים עם ניתוח פסיכולוגי מבריק וביצוע בעלה, הסובל מפשטנות, הפרזה וסכבאניות, אך בביצוע הנד־בים — קלידים בכין כבודה.

* „בער הבדלה" (אדלר) — בלהדראמה בדופה של כוהין להד רוי על כבה, אהבה, תקוה ואש־ליה. סרט הפור על פי הקרובות היוונים והפסילים, אך בלאכתמה־כבה של כיהדראמה הוליבודית כן הבבויה, כופה ביצוע גוסח הוליבה שאבד עליה הכלח.

* „12 הכיסאות" (סינמה 1) — אחד בכסטריהפסלה המוכיזיים ב־יותר בבחינה ההומן המפסנים ביותר בבחינה הרקע הסוביאר פסיכולוגי. יחד עם זאת — אחד הכרוכים הדינאמיים, הסנסאביוליים המבקנדוזיים ביותר בתחום ההר־פתקה האלינה.

חיפה:

* „מה האבר לגברת ער־רומה" (פאר) — מה באבת לומר לגברת עירוכה שבפה ידי־לה מבקבות בלתי אפשריים כמו כגליות בבנייני כשרדים או תאי כלפון ציבוריים בהצב. והי כי נראה בציה המבסיקה את אקן מאבד הבפיק הנצחי של סדרת הד־טלהידיה האמריקאית „קאנדיד קאמרה", בה אוכרים הגבים ל־נשים עירוכות ומה הנשים לגב־רים עירוכים כגלות המבלכות ה־נסתרות של פאנם. מעטפט אך לא סגלה ולא גורד.

* „אתה חי רק פעמיים" (אריכן) — ביימס בונד במלחא הדרך — על כל הכבות הלהכוסים. הבצועים ההפתעות. לאוהבי ה־סגנון הזה — מומלץ.

* „בקט" (בית־רוטשילד) — גירסה קולנועית מולידית וכבודה של המחזה משל דאן אנואי, כב־האר המההי מסמסט ללא צד־דך את העיקר — את המאבק ה־דרמאטי האישי, שהוא גם סבלי וגם נגהי. אנואי בכליזאת כתגבי כל המכבול הזה, לא כפס בזמנו של פיטר אוטול בתפקיד המלך.

המבחר נכתב על־ידי מבקרי ה־קולנוע והתיאטרון הקבועים.

בצלאל
בית ספר לאמנות ולאמנות ישומית ירושלים

מודיעה על

פתיחת שנה"ל תשל"ד

ביום ראשון 23.12.73

* המחלקות לאמנות ועיצוב גרפי — רח' בצלאל 1
* המחלקה לקדרות — בסנלר
* המחלקה לצורפות — רח' עידו הנביא 6

הסטודנטים במחלקה לעיצוב סביבתי ותעשיתי:

שנה א' — ביום ראשון 23.12.73 בשעה 9.00
שנים ב' ג' — ביום שני 24.12.73 בשעה 9.00
שנה ד' ביום חמישי 27.12.73 בשעה 9.00
ברח' עידו הנביא 8

*

* סטודנטים ומרצים מגויסים מתבקשים להודיע לאקדמיה את כתובתם הצבאית (מספר אישי והאר צבאי)

בתי־מרקחת

בירושלים

בית וגן, רחוב הפסגה 59, טל. 535626; אל סדה, רחוב תאו אלזיה, טל. 82040.

בתל־אביב

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 23 טל' 223721.
גרסמן, רח' אחד העם 91 (פ־י הבימה) טל' 285301.
נורדאו, רח' בן־יהודה 183 טל' 242673.

חיפה

כרמל, הנשיא 133, טל. 81713.

רמת־גן

אסותא, ז'בוטינסקי 41.

בבת ים

בלפור, בלפור 90.

בחולון

דהזר, ההסתדרות 80.

פתח־תקוה

פינסקר, פינסקר 2.

בנתניה

הנשיא

הרצליה, כפר שמריהו, רמת־השרון, רעננה, כפר־סבא, רמתיים

אלרב, רמת השרון, רח' סוקו־לוב.

בבני ברק

ארז, רחוב הכבבים 43, בני־ברק.

טלוויזיה כללית

17.30 חדשות. 17.32 עלילות פוג־גן. 17.37 מנהרת הזמן. 18.30 חדשות ערבית. 18.32 ספורט. 19.17 זרקור. 19.30 חדשות ערבית. 20.00 שידורי תעמולה לבחירות לכנ־סת השמינית. 20.30 מבט. 21.00 „סוק בקהיר" — סרט דוקומנטרי על האירועים בחזית הדרום. 22.00 משימה בלתי אפשרית. 22.50 ערב עם גדי יגיל. 23.30 פסוקי של יום. — חדשות.

טלוויזיה לימודית

8.15 אנגלית ו'. 9.05 גיאוגרפ־יה ו' — כדורות. 9.35 טבע/פי־סיקה ה' — רביית האבנים. 10.00 ביולוגיה ט' — מכונות גבדלת למיקרוסקופ אלקטרוני. 10.20 אנג־לית ה'. 11.05 ייצוג הכמון ד' — כי ככיר? 11.25 גיאוגרפיה ה' — תקירת משולשים חופפים. 12.00 ביולוגיה י' — חיסון השפעת אימרים. 12.20 טבע/פיסיקה ז' — עובדות השערות. 13.00 ביולוגיה ט' — אברונים ופעילו־יות בתא. 13.20 טבע ד' — גידול ותגובה. 13.40 איכפת לנו... 14.10 תורת החשמל י' — מדידות הח־מל. 16.00 אנגלית ה'. 16.20 ביו־לוגיה ט' — אברונים ופעילויות בתא. 16.41 עידן הדינוזאורים (סרט). 16.55 צרפתית. 17.11 ביו־לוגיה ט' — פלדה מסג.

קולנוע

תל־אביב

בשעות 4.30 7.15 9.30
אופיר — הנמלט מאי השדים
אסתר — מלכודת החופש
אורלי — בשר ודמדלו
אלנבי — נשיא על הבוגדת
בן־יהודה — קליבר 9
גורדון — הבלהדיני עם הבעל השחורה
גת — פיט וסילי
דקל — לאדוני באהבה
דרייב אין ? טפרויה בסופרמרקט. 9 הנאשם
הוד — הפתיון
המרכז — מלך הקרטה
זמיר — מתיק
חן — הפרפר הפצוע
לימור — מי רצח את טילה
מוגרבי — בחזרה למערב
מתמיד — הירואין
מקסים — דקמרון מס' 2
סינרמה — 55 יום בפקין
סטודיו — יומנה של בתולה
סינמה 1 — 12 הנרצחים
עדן — זהרה
פאר — היורש
פריז — בית הכלונה
צפון — קיץ של התבגרות
רמת־אביב — משוקיה של יי
תכלת — שחק אותה סם
תמר — המכורים לתאווה
תל־אביב — גבי מלאכים
אוכלים סטועה

יפו

גבת — כאמריקה 9.15 7 4
צליל — זעם האלופים 9.15—7

בת־ים

רמת יוסף — 7.15 — הלף עם הרוח

חולון

ארמון — 9.30—7.15 לוס אמיגוס
4 — הקרב על מכב הקופים
מגדל — 9.30—7.15 זמנים מודרניים

ירושלים

אדיסון — הסינים באים
אוריון — כוח גברא למכליה
אורנע — קליאופטרה ג'ונס
ארנון — המיטה המעופפת
אור־גיל — מאדם ודאר
הבירה — החמא
חן — הסנדק מהארלם
ירושלים — לילה של הציר
סמדר — הצגת הקולנוע האחרונה
עדן — עיר ושמה גיהנום
רון — הפרפר הפצוע

חיפה

אוריון — האגרופן המקצועי
אורה — תבלהדיני עם הבעל השחורה
אורלי — אתה חי רק פעמיים
אמפי־תיאטרון — שאפט באפריקה
ארמון — מעל עץ תלוי
אורדן — אהבה נוסח קופנהגן
בית רוטשילד —
בקט 9—45
חן — פסטיבל וולט דיסני
מירון — גיבורי העולם
עממי — סיפורה של אשה
עצמון — הבריחה
פאר — מה תאמר לגברת צירומה
רון — בצל הזהב השחור
שביט, הר הכרמל — הדריפה

רמת־גן וגבעתיים

בשעות 7.15—9.30
אורדע — מלכודת לבייבי סיטר
אואזיס — 9—6.30 — הטנגו האחרון בפריס
ארמון — לטיגו
בל־אור — חלף עם הרוח
הדר — הבריחה
לילי — פריץ החתול
רמה — תאווה ותקמה
רמת־גן — הודיני
שביט — הגנב שבא לסעוד

נתניה

אסתר — 9.15, 7 4.30
חפש את האשה
סטודיו — 9, 7, 4.30 —
אקדח שחור
שרון — 9.15 7 הלילה הנצחי
4.15 — אהבה בצל הפחד

הרצליה

דגניה — 7.30 חוקי החיים

כפר־סבא

עמל — הטובים הרעים 8.15
חן — המלוכלכים 8.15

הוד־השרון

בית הפועלים — מלחי 8.00 הדרה
חוף — 9.15—7 הבודדים בפעולה

פתח־תקוה

הדר — משהו גדול 9.15 7 3.30
היכל — הבו נשים לסנטור
9.15, 7, 5.30
שלום — קברט
9.15

שדורי ישראל

רשת א'

8.05 מעדנים מוסיקליים — סטר־אבינסקי: „פולצינלה" שנברג: ליל זהר. שירת המקהלה. ברהמס: שירי־אהבה. 10.05 נגינה בצוותא — סוברים: הכיסיות „דג השמך" דביוסי: „האי העליז" מיו: שני קטעים מתוך „זכרונות מבראזיל" 11.00 עברית לעם. 11.15 שידו־רים לתלמידים בבתיה"ס היסוד־יים: לימוד שיר לחנוכה. 11.35 שיר הזמן. 12.15 שידורים להל־מידים בבתיה"ס היסודיים: אישים ובעשים מן העבר — היסטוריה לכתות ו', ז', ח'. הרצל ופולמוס אוגנדה. 12.35 קונצרט צהרים. מרטיני: קונצ'רטו בלהמג'ור לכ־נור ולתזמורת. דבוז'אק: מתוך סלאבי מס' 2 במי־מינור. 13.00 „בתצי היום". 13.25 קונצרט צהרים — אופנבך: הפתיחה „אורפאוס ב־שאול" קופלנד: „רודאו". 14.00 סקירת עתוני הצהרים 14.10 לאם ולילד: א) „הדברים הטובים": לילדים הגדולים: ב) „אבא ארוך הרגליים" — מאת ג'ין וובסטר. ג) פינת המוסיקה. 15.05 מבצעי ג'ז מפורסמים. 16.05 רגע של עברית. 16.06 ספר היש — סקירה. 16.10 ספרות האאלה והתשובות — הרשאה על־פי עדויות נסיבתיות (הרשדים). 16.30 יצירות שאהב־תם. — תדרון מוסיקלי. 17.05 בימחה מוסיקלית: שירי־עם. 18.05 אשבב. 18.55 לחקלאי. 19.00 „היום הזה". 19.25 קלאסי וקל. 19.50 פרקי תיום בתנ"ך. 20.05 „מאנון" (סטראו) אופרה מאת מאסנה. 23.00 הלילה הזה". 23.00 „סיפודריו" — קין ברגאר" 0.05 רגע של שיר. הפסקה. 02.00 חד־שות. 2.05 „עד אור הבוקר".

חדשות — כל שעה (מלבד שעה 1.00).

רשת ב'

8.05 תחזיות. הודעות על כינוסים מפלגתיים לקראת הבחירות. 8.11 בוקר טוב + פריסה שלום. 8.55 בעקבות החדשות. 10.05 כאן בבית. 11.40 לאן הערב + מוסיקה קלה. 12.05 במקצב יוצר. 12.30 הן חיוך. 13.00 בחצי היום. 13.25 שירים כשלגו. 13.45 תעמולת בחי־רות לכנסת. 14.10 כאן רבקה מי־כאלי. 15.05 בוכר חביב + פריסות שלום. 15.35 הדרך. 16.05 רגע של עברית. 16.06 מקום בצ־בית — מבצעי הפזמונים הישרא־ליים. 16.30 „בתקווה שתבין את הרמז". 18.05 תעמולת בחירות ל־כנסת. 18.45 היום בספורט. 18.55 הודעות. 21.05 עד פעם אחת מאוצר הסרטה. 22.05 עד חצות — עם אליהו סלונים. 23.00 הלילה הזה. 0.05 פזמונים לא גים. 1.05 עד אור הבוקר. 3.00 חדשות. הפס־קה. 05.00 חדשות. 05.05 עד אור הבוקר. 50.55 מה טובו אוהליך. 6.05 התעמלות בוקר. 6.15 שעון מוסיקלי. 6.55 היום הערב ב„שידורי ישראל" 6.59 רגע של עברית. 7.00 הבוקר הזה. 7.20 תעמולת בחירות לכנסת. 7.35 שירים עבריים. 7.55 אור ירוק. חדשות — כל שעה. (מלבד 19.00, 20.00 ו־4.00).

גלי צה"ל

06.05 צליל יבוקר + דיש־בים. 06.55 — למגויסים ולמשפחותיו. 07.55 — מה נשמע — שידורי היום ב־גלי־צה"ל. 08.05 יומן הבוקר. 08.30 ד"ש עם שיר. 10.55 — רק רגע — עם נתן זונבירך. 11.05 חמים וטעים + ד"שים. 11.05 הסיפור שמאחורי הסיפור. 12.05 יומן ה־צהריים. 13.30 צ.ב. — פינתו של יוסף לפיד. 13.55 החדשות לחיילים. 14.05 פינות קל + ד"שים. 14.55 מה נשמע — שידורי היום בגלי־צה"ל. 15.05 שלוש — ארבע — הכש. 17.05 יומן מיוחד ומורחב — לקראת פתיחת ועידת ג'נבה. 17.40 פזמונים לכולכם — ד"שים. 18.05 יומן ביחוד — המשך. 19.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.05 — כרי־צונכם — פזמונים ומערכונים לפי בקשות. 22.05 — הלילה — עם אורי סלע. 00.05 יומן חצות. 00.30 זר מרגניות + דישים. 02.05 — פזמונים אל תוך הלילה. חדשות — כל שעה.

סונול תשבית מכוניותיה בשבת

הנהלת חברת „סונול", החליטה לבחור ביום השבת כיום בו יקש־בתו המכוניות של החברה. הן אלה שבבעלותה והן אלה המוחז־קות על ידה והמופעלות בידי עובדיה הבכירים. החברה מאמינה שבבחרה ביום השבת כיום שב־תון הרכב, היא כשרתת את ה־ענין בדרך הנכונה ביותר.

דירות למכירה

* פולד בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה והוד השרון. פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים — 053־23958, 053־28934.

ספר חדש

הסטוריה בת־זמננו - בלי איזון

מאת עמנואל גוטמן

מיכאל זיו ויעקב ב. לנדאו: פרקים בתולדות העמים בזמן־נו 1945—1970. (הוצאת ארנ־שביין, הוצאת ספרים „עבודה" בע"מ, תל־אביב), 392 עמ'.

...תיבת היסטוריה בת זמננו היא ...כת מהבורות וכפיית טובה כ־..., הנה לפני שנים מספר ראה ...ך מכובד כבית ההוצאה של ...ברסיטת קמבריג' הכרת ל־...ן להפסיק את הפצתו של ה־האחרון המוקדש למאה העש־בסידורה החדשה של היסטור־מודרנית (בשם „עידן האלי־ז") וזאת לאחר שכבר ראה אור, ...בכיד כדך אחר תחתית בעיד־...ז של עורך חדש, וכל זאת ב־הטענות שהושמעו בביקורת קמנוזית. שהאיזון הבניגי ב־...ד אינו סביר וכי מאורעות כר־...ים רבים לא באו לידי טיפול ...ת או הסבר מתאים. גם היום ...מאוחדים רוב ההיסטוריונים קבועים בדעתם, שלא ניתן לכ־... בהתאם לכללי־המשחק הב־...ים של קורות ימינו, ואת בשל ...קים רבים, שביניהם מונים הנ־הגישה, כביכול, למקורות חסר ...ה, חוסר הפרספקטיבה ההיסטו־... חוסר האובייקטיביות שאין ...ב כמנו בגלל אי־היכולת להתי־...י במעורבות התייחסות אי־...ת ערכית.

...ולם ההתעניינות במיגור האחד ...הזה של ההיסטוריה, שהיא ...יל המבוגרים שבין הקוראים ...ההופך לעבר, איננו רק כד־...ההיוני ובעל בטחון תרבותי, היא באה כרקע להתרחשויות ...ימיות המוספות וכבסיס להב־דייסות מבוגות אלו אינן עולות בקנה אחד, ומבילא מחייב בכב עניינים זה את ההיסטוריון ל־בור לו את דרך כתיבתו בין אל־טרנטיבות סותרות. הוא יהיה מוג־תה כמובן על־ידי תפיסתו הוא את תפקידו. ברור על כן שלעולם יש מקום להלוק על הפיסה זו, כשם שיש מקום לבדוק באיזו מידה היה ההיסטוריון בעצמו נאמן לה בבי־צוע. תואמת ניתנת להיאמר, שרק מעט מאוד מכל הספרים שנכתבו להעניק והעוסקים בתקופתנו ידעו לפתור בעיות אלו בדרך משביעת רצון.

בחבר הספר (רובו המכריע חובר בידי ד"ר זיו, ואילו פרופסור לנד־או כתב רק את הפרקים המתייח־סים למרחב התיכון וצפון אפריקה, שהם כ־25 עמודים) לא ביקשו כל־כתחילה לחבר מחקר למלומדים, אלא ספר לימוד, שיהיה בו, לדב־ריהם, „תיאור של ההיסטוריה ה־פוליטית בתקופה הנדונה בקווים העיקריים, תוך נסיון להסבירם" ל־נגד עיניהם עמד, יש לשער, ה־יצור שנקרא אצלנו „הקורא המש־כיל", ובראש וראשונה זה אשר מכין עצמו לבגמר זה, היינו תל־מיד הכיתות העליונות של בית־הספר התיכון וגם הסטודנט המה־חיל. כבחינה זו נטלו המחברים על עצמם אחריות גדולה במיוחד, ש־הרי לגבי הקוראים מן הסוג האח־רון ישמש ספר זה מקור יחיד ל־אינפורמציה ועל פי הכתוב בו יצבעו את עמדותיהם. ואם כי ה־ספר ימלא ללא ספק יעוד זה, אי־בני יכול לאמר שתמיד אפשר ל־הסכים עם המחברים בהערכותיהם ופירושיהם למאורעות הנסקרים בו. גם בסיבה זו, אך בעיקר בשל בי־עה עקרונית ביחס לתפקידיו ושל־ספר לימוד כזה, יש מקום לחלוק על הדרך שבה הלכו המחברים ב־איזון שבין אספקת אינפורמציה ל־בין דברי פרשנות והסבר.

גישתו של המחבר ושיטתו באות מבילא לידי ביטוי בברירתו את האינפורמציה ובדרך הצגתה ולכן מוטב לצבצם בבינה מירבית את הפרשנות על חשבון הנתונים ה־עובדתיים האבסולוטיים.

מבחינת תוכנו שם לו הספר למטרה לסקור הן את התפתחוי־יות של היחסים הבין־לאומיים (ומובן מאליו שבשל כך הוא עוסק בעיקר במשברים והסכסו־כים), הן את השתלשלות המאו־רעות הפנים־מדיניים בקוויהן העיקריים, וכן את השפעת הגומ־לין ההדוקה שבין שני אלה. אולם נראה לי שהמחברים שמים את הדגש על הכבלול השני, זאת ללא ספק על חשבון המדיניות הגלובאלית. דוגמה אחת לכך היא, למשל, שמשבר קובה (1962) מופיע בפרק על ארצות־הברית כאילו מדובר בעניין של הפולי־טיקה האמריקאית הפנימית. ל־טעמי יש בספר גם אירופוצנטריות יתרה, ומעט כל מדינה ביבשת זו זכתה לפרק נפרד.

אין ספק, ששילוב פרקים על מדינות שונות עם סיפור היחסים הבין־לאומיים מקשה כאחד מבחינת ארגון החומר וכל פתרון יהיה דחוק. במיוחד מכביד הדבר בכל הנוגע לסדר הכרונולוגי של המאורעות. שאין כמעט מוקדם ומאוחר בספר. כה גם שבאי־אלה פרקים מובאות התפתחויות שקדמו לשנת 1945; כך מהצימו של הפרק הקצר על אלבניה (!) מוקדשת לרקע ההיס־טורי הזה. באורך גם הצדמן ב־ספר הוא נושא צדיך, או אולי באמר מופלא, והרושם הוא ש־בעניין זה יש למחברים הרבה שותפים ולפעמים הלויים הם ב־טוב ליבו של המו"ל והמדפיס.

רק כך אפשר להסביר, שאף כי תיאור כדיניתה של ארה"ב לגבי דרום בזרה אסיה מסתיים למעשה עם סיום כהונתו של הנשיא ג'ונ־סון (והפרק על מדיניות־פנים אמריקאית בתקופת ניקסון) מוז־כרת פתאום נסיגתו של ניקסון לסיק והסכם קיסינג'ר להדוקי־תו (עמ' 311), המשבר הבינוי הקשה כתוצאה מלהבת וייטנאם ובעיית הרוסים שכים רק לכבה במשפטים סתמיים והיהודים. בפרק על אמ־ריקה הלטינית מופיעה פתאום הד־הוד של פרון לארגנטינה ב־1973 (?). אחרי שלפני כן הוזכרה רק הדחתו ב־1955; אך כניסת בריטניה לשוק המשותף לא מוז־כרת כלל. בוהר האיחוד הסוער ה־פנים באירופה לא מוזכר כלל בספר.

במדינת ישראל ותולדות היהו־דים הספר איננו עוסק, והמחב־רים מרמזים בהקדמתם שיקדי־שו לאלה כרך מיוחד. כמובן שזהו־שה לנו גם היסטוריה פוליטית של המדינה, ומפליא הדבר שטרם נכתבה כזו. יחד עם זאת, דווקא בשל האנטיבטוריה הלאומית ה־כמרסמת עלינו מוטב היה אולי, להראות את עצמנו ב„גודל טבעי". הספר יצא לאור בהדור יהסי ב־השוואה למקובל אצלנו לגבי ספ־רי לימוד. היחס שיש לברך עליו הן עטור המפות בשלשה־ארבעה צבעים. שבברבו מכוס כה דווקא בפתח הספר. אולם לא ברור די־בדוק מבחרן של המפות, בבחינה כרונולוגית ואזורית רובן אינן מדוייקות. המקראות המופיעות בהן הן חלקיות בלבד ויש מגרעות כרטוגראפיות אחרות. לקריאת ה־ספרים האמכלצים לקריאה נוספת היא מועילה כאוד, ובמיוחד מ־עתם שבצעה בנסיון לרשום בה את מרבית הספרים אשר יצאו לאור בעברית.

היחסים עם המכון

(המשך מעמוד 8)

יפתיק המכון את משקל פעילותו לעבר יבשות אלה. בראשית פב־רואר 1974 עומד להיפתח במכון קורס ראשון בסוגו שעניינו — יידוע בריאות ציבוריים באזורים כפריים.

נראה לי, כי הדף האכזבה וכי־שית־הסובה שמנהילות לנו מדי־נות אפריקה בשנים האחרונות, הרי פעילות קונסטרוקטיבית, דוגמת זו של המכון ההסתדרותי הזה, היא השקעה לטווח ארוך, שעוד תניב ביום מן הימים פירות־ברכה ליש־ראל. כיוון שאין אנו משופעים במרבצי נפט ובאוצרות־טבע, אין למדינתנו ברירה אלא לעמול קשה ובעקשנות כדי לגבש ידידות אמת — על אף כשלונות ואכזבות — עם מדינות אפריקה. המגע האישי של המכון עם מעתלמי הוא אחד הגשרים הציבים, שיסייע בבוא היום להסרת המסגר האפריקאי שכפו אותו הערבים.

ת. ליפשיץ

העלאות בטכניון

מהנהלת הטכניון נמסר ביום ו' על העלאות בדרגה אקדמיות של חברי הסגל ומינויים אקדמיים.

לדרגת פרופסור הועלו: ד"ר ב. גבעוני מהפקולטה להנדסה אז־רחית, פאול הביך מהפקולטה ל־ארכיטקטורה ובינוי ערים, ד"ר ק. ויגר מהפקולטה להנדסת חש־מל, ד"ר ג. כסיף מהפקולטה ל־הנדסה אזרחית, ד"ר א. קודנצקי מהפקולטה להנדסה חקלאית וד"ר נ. שפריר מהמחלקה להנדסה גר־עינית.

לדרגת פרופסור־חבר הועלו: ד"ר י. אבנימלך מהפקולטה להנ־דסה חקלאית, ד"ר מ. אלסטן — ביה"ס לרפואה, ד"ר ד. ערמון — הפקולטה להנדסה אזרחית, ד"ר ש. פאר — מהפקולטה להנדסה אזרחית וד"ר י. רדאי — מה־מחלקה ללימודים כלליים. לדרגת פרופסור חבר קליני הועלו ד"ר ד. אולד וד"ר ג. בורקוק מביה"ס לרפואה.

לדרגת מרצה בכיר נתמנו: ד"ר מ. בורשטיין, ד"ר י. ברנדס וד"ר י. גיד מביה"ס לרפואה; ד"ר י. ברוך מהמחלקה להנדסת חמרים, ד"ר מ. פרידמן מהפקולטה להנדסת מכונות וד"ר י. רוביג־שטיין מהפקולטה להנדסה בעצים וניהול.

האגודה למען החייל בישראל

שלח ספר טוב לחייל שלך

400 מוכרי ספרים ברחבי הארץ לשרותך

מרכז ההסברה
שירות הפרסומים

*

מה ידוע לך על הבחירות בישראל?

רצונך במידע בכתב בנושא זה — פנה אל שירות הפרסומים במרכז ההסברה, רח' קפלן, הקריה, ירושלים או אל לשכות מרכז ההסברה בתל־אביב, בחיפה ובבאר־שבע.

לאבות ואמהות בישראל

— — — כשבנינו בהפרצים עתה בהמת זעם לתוך משכנות האויב לאור היום ובחשכת ה־לילה, לזרוע אימים אש וחורבן, הרי אינם אלא מחזירים בזה לחיק בקצה מהאסון שבו כב־קר האויב לטפנו.

לא צמאי דם הם, ואת ההד־מרה לא ביתתו להניה. חובה כוסרית עליונה היא להשיב מלחמה לשער האויב.

הם גדלו והוחקו בכוח עד מדרגה ועד יכולת זו.

הנערים שלנו לא יותרו על חיי יהודי, ולא על ספטה בפר־בר שלנו לא כל שכן על זכות מן הזכויות על מרחב יהודי. זכות המניכה לכל עם מי שיק־צא לשכל בחוצת יהודים, יקבל איכה בחזרי הוא.

אשרינו שגידלנו דור להבהים השוהים ממעיינות הגבורה, ולא על כבת להיות שבורים. באו ובדקו את עליהי הנקם היהודי האלה, מה הניגם ובה האמיקים למרבב בימים שבהם ניתן לנו אויר לנשימה.

עמוסי עמל, בעמיקי פיזה, שוהרי מדע, ממש ואמצות.

הכר הכירו אותם למען שעשרי הילדות שלהם, ועד הרוח הב־פצבת בהם בתבעתה הנוער ש־הם מקיימים. השנאה מהם והל־אה, לא היתה בהם איבה לעד־בים.

הם הרגישו כי אנו, אבותי־הם, לא הגינו איבה מעולם!

את עצמת כוחם הם מבקשים בדרך היצירה, בתחייאת שמ־מות, בפיאור גכסי־השלום שלנו ובגיוונים.

הם אינם יכולים ליבב. אל נקבות מדבר אליהם מן הקמה התבות לאבו בגלים מקולות השלום שאנו קוראים אל השכן, ואל כל העולם.

השקר שבבלהבה שהמבויה עלינו מכמר את שערותיהם לא פצת מן הצדה שבה.

אלוהינו הצעירים נופלים. ה־אהבה היא רחבם האחרון. כש־הם באים להכות באויב, הם מהכורים לאויבי כל הדורות. לאיבה עצמה ולרשעה עצמה. ובשהם עולים על מזבח, הם מתכוונים לקרבן־גאולה, שאין כגוב כמצער לשחרור־חיים. באלה הם, וכך נזכרם.

(מתוך ההצהרה „לאבות והאבים" הורים על בי־נים שנפלו במלחמת השחרור המתחת)

ברכות המשה פרשר

תאטרוני ישראל

הערב 17.12

הבימה:
שלום שלום
ראין שלום:
תל־אביב האולם הגדול ב־5.00
כך אוהבים האחרים:
תל־אביב האולם הקטן ב־7.00

הקאמרי:
כתוב בעיניכם:
תל־אביב
מלון פלזה
קרית ים
יעקבי ולידנטל:
תל־אביב צוותא

התיאטרון העירוני חיפה:
אנשים קשים:
חיפה
בשרות צבאי: בה"ד

האופרה

מנהלת מיסודה אדים הזיפילים
לחיילי צה"ל הכניסה חפשית

חיפה: 20.12 ב־7 בערב
הספר מסביליה

ת"א: 26.12 ב־6
לילה בוונציה
אופרטה מאת י. שטראוס

ת"א: 29.12 ב־8.30 בערב
לה טראוויאטה

ת"א: 31.12 ● 1.1.74
קרב באלה
ב־7 בערב.

הצגת בכורה ישראלית
ת"א: 12.1 ב־8.30
ת"א: 15.1 ב־6
חיפה: 17.1 ב־6
ירושלים: 21.1 ב־6
נסיכת הקרקס
אופרטה מאת קלמן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי זמורה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה זמורה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכניה מפורטת מס' זמ/49/571 — הרחבת דרך קיימת מ־10 מ' ל־15 מ' וקביעת קו בניה 5 מ' במקום 8 מ' רח' קבוץ גלויות, רח' הרב צדוק הלוי, רח' הרצל" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גושים: 3826, 3827, 3812, 3829, 3797, הלקות: 504, 503, 485, 6—2, 1, 646, 645, 588, 507, 506, 505, 669, 649, 648ב, 648א.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן להנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותה, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א. הירש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

תאריך: כ"ב בחשון תשל"ד — 18.11.73

קולנוע

ללא נקיפות־מצפון

מאת זאב רב־נוף

„היורש"; פאר, תל־אביב

„היורש" (צרפת, 1972) הוא ...סרט בגבהה סוג ב' אך מעניין ד־...תק, שהשיבותו היא בסגנון. ...הסגנון הוא היעד האמיתי, ...האידיאולוגיה או התוכן. מו־...לאבוד שכתב וביים את ה־...ה, הוכיח לנו זאת היטב ב־...הקודם „ללא מניע". לאבוד ...תלמיד נלהב של האסכולה ...האמריקאית. מעריץ ...יוסטון ואת בוגארט, אך אינו ...ימצר להיות „חשוב". פרט ל־...ממזיות שטחיות מרעננות, הרי ...א מניע" עמד במבחן מסוג ...לא כן „היורש". אמנם, הוא ...י בצורה מרתקת יותר מאשר ...— סגנונו של לאבוד השת־...וכן השתפרו צורת הגשת ה־...ינות, קצב התגובות הצריכה. ...היא שלא קל להתנער מ־...ירוחים בהם מנסה לאבוד להת־...ל את סרטו לדרגה גבוהה יותר. ...י יודע אם זה נעשה במודע, ...שהוא עצמו היה סבור, כי ...בי יתקבל משום כאכתלה ל־...ות הצלילה, אך טעה בחישוב, משום שהאמתלה היתה כבדת־...קל יותר על המידה.

...ובכן, בצד הפראנות הגאונס־...יה הציניות המצויות, שיגרמו אה רבה כאוד לאוהבי הסב־... — נראה הסרט כולו שיטתי ...שטני, בצד קלישאות שדופות ...ליות של דמויות הגיבורים

(הבמאי) הייתה הורסת את „הזאר" נר), מנסה לאבוד לעשות כמה דברים יוצאי־דופן. במישור אידי־אולוגי הוא חוזר לתתום של פו־ליטיקה אקטואלית מבש — הוא בעד צרפת לאומנית בלתי־תלויה. לאבוד בתוק, כי גרמניה ואיטליה שורצות נאצים השואפים להגיע לשלטון בשנית, ואילו בדרכים אפלות. אין לאבוד מסתפק בסרט־באנגסטרים כלוסנג נוסח ארה"ב — אלא מנסה לבנות את הסרט הדראמטי של סרט פתח גאנגס־טרי. הקיצו הצורה זו (בה שולט לאבוד להיטיב) ברוקמת את שני הרבדים האחרים בכל תוקף. הרי כאן גיבור הסרט. הוא קם להיות רק אב הקרבה ככוגל להתבלם ל־הגוטק (זהו קצת מאוד) כבך שהוא בולל יותר באשר סיפורי הרפתקה. ובהחיל ליהנות בהסב־נן בלבד. העלילה מתחילה ב־הרסקונה במוס בה מבאו את כר־תם בני־ירם, מיליונרים צרפתים, הגוו קורדל ואשתו. היורש הוא בארט קורדל, שניהל עד כה את עסקי המשפחה הכסרבנים (הזנב־פים (פלזה והעגונים) באה"ב. בארט חוזר לצרפת ותוא בשורב־נע, כי הוריו נרצחו. הוא משתכ־נע בזה יותר ויותר. מאחר ש־מנכים להתנקש גם בחייו. הוא יוצא לכלחמה נואשת כוקף ידי־דים ואויבים וכאלה שעד הסוף אין אנו יודעים כי הם בכצם.

כמובן לא אפרט יותר מהעלי־לה, כי כאמור, הסגנון הוא ה־בטרה — ולאבוד עשה כאן דב־רים מבויינים ומהנים כאד. אולי פעם ייכתבו ספרים על הסגנון שלו, אף שלא ישכחו לציין, כי הוא סגנון אמריקאי קלאסי. בו בבא לאבוד פרספקציה חדשה ב־צורת הגלם המצויין דאן פנבר. אין צריך לומר, כי התפקיד ה־ראשי ממש „הולבש" היטב על דאן־פול בלמונדו. אך גם האח־רים, בתפקידים קטנים או גדולים יותר, נהדרים (אל תחמשו — כל הדמויות חסרות עומק. אלה הן דמויות של „דתפים סיפור־סיגב"), בייחוד קארלה גארבינה, שארל דונר ודאן דסיי.

ז'אן דסיי (מימין) על רקע תמונתו של ז'אן־פול בלמונדו

סביב דמות שקורצה על פי „ה־אזרח קיין" של אורסון וולס ואף כמעיל את שיטות־הצגת־הדמות ה־אופייניות במסרט הגדול הזה כולל סרט־טלוויזיה בתוך כרט הקול־נוע).

ובכן, „היורש" מורכב בשלושה רבדים המתגבשים זה בזה — ה־צד הפוליטי־אידיאולוגי, הצד ה־אמנותי־פסיכולוגי („קיין") והצורה כשהוא במוסח גוליום פלוס שכאל, אבל כמובן נגד שהיתות בכל סוג. כשהוא כציין, כי אירופה חשובה פחות ואמריקה עוד פחות. בנוסף לכך, כאמור, הוא שולל את הסי־נוף האירופי ואת החברות הבינ־לאומיות. וכדוגים, כי נאצים נש־ארים נאצים ואין להם כל סנטי־כנטים. הם מוכנים המיד לרצוח. גם את אלה הקרובים להם ביותר.

קורס לפרסום ויחסי־צבור

פרטים מלאים והרשמה:
בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה, רחוב דניאל פריש 1, תל־אביב.
בין השעות 9—1 לפנה"צ, 5—7 בערב — טל' 265870.

עירית תל־אביב־יפו

מודיעה על תיקון

למכרז פומבי מס' מח/1649 למשרת רופא במחלקה פנימית במרכז הרפואי העירוני־ממשלתי תל־אביב־יפו

במרכז הרפואי עירוני־ממשלתי תל־אביב־יפו פנויות שלוש (3) משרות להתפקיד רופא מתמחה במחלקה פנימית ולא משרה אחת כפי שפורסם.

יתר הפרטים נשארים ללא שנוי.

יהושע רבינוביץ
ראש העיריה

לברכה ואשר בן־יוסף

מיטב הברכות והאיחולים
להולדת הנכד

חבריכם בהנהלת
התעשיה האוירית לישראל

לחברנו שלמה שרון

בהכנסך לתפקיד מזכיר
מועצת פועלי מצפה רמון
למען כלל ציבור העובדים — עלה והצלח

חבריך
בגח"ל בהסתדרות

דברים

עוד לא אבדה אירופה

החלטות הפיסגה האירופית בקופנהאגן אין בהן לספק את כל צפיות ישראל, לא מבחינת הסכסוך המזרח תיכוני ואף לא מבחינת גיבוש חזית מערבית אחידה מול המחסנות הערבית; וגם איזכור בטחונן של כל מדינות האיזור, כלומר של ישראל ושכנותיה, בעת איסור מסמך בריסל של שרי החוץ הנערב אירופים מהחודש שעבר עדיין אינו עונה על כל צרכינו. אף־על־פי־כן יש לברך על אי־כניעת התשע להביעת האולטימטיביות של מדינות ערב בדבר הפילה לחץ נמרץ על ישראל כגון ניתוק הקשרים הכלכליים, מניעת אספקת ציוד וכו׳. האזהרה המפורשת באזני שרי החוץ הערבים מפני שימוש רב מדי בנשק הנפט העידה על ניסה טובה מפישב בריסל בר בעבו הברית השוק ללא ההגבלות להצעותיו של מיניסטר החוץ הצרפתי מישל ז׳ובר.

על פי ידיעות מהוועידה, מלאה מקום חשוב בהתנגדות לתכתיב הערבי־צרפתי הולנד שכבר הוכיחה את קומתה הזקופה מאז פרוץ מלחמת יום הכיפורים. עם זאת ספק אם היתה משפיעה הרבה על הוצאות הוועידה אלמלא עמדתו של הקאנצלר המערב־גרמני ווילי בראנדט, שבכר ניסה להפיג את רושם כניעת שרי החוץ בבריסל בהופעותיו באינטרנציונל בלונדון ובמועצת אירופה ושסירב לקבל את הקו הצרפתי המוכתב מהתסביך האנטי אמריקאי והפחד ערבי של המשטר הגוליסטי. יתכן מאוד כי עמדתו של בראנדט בוועידה אף הושפעה מהתגובה הבריאה לנהכנעת הנפט הערבית הבאה לביטוי בדעת הקהל הגרמנית. הדבר מעיד על חשיבות מערכת ההסברה שלנו בארץ זו והמשך יחסי הגומלין בין ״הצבהדי״ למפלגות האחות הסוציאל דמוקרטית הקשורים עם האיגודים המקצועיים והמפלגות הגדולות האחרות. עם כל האכזבות שנחלנו עד כה, מערב אירופה עדיין איננה אבודה.

שלמה שפיר

„פתק״ מסתורי ב„איירונסייד״

מי שעקב במוצאי־שבת בעזרה התרגום העברי אחרי עלילות „איירונסייד״, נתקל במסתורין־לפניםמסתורין: לאחר שהסתלקה לשעה קלה הפריצה־הנחכדה, גיבורת הסרט, מפיקוח המשטרה, דיווחה על כך השוטרת לממונים עליה במלים אלה: „בשום פנים לא היה כאן בלבול. ברור לי, שנתנה לי את הפתק.״

איזה פתק? ומתי ניתן? — שאל את עצמו הצופה הנבוך.

אילו שמע אנגלית, היתה החידה נפתרת לו בקלות. פראן, השוטרת, לא דיברה על שום פתק. היא אמרה: She gave me the slip, ופירוש המשפט הוא מכוס: היא התחמקה ממני.

א פרופ׳ עברית ב„שידורי ישראל״: „רגע של עברית״ הוא בדרך־כלל מיהדר כמעיל. אבל מה דינו של „רגע״ שמסביר לנו ברוב לבדנות, כי במקום לומר „חלצתי את נעלי״ מוטב לדייק „הלצתי נעלי״, כפני שכך נאמר בפסוק, אינני סבור, שכוונה ההוראה ברדיו צריך להחדיר אותנו לימי הלשון המליצה, כששימוש (או הכדרי־שירוש) מקרי בביטוי מסוים במקורות קבע את גורלו. „חלצתי את נעלי״ הוא כשר לפי כל קבודמיה של הלשון העברית.

ח. א.

הקטנת פליטת העשן

ניסוי שערכה הברה „פוגו״ באחד האוטובוסים של קואופרטיב „דן״, שמנועו הופעל בתערובת של סולר וגאז, פלט עשן ב־50 אחוז פחות מכמות העשן שפלט כבוע דיזל רגיל. תוצאות ניסוי זה הן חשובות מאוד בגלל ריבוי כלי הרכב הנעים בכבישים ופולטים כמויות עצומות של עשן ורעלים אחרים, ביחוד בערים הגדולות.

זיהום האוויר יחריף בשנים הקרובות עם הגידול הנוסף במספר כלי הרכב. מדינות רבות נוקטות צעדים שונים לצמצום רעה חולה זו, כולל קביעת תקנים להורדת פליטת העשן והגאזים מכלי הרכב.

נראה לי, שעל משרד התחבורה ושאר הגורמים המטפלים במניעת זיהום הסביבה, לעודד ניסויים ומחקרים בכיוון זה, כדי שנוכל לבלום בשנים הקרובות את זיהום האוויר.

בביקורי בבארצלונה בחודשי הקיץ, ראיתי כי נהגי מוניות רבים מפעילים את כלי רכבם בגאז במקום דלק. הם סיפרו לי, כי הפעלת המנוע באמצעות גאז זולה יותר מאשר בדלק. אולי כדאי להשוב גם בכיוון זה, כדי להחיל את ההוצאות וגם למנוע זיהום האוויר.

דויד מושיוב

לעבור מחסום הפיגור

בעתון הקאהירי „אל־גומהוריה״ כותבת לילא אלגיבאלי, כי הפסקת האש אין פירושה הפסקת המלחמה נגד כל הגורמים אשר עיכבו עד כה את זינוק העם המצרי לקראת ההתקדמות וההתפתחות ומנעו בעדו „מלעבור את מחסום פיגורו״.

לאחר מלחמת השישי באוקטובר הגשיבה את „גבהון הכבוד והיוקרה של הצבא והעם הערבי״, הגיעה העת לאסור מלחמה למען „בצורות אחרים, בפתרון בעיות העם היסודיות, אשר בן הראוי שהיבתן להן עדיפות ראשונה״.

עם הפסקת הקרבות כן החובה להרים על נס את הסיסמאות: „צמצום הצריכה, טיפול רציני ואחראי בבעיות, היזוק ההכרה הלאומית, וגיוס המאמץ הכללי לפתרון בעיות החברה״. וכך מסיימת ל. ג׳באלי את רשימתה: „חובה להמשיך במערכה ארוכה, והיא מערכת העם כדי לעבור את מחסום פיגורו״.

טוביה שמוש

מכתבים למערכת

חייל רב־מקצועי

במדורי הקוראים בעתונים הופיעו תלונות של חיילים המשרתים יותר זמן מחבריהם בכיליאים וקובלים על אי־צדק שבתופעה זו. תשובות אגף כוח אדם במטכ״ל היו: ישנם מקצועות צבאיים נדרשים יותר ויש כאלה שאפשר לוותר עליהם. ובעלי המקצועות הדרושים משרתים יותר. אולי מותר להציע, שגם בצבא ילמדו החיילים כמספר מקצועות ולא רק אחד. ואז אפשר יהיה לסדר תחלופה כוללת של כל החיילים ויהיה יותר צדק ותצלם הרגשת הקיפוח שבשירות וההפסדים הכלכליים בבית. למספר המקצועות יהיו יתרונות נוספים: העובדה שהחייל שולט בעוד מקצועות תגדיל את בטחונו האישי. כאשר התנאים משתנים יש צורך להפעיל לפעמים כלי־נשק או מערכות אחרות, שכיום אין החייל יודע להפעילן והוא תלוי במישהו שיבוא לעזרתו. חייל אשר ירכוש מקצוע נוסף בצבא — אולי יוכל לייצבו, אפילו הלקית, בחייו האזרחיים. מאחר שהאזרחים משרתים בצבא ובמילואים שנים רבות — הרי שבתכנית רב־שנתית אפשר להביא את רובם לשליטה במספר מקצועות. כדאי לנסות את השיטה על־ידי תכנון לטווח ארוך ורק אז אפשר לומר לאזרח שאין הצדק בחלוקת גסל הכידות. הוא אובייקטיבי ונובע מצרכי הבטחון של המדינה.

עין הורה, מאחוד **עמי ליבנה**

קיצוב החשמל

החלטת הממשלה על קיצוב החשמל בשעה חירום מובנת; אולם השיטה שלפיה נקבעו הקנסות על צודף הצריכה נראית לי פסולה ולא צודקת. הממשלה יודעת שרבים מתושבי המדינה אינם מצוידים בכל כלי החשמל לשימוש ביתי כמו מקרר, תנור אפיה, תנור חימום, מכונת כביסה, שואב אבק, מזגן־אויר וכד׳ וכד׳.

אותן משפחות שהצריכה שלהן בעבר היתה מקסימאלית בגלל ריבוי המכונות החשמליות שברשותן יוכלו לשאת בקיצוץ של 15 אחוז ללא קושי. ואילו משפחות מרובות ילדים שיש להן למשל דוד חשמל או תנור אפיה יתקשו לשאת בקיצוץ של 15 אחוז. צריכתן בעבר לא היתה צריכת מותרות וכל ההפחתה תכביד עליהן.

גבעתיים **א. שרבין**

ביטול החטיבות בעבודה

עברה עלינו מלחמה קשה, עדיין אנו בתוך תוכה של שעת חירום ועל כל פנים בתוך תוכו של מאבק מדיני. וצורך דחוף של הערכות ציבורית אחרת. של גרסת חיים אחר, של יותר ליכוד קודם כל שלנו — של מפלגת הפועלים כמורה דרך לאחרים. יש לעשות הכל על מנת לחסל את גידולי הפרא בתוכנו, והאחד ההורס כל חלקה טובה הוא משמר החטיבות הקיים במפלגה, והוא אשר אינו מאפשר לנו הופעה מלוכדת ומסודרת בפני ציבור בימים קשים אלה.

כחבר מפלגה וכנבחר אני מוצא לחובה לתבוע מהמזכיר הכללי של מפלגת העבודה, כי יפעיל את סמכות מוסדות המפלגה, וכי הוא אישית ינהג וידבר נגד קיום החטיבות ולא יביע הסכמה לקיומן ולא יעודדן בעקיפין.

חיפה **אורי אגמי**

„בזה״ ו„לזה״

ברשימה ב„דבר״ מיום י״ב בחשון ש״ז פוסל ש. גוראלי את השימוש בניב „כל ישראל ערבים זה לזה״ ופוסק, שמשובש הוא בניב, שבמקורותינו מצאנו כל ישראל ערבים זה בזה (שבועות ל״ט), ו פ ס ו ק יש לצטטו, לדבריו, כצורתו.

נכון, במקורות מצאנו את הנוסח השני, ולא במסכת שבועות בלבד, כדבריו, אלא גם במקורות אחרים, כמו בסנהדרין כ״ז ועוד. אולם גם לניסוח הראשון יש מקום במקורות. בעל הערוך, רבי נתן בר יחיאל, שחי במאה הי״א — בן־דורם של ר׳ גרשום מאור הגולה ורש״י — גורס בערך „ערב״ דווקא: „כל ישראל ערבים זה לזה״. וכה הם דבריו: „אם יעבור אחד עבירה ויראה חברו ולא יקח הדין ממנו ילקה בעונו, שכן „כל ישראל חברים זה לזה״.

עד כאן דבריו, והוקה על גדול כבעל הערוך. „רש״י פנה אליו בשאלות ובמסכת שבת י״ג מזכירו בדי״ה „האוכל אוכל ראשון״. שבקי בעייני לשון ולא ישבש ניב לשונו.

כנראה, שתי נוסחאות רווחו בלשוננו — אחת בפי קדמונינו ואחת בפי האחרונים — שתיהן כשרות כשם שכשרים הפתגמים: א) „לפום תורא סכינא״ (פסיקתא). ב) „לפום תורא סכינא״ (ילקוט). אם מישהו רוצה להעדיף פתגם אחד על משנהו — מותר לו, אבל כשהוא בא לפסול את האחד ולהכריז עליו שהוא משובש — חס לו.

אגב, במקורותינו קשור הפועל ע־ר־ב וכן השם שנגזר ממנו דווקא ב־ל ולא ב־ב, כגון: „אברהם ערבים לגר״ (מד״ר) וכן: „נעשו ערבים זה לזה״ (שו״ע חו״מ).

אם כן, טוב אשר תאחז „בזה״ וגם מ„לזה״ אל תנח את ידך.

ת״א **זאב אגרת**

אגודת האינג׳ינרים והארכיטקטים בישראל
המרכז הבינלאומי לשיתוף פעולה טכני

הקונגרס העולמי השלישי

של אינג׳ינרים וארכיטקטים בישראל

ה נ ו ש א :

דו־שיח בפיתוח - משאבים טבעיים ומשאבים אנושיים

ת כ נ י ת :

יום שני. 17 בדצמבר 1973

20.30 טקס הפתיחה החגיגי
היכל התרבות, תל־אביב
דברי פתיחה:
אינג׳ אלחנן פלס, יו״ר א.א.א.י.
ברכות:
פרופ׳ ד״ר ואן־דאם, נשיא אי.טי.סי.סי.
יהושע רבינוביץ, ראש עירית תל־אביב—יפו
אלוף (מיל.) עמוס חורב — נשיא הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל
דבר נשיא המדינה: פרופ׳ אפרים קציר
הרצאה:
הובתנו בעולם מוגבל
ד״ר ס. ל. מנסלולט — נשיא השוק האירופי המשותף לשעבר

יום שלישי. 18 בדצמבר. 1973

10.30—09.00 — ישיבת מליאת הקונגרס (מלון הילטון, ת״א)
יושב ראש הישיבה:
משה זנבר נגיד בנק ישראל
הרצאות מפתח:
1. חברה ופיתוח
ד״ר היינץ אומרס, הולנד — הוועדה הבינלאומית לשיכון ליד האו״ם
2. איכות הסביבה
פרופ׳ ג׳והן פייג׳ — אוניברסיטת יורק, קנדה
3. תחבורה
פרופ׳ דונלד א. אולסן — אוניברסיטת ברקלי, ארה״ב
4. התפוצצות אוכלוסין והגירה עירונית
פרופ׳ פיליפ האוזר — אוניברסיטת שיקגו, ארה״ב
5. ארכיטקטורה
פרופ׳ לואי קאהן — אוניברסיטת פנסילבניה, ארה״ב
6. מגמות פיתוח בעתיד
דוד הורוביץ — יו״ר הוועדה המייעצת, בנק ישראל
11.00—10.30 הפסקת קפה
13.00—11.00 דיונים בפאנלים
19.00—15.00
1. חברה ופיתוח (אולם A)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ מוריס מיצנר — האינסטיטוט הטכנולוגי, ג׳ורג׳יה, ארה״ב
משנה ליושב ראש:
פרופ׳ יהודית שובל — בית״ס לרפואה — האוניברסיטה העברית, ירושלים
2. איכות הסביבה (אולם C)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ הלל שובל — האוניברסיטה העברית, ירושלים
משנה ליושב ראש:
אינג׳ רוברט פוייר, ארה״ב
3. תחבורה (אולם D)
יושב ראש הפאנל:
ד״ר ג׳ורג׳ טהון — סגן נשיא חברת „בכטל״, ארה״ב
משנה ליושב ראש:
פרופ׳ משה ליבנה — הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל
4. התפוצצות אוכלוסין והגירה עירונית (אולם E)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ ריצ׳רד וקשטיין — אוניברסיטת ברנדיס, ארה״ב
משנה ליושב ראש:
ד״ר משה סיקרון — הסטטיסטיקן הממשלתי
5. ארכיטקטורה (אולם B)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ ה. מאיקו, רומניה
משנה ליושב ראש:
ארכ׳ יעקב רכטר
20.30 קבלת פנים למרצים ולחברי פאנלים מטעם ראש עירית תל־אביב־יפו, מר יהושע רבינוביץ — בבנין העיריה.

יום רביעי. 19 בדצמבר. 1973

10.30—09.00 — ישיבת מליאת הקונגרס (מלון הילטון ת״א)
יושב ראש הישיבה:
יוסף בורג, שר הפנים
הרצאות מפתח:
1. תיכנון פיסי
פרופ׳ בריטון הריס — אוניברסיטת פנסילבניה, ארה״ב
2. חינוך ומשאבי כח־אדם
ד״ר אסא ס. נולס — נשיא אוניברסיטת נורט־איסטרן, ארה״ב
3. אנרגיה בארצות מתפתחות
ד״ר ג. סי. שגו, ארה״ב — נשיא אינטר־טכנולוגיה קורפוריישן
4. הנדסה אזרחית והנדסת בנין
אינג׳ ויקטור ספטון, קנדה
5. טלקומוניקציה
שמחה סורוקר — מנהל כללי, משרד התקשורת
11.00—10.30 הפסקת קפה
13.00—11.00 דיונים בפאנלים
19.00—15.00
1. תיכנון פיסי (אולם A)
יושב ראש הפאנל: פרופ׳ נורמן פרסמן — אוניברסיטת ווטרלו, קנדה
משנה ליושב ראש:
ארכ׳ שמואל שקד
2. חינוך ומשאבי כח־אדם (אולם D)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ מוריס אטנברג — אוניברסיטת ניו־יורק, ארה״ב
משנה ליושב ראש:
אינג׳ אריה גוראל — מנהל כללי, משרד העבודה
3. אנרגיה בארצות מתפתחות (אולם B)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ ישראל דוסטרובסקי — נשיא מכון ויצמן למדע רחובות
משנה ליושב ראש:
פרופ׳ שמעון יפתח — מנהל המרכז לחקר גרעיני, נחל שורק
4. הנדסה אזרחית והנדסת בנין (אולם C)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ בוריס ברסלר — אוניברסיטת ברקלי, ארה״ב
משנה ליושב ראש:
פרופ׳ יוסף קרני — מנהל התחנה לחקר הבנייה ליד הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
5. טלקומוניקציה (אולם E)
יושב ראש הפאנל:
אינג׳ ישעיהו לביא משנה לנשיא חברת G.T.E., ארה״ב
משנה ליושב ראש:
אינג׳ גדעון לב — מהנדס ראשי, משרד התקשורת
20.30 הרצאות אורח

יום חמישי. 20 בדצמבר. 1973

10.30—09.00 ישיבת מליאת הקונגרס (מלון הילטון, ת״א)
יושב ראש הישיבה:
זאב שרף, שר השיכון
הרצאות מפתח:
1. התהליך של קבלת החלטות לגבי פיתוח
פרופ׳ צ׳סטר רפקין — אוניברסיטת פרינסטון, ארה״ב
2. רווחה אנושית ופריון עבודה
פרופ׳ אלברט ב. צ׳רנס — אוניברסיטת לובורו, אנגליה
3. שיכון
פרופ׳ לאו גרבלר — אוניברסיטת קליפורניה, ארה״ב
4. משאבי טבע ופיתוח תעשייתי
ד״ר ג׳ק אי. גולדמן, משנה לנשיא חברת קסרוקס, ארה״ב
5. פיתוח משאבי מים
פרופ׳ יוהן ס. ואן־דאם — אוניברסיטת דלפט, הולנד
11.00—10.30 הפסקת קפה
13.00—11.00 דיונים בפאנלים
19.00—15.00
1. התהליך של קבלת החלטות (אולם C)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ ז׳נט שף — אוניברסיטת פוארטו ריקו
משנה ליושב ראש:
ד״ר בר־עתיד ארד — מנהל חברת תה״ם
2. רווחה אנושית ופריון עבודה (אולם E)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ ורנון ז. ניוקומב — אוניברסיטת ויילס, אנגליה
משנה ליושב ראש:
ד״ר דניאל ברכות — מנהל המחלקה לבריאות הציבור, משרד הבריאות
3. שיכון (אולם A)
יושב ראש הפאנל:
יוסף שרון — מנהל כללי, משרד השיכון
משנה ליושב ראש:
פרופ׳ שמואל אהרוני — אוניברסיטת קליפורניה, ארה״ב
4. משאבי טבע ופיתוח תעשייתי (אולם B)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ יעקב גרוס — מדען ראשי, משרד המסחר והתעשיה
משנה ליושב ראש:
פרופ׳ מיכאל אבן ארי — האוניברסיטה העברית, ירושלים
5. פיתוח משאבי מים (אולם D)
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ מ. ב. פירינג — אוניברסיטת הארווד, ארה״ב
משנה ליושב ראש:
פרופ׳ נתן בורס — הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל
20.30 סימפוזיון על: חינוך הארכיטקט בעתיד, מלון הילטון
מטעם הארגון הבינלאומי של הארכיטקטים (U.I.A.), אגודת האינג׳ינרים והארכיטקטים בישראל והטכניון, מכון טכנולוגי לישראל

יום ששי. 21 בדצמבר. 1973

11.00—09.00 ישיבת מליאת הקונגרס
יושב ראש הישיבה:
פרופ׳ יובל נאמן — נשיא אוניברסיטת תל־אביב
סיכום הדיונים של הפאנלים
11.30—11.00 הפסקת קפה
יושב ראש הישיבה:
13.00—11.30 ישיבת נעילת הקונגרס
אינג׳ שלמה ארזי, הנהלת אי.טי.סי.סי.
בחירת מועצת אי.טי.סי.סי.
דברי סיכום:
אינג׳ אלחנן פלס — יושב ראש אגודת האינג׳ינרים והארכיטקטים בישראל

יום שבת. 22 בדצמבר 1973. ג׳ דחנוכה תשל״ד

20.30 בנקט — במלון „הילטון״, תל־אביב

יום ראשון. 23 בדצמבר. 1973

יום הטכניון — חיפה
11.00 כיבוד באודיטוריום ע״ש צ׳רצ׳יל
11.30 סימפוזיון על הנושא:
תפקיד אוניברסיטה טכנולוגית בארץ מתפתחת — הנסיון הישראלי
בהשתתפות:
אלוף (מיל.) עמוס חורב — נשיא הטכניון
פרופ׳ יעקב בר — משנה לנשיא הטכניון לענינים אקדמאיים
פרופ׳ דוד חסון — משנה לנשיא הטכניון למחקר
פרופ׳ הרמן פינקל — דקן הפקולטה לחקלאות
פרופ׳ גילברט הרברט — דקן הפקולטה לארכיטקטורה
יוסף עמי — משנה לנשיא הטכניון לאדמיניסטרציה וכספים.
בהפסקת הצהרים יסבו האורחים בצוותא עם חברי הסגל האקדמאי של הטכניון במסעדת הסטודנטים.
דברי ברכה:
פרופ׳ ברייאן סילבר הד״ר אסא ס. נולס
אחרי הדיון בטכניון — סיור בחיפה וחזרה לתל־אביב

יום שני. 24 בדצמבר. 1973

דיון על תכנית ירושלים
09.30 התכנסות באודיטוריום ויז, האוניברסיטה העברית, ירושלים
ברכות:
אינג׳ אלחנן פלס — יושב־ראש א.א.א.י.
אברהם הרמן, נשיא האוניברסיטה העברית
דברי פתיחה:
טדי קולק, ראש העיר ירושלים
דיונים בפאנל על: תכנית ירושלים
יושב ראש הפאנל:
פרופ׳ הרי מאירוביץ — אוניברסיטת מק־גיל, קנדה
משנה ליושב ראש הפאנל:
פרופ׳ אלכסנדר קינן — משנה לנשיא האוניברסיטה העברית
הרצאת מבוא:
פרופ׳ נתניאל ליצ׳פילד — אוניברסיטת לונדון
הרצאות:
מירון בנבנישתי, עירית ירושלים
ארכ׳ גבריאל בן־אור, משרד הפנים
ארכ׳ יהודה דרכסלר, משרד השיכון
אינג׳ עמיקם יפה, מהנדס העיר ירושלים
14.00—12.30 הפסקת צהרים
ארוחה תוגש במסעדת מוזיאון ישראל
בשעה 14.00: דיון חברי הפאנל
סיכום

בויאר הוכיח את עצמו...

תן לו להמשיך

אברהם בויאר, הוכיח במשך שנות שירותו בעיריה ת״א, את כושרו, יושרו ומסירותו לעיר ולכל אזרחיה.

אלפי הפונים אליו, יעידו על פעילותו הברוכה למען היחיד ולמען הרבים.

רת

רשימת בויאר למען העיר ותושביה • ת״א, טל. 612097

בויאר לעירית תל אביב

אנו זקוקים למתנדבים ליום הבחירות עם רכב, או בלי רכב

נא לפנות למשרדנו, ת״א שד׳ רוטשילד 65 טל. 612097